

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2008-2009

6 maart 2009

ONTWERP VAN DECREET

**tot wijziging van het decreet van 17 juli 2000
houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt**

INHOUD

	Blz.
Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet	9
Advies van de Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt	15
Advies van de Raad van State	31
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	39
Advies van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen.....	69
Ontwerp van decreet	77
Bijlage bij de memorie van toelichting: Reguleringsimpactanalyse.....	83

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

1. INLEIDING

1. Doelstelling

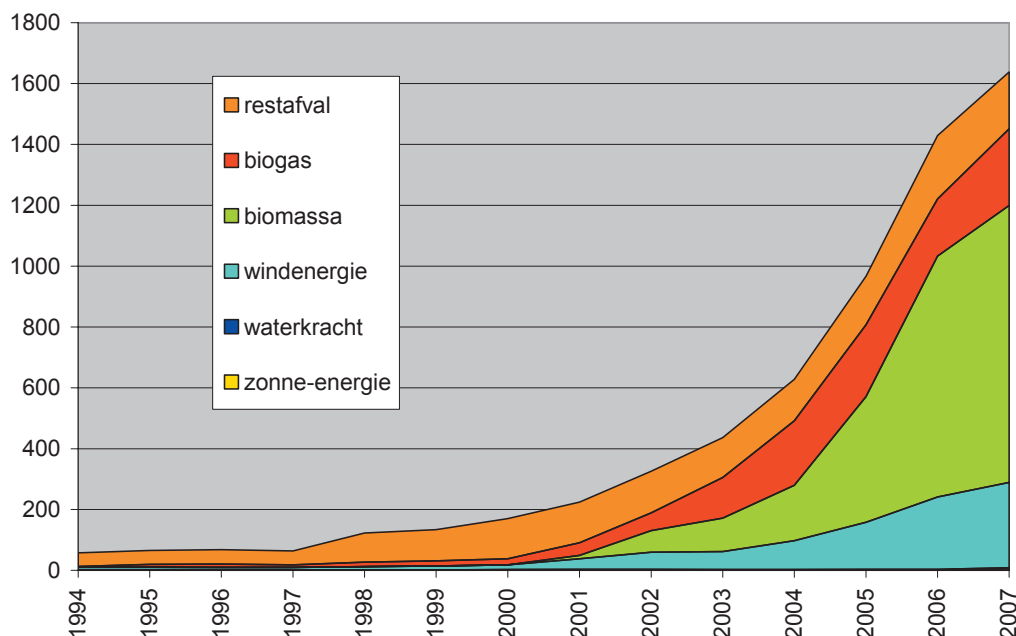
Dit ontwerp van decreet tot wijziging van het Elektriciteitsdecreet met betrekking tot de bevordering van de milieuvriendelijke elektriciteitsopwekking beoogt de uitvoering van het regeerakkoord (*Parl. St. VI. Parl. 2004, nr. 31*).

Het regeerakkoord vermeldt: “In de loop van 2006 leggen we de groenestroomdoelstellingen vast voor de periode tot 2018.”

2. Situatieschets

Het groenestroomcertificatensysteem werd ingevoerd door het Elektriciteitsdecreet van 17 juli 2000 en is operationeel vanaf 1 januari 2002.

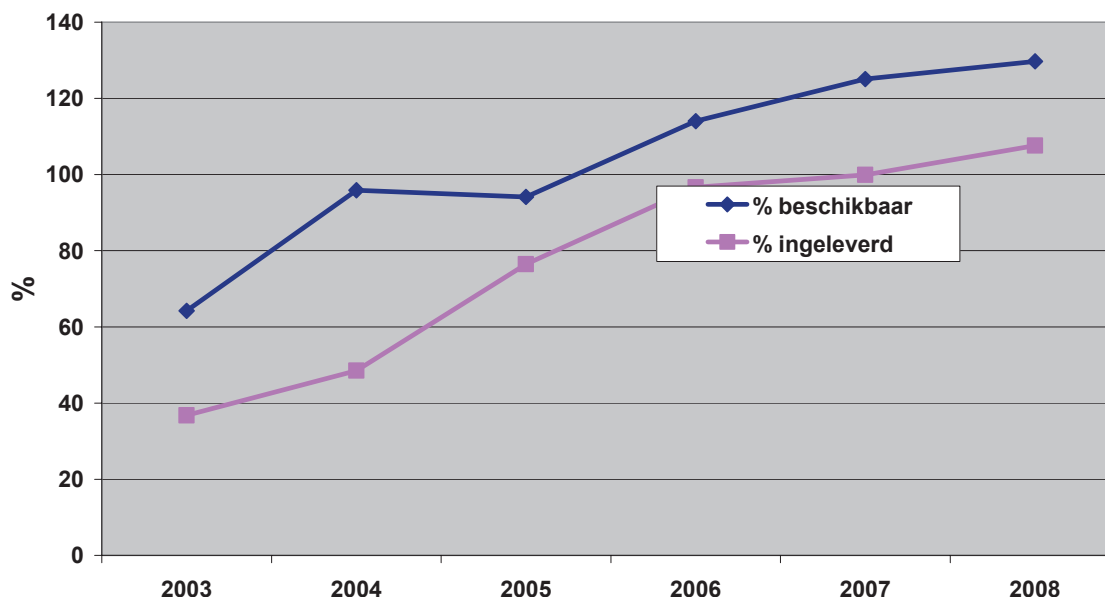
Onderstaande grafiek geeft de evolutie van de groenestroomproductie weer sinds 1994.

Het certificaatensysteem en andere beleidsmaatregelen ter bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energie resulteren in een sterke groei van de groenestroomproductie.

Vanaf de inleveringsronde op 31 maart 2006 waren er in principe op de markt voldoende certificaten beschikbaar om aan de certificatenverplichting te voldoen.

% groenestroomcertificaten beschikbaar/ingeleverd ten opzichte van voor te leggen certificaten op 31 maart

Om op langere termijn investeringszekerheid te garanderen, stelt het ontwerp van decreet een verder groeipad voor deze certificatenverplichting voor.

Eind 2005 finaliseerde de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) in opdracht van het Vlaamse Energieagentschap de studie 'Prognoses voor hernieuwbare energie en warmtekrachtkoppeling tot 2020'. De studie onderzocht de verwachte elektriciteitsproductie uit hernieuwbare energiebronnen bij twee scenario's: een scenario met ongewijzigd beleid en een scenario met pro-actief beleid. Daarbij werden ook twee groeiscenario's voor de elektriciteitsvraag gehanteerd: hoge groei en lage groei.

De onderstaande tabel geeft de resultaten voor het PRO-scenario (PRO: proactief) bij hoge groei van de elektriciteitsvraag, voor de elektriciteitsproductie uit hernieuwbare energiebronnen die in aanmerking komt binnen het Vlaamse groenestroomcertificatenstelsel (dus zonder offshore windenergie).

Het voorgestelde groeipad sluit aan bij dit scenario.

Inleveringsronde	Prognoses VITO Proactief scenario Hoge groei elektriciteitsvraag Zonder offshore wind	Ontwerp van decreet
31 maart 2012	8,1%	7%
31 maart 2013	8,8%	8%
31 maart 2014	9,4%	9%
31 maart 2015	10,1%	10%
31 maart 2016	10,5%	10,5%
31 maart 2017	11,0%	11%
31 maart 2018	11,2%	11,5%
31 maart 2019	11,8%	12%
31 maart 2020	12,0%	12,5%
31 maart 2021	12,3%	13%

2. COMMENTAAR BIJ DE ARTIKELEN

Voorafgaandelijk dient nog te worden opgemerkt dat de Vlaamse Regering op 26 januari 2009 door de federale regering in kennis is gesteld van de inhoud van het voorontwerp van de economische herstellwet die, bij goedkeuring, een rechtstreekse invloed uitoefent op de effectiviteit en de efficiëntie van de Vlaamse steunmaatregel voor groene stroom en inzonderheid op de waardebepaling van de groenestroomcertificaten. Het betreft met name de overdraagbaarheid van het fiscaal voordeel over vier jaren. De Vlaamse Regering kon, met de gebruikelijke werkwijze, het ter zake onontbeerlijke ontwerp van decreet onmogelijk nog tijdig in het Vlaams Parlement indienen. Nochtans zou, bij gebrek aan wijziging van het Elektriciteitsdecreet, de steunmaatregel voor fotovoltatische zonnepanelen tot aanzienlijke overcompensatie aanleiding geven. Om met die omstandigheid terdege rekening te houden heeft de Vlaamse Regering dan tegelijkertijd en bij hoogdringendheid het advies gevraagd van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV), de Minaraad, de Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) en de Raad van State.

Artikel 1

Artikel 6, §1, VII, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen stelt dat de gewesten in ieder geval bevoegd zijn op vlak van het energiebeleid voor: de distributie en het plaatselijk vervoer van elektriciteit door middel van netten waarvan de nominale spanning lager is dan of

gelijk is aan 70 kilovolt; de openbare gasdistributie; de aanwending van mijn gas en van het gas afkomstig van hoogovens; de netten van warmtevoorziening op afstand; de valorisatie van steenbergen; de nieuwe energiebronnen met uitzondering van deze die verband houden met kernenergie; de terugwinning van energie door de nijverheid en andere gebruikers; het rationeel energieverbruik.

Artikel 2: definitie onrendabele top

De definitie van onrendabele top wordt vastgelegd overeenkomstig de berekeningsmethode die door VITO werd toegepast om de onrendabele top te bepalen.

Artikel 3: doelstellingen

1° Het aantal in te leveren certificaten op 31 maart van elk jaar, berekend als een percentage van de certificaatplichtige leveringen tijdens het voorgaande kalenderjaar, werd in artikel 23 van het Elektriciteitsdecreet vastgelegd tot 31 maart 2011 (voor leveringen in 2010).

Investerings- en hernieuwbare energieproductie vragen een lange voorbereidings-, vergunnings- en bouwperiode. Investeerders moeten daarom lang op voorhand een duidelijk beeld hebben van de ondersteuningsmaatregelen, en aangezien het certificatenstelsel een exploitatiesteun is, niet alleen op het ogenblik van de investering, maar tijdens de hele levensduur van de installatie. Het is daarom noodzakelijk om, zoals in het regeerakkoord opgenomen, doelstellingen voor de periode na 2010 vast te leggen.

De doelstellingen opgenomen in de voorgestelde aanvulling van artikel 23, §2, komen overeen met het pro-actief scenario uit de VITO-studie.

2° De automatische verhoging van de certificatenquota opgenomen in artikel 23, §3, wordt opgeheven vanaf 1 januari 2010, om te vermijden dat een sterkere groei dan voorzien automatisch zou leiden tot hogere doelstellingen en hogere totale kosten van het certificatenstelsel. Ertegenover staat dat, op basis van de in artikel 7 voorziene evaluaties, de Vlaamse Regering aan het Vlaams

Parlement zal voorstellen om de doelstellingen te verhogen, met name als certificaten van buiten het Vlaamse Gewest aanvaardbaar worden, als Europese doelstellingen er aanleiding toe geven, of als een verwachte verbruiksdaling de voorziene stijging van de doelstelling overtreft.

Artikel 4: steun voor fotovoltaïsche zonne-energie op voorwaarde van voldoende isolatie

Aan artikel 24 wordt toegevoegd dat vanaf 1 januari 2010 enkel certificaten geldig voor de quota worden toegekend voor zonne-energie als de betreffende woning of het woongebouw voorzien is van dak- of zoldervloerisolatie. Als woning of woongebouw wordt beschouwd het geheel binnen het beschermd volume. Aan de Vlaamse Regering wordt een delegatie verstrekt om vast te leggen wat als voldoende isolatie moet worden beschouwd om toch in aanmerking te komen voor de toekenning van groenestroomcertificaten. Enkel nieuwe installaties die aan deze voorwaarden voldoen, zullen dus kunnen genieten van de certificatensteun aan de marktwaarde of aan de minimumsteunwaarde.

Artikel 5: minimumsteun hernieuwbare energiebronnen

Deze minimumsteun is reeds voorzien voor groenestroomcertificaten in het Elektriciteitsdecreet en is gedifferentieerd naar technologie.

Een uitgebreid onderzoek werd gevoerd door VITO naar de minimumsteun die noodzakelijk is om nieuwe investeringen te laten beantwoorden aan gangbare rendabiliteitscriteria. Daarbij werden de investeringskosten, exploitatiekosten en andere steunmechanismen verrekend. Wat overblijft, is dan de zogenaamde onrendabele top die overbrugd moet worden om de investering rendabel te maken.

Deze methodologie werd ontwikkeld door het Energieonderzoek Centrum Nederland (ECN), en wordt reeds jarenlang toegepast om de Nederlandse steunmechanismen te bepalen.

Voor projecten die in gebruik zijn genomen voor 2010, blijft de steun gegarandeerd gedurende tien jaar (twintig jaar voor zonne-energie). Voor nieuwe projecten in gebruik te nemen vanaf 2010 is een aanpassing nodig omdat de technologische evolutie en

de evolutie van brandstofprijzen geleid hebben tot een wijziging van de onrendabele toppen, waardoor een wijziging van de minimumsteun aangewezen is. Voor elektriciteit uit zonne-energie wordt de onrendabele top ook ingrijpend beïnvloed door de in het voorontwerp van economische herstellwet voorziene overdraagbaarheid van het fiscaal voordeel over vier jaar.

Op basis van de berekening van de onrendabele top voorziet het wijzigingsdecreet een aangepaste minimumsteun voor installaties die in dienst worden genomen vanaf 1 januari 2010:

- 1° voor zonne-energie: 350 euro per overgedragen certificaat, jaarlijks verminderd met 20 euro voor nieuw in dienst genomen installaties tot en met 2013 en met 40 euro vanaf 2014;
- 2° voor waterkracht, voor getijden- en golfslagenergie, voor aardwarmte, voor windenergie op land, voor vaste of vloeibare biomassa, biomassa-afval en biogas, voor zover deze niet vermeld worden onder 3°: 90 euro per overgedragen certificaat;
- 3° voor stortgas, voor biogas uit vergisting van afvalwater(zuiveringsslib) of rioolwaterzuivering(sslib) en voor verbranding van restafval: 60 euro per overgedragen certificaat;
- 4° voor andere technieken: 60 euro per overgedragen certificaat.

De minimumsteun voor deze installaties geldt voor zonne-energie gedurende twintig jaar tot en met 2012 en gedurende vijftien jaar vanaf 2013, tenzij de Vlaamse Regering eerder anders beslist op basis van een evaluatierapport, en voor andere technologieën gedurende tien jaar.

De gedurende twintig respectievelijk vijftien jaar gewaarborgde minimumsteun bedraagt dan voor groene stroom uit fotovoltaïsche zonnecellen:

450 euro in 2009 gedurende 20 jaar;

350 euro in 2010 gedurende 20 jaar;

330 euro in 2011 gedurende 20 jaar;

310 euro in 2012 gedurende 20 jaar (gepaard gaand met een evaluatie van de onrendabele top);

290 euro in 2013 gedurende 15 jaar (tenzij op basis van de evaluatie aanpassing onwenselijk blijkt);

250 euro in 2014 gedurende 15 jaar;

210 euro in 2015 gedurende 15 jaar (gepaard gaand met een evaluatie van de onrendabele top);

170 euro in 2016 gedurende 15 jaar (tenzij op basis van de evaluatie aanpassing onwenselijk blijkt);

130 euro in 2017 gedurende 15 jaar;

90 euro in 2018 gedurende 15 jaar (gepaard gaand met een evaluatie van de onrendabele top);

50 euro in 2019 gedurende 15 jaar (tenzij op basis van de evaluatie aanpassing onwenselijk blijkt);

10 euro in 2020 gedurende 15 jaar.

Met installaties voor zonne-energie worden niet alleen de fotovoltaïsche zonnepanelen bedoeld maar ook andere technieken die vandaag reeds bestaan of, bijvoorbeeld ingevolge wetenschappelijke ontwikkelingen, nog ter beschikking zullen komen.

Indien een bouw- en/of milieuvergunning nodig is voor de nieuwe groenestroominstallatie wordt gegarandeerd dat de minimumsteun wordt verkregen die van toepassing was op datum van de laatste verkregen vergunning. Deze decretale bepaling zal meer investeringszekerheid bieden en de verdere uitbouw van de groenestroomproductie stimuleren.

Verder wordt ook een regeling ingevoerd die bepaalt dat vanaf het jaar 2010 de distributienetbeheerders jaarlijks onderling de meerkost van deze minimumsteun verdelen in verhouding tot de hoeveelheden verdeelde elektriciteit in het jaar. Deze verdeling is beperkt tot 5% van het totaal budget van de distributievergoeding. De meerkost is dan de kost van het opkopen van groenestroomcertificaten door een bepaalde Vlaamse distributienetbeheerder boven de gemiddelde kost van het opkopen van groenestroomcertificaten door de Vlaamse distributienetbeheerders. Dus, als de kost voor het opkopen van groenestroomcertificaten gemiddeld 5% van het budget bedraagt en de in rekening te brengen meerkost 5% van het budget, wordt per netbeheerder de kost tot 10% verhoudingsgewijs gespreid over de netbeheerders en wordt desgevallend de kost boven 10% door de betreffende netbeheerder zelf gedragen.

Artikel 6: minimumsteun voor warmtekrachtkoppeling

Een evaluatie van de minimumsteun voor warmtekrachtkoppeling op basis van de onrendabele toppen wordt om de drie jaar voorzien vanaf 2009.

Op basis van de evaluatie legt de Vlaamse Regering voor nieuwe productie-installaties aan het Vlaams Parlement een ontwerp van decreet voor inzake de minimumsteun dat betrekking kan hebben op zowel het steunbedrag als de looptijd.

De kosten voor de betaling van de minimumsteun dienen eveneens tussen de netbeheerders verdeeld te worden analoog aan de regeling voor minimumsteun voor groene stroom.

Artikel 7: regelmatige evaluatie van minimumsteun en doelstellingen

Het wijzigingsdecreet voorziet ook dat voor nieuwe projecten vanaf 2009 de onrendabele toppen om de drie jaar worden geëvalueerd. Op basis van de evaluatie legt de Vlaamse Regering voor nieuwe productie-installaties aan het Vlaams Parlement een ontwerp van decreet voor inzake de minimumsteun dat betrekking kan hebben op zowel het steunbedrag als de looptijd.

De Vlaamse Regering dient ook een voorstel tot aanpassing van de doelstellingen voor te leggen aan het Vlaams Parlement indien zou blijken dat de doelstellingen kunnen verhogen omwille van een lager dan verwacht certificaatplichtig elektriciteitsverbruik, omwille van Europese doelstellingen of omdat certificaten van buiten het Vlaamse Gewest aanvaard worden.

Artikel 8: groenestroomboete

De groenestroomboete wordt verlaagd van 125 naar 100 euro vanaf 1 januari 2015. In de praktijk ligt de certificaatwaarde de afgelopen jaren vrij stabiel rond 110 euro. Aangezien de certificatenquota vanaf 2010 overeenstemmen met een ambitieus scenario, mag men verwachten dat er een krappe certificatenmarkt is en de certificatenprijs dicht bij de boete blijft aanleunen. Een lagere boeteprijs vermijdt echter een te hoge marktwaarde voor de groenestroomcertificaten. Een lagere marktwaarde maakt het ook goedkoper

om groenestroomcertificaten aan te kopen, en deze lagere kosten kunnen ook de doorrekening van te hoge kosten aan de verbruikers vermijden.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

*De Vlaamse minister van Openbare Werken,
Energie, Leefmilieu en Natuur,*

Hilde CREVITS

VOORONTWERP VAN DECREET

**voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 17 juli 2000
houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt**

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur,

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. Aan artikel 2 van het decreet van 17 juli 2000 houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt wordt een punt 41° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“41° onrendabele top: het productieafhankelijk gedeelte van de inkomsten dat nodig is om de netto contante waarde van een investering op nul te doen uitkomen en die berekend wordt aan de hand van een cash flow berekening;”.

Art. 3. In artikel 23 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° §2, eerste lid, wordt vervangen door wat volgt:

“Het aantal groenestroomcertificaten dat in een bepaald jaar n moet worden voorgelegd, wordt vastgesteld met de formule:

$$C = G \times Ev$$

waarbij:

C gelijk is aan het aantal voor te leggen certificaten, uitgedrukt in MWh (1 000 kWh);

G gelijk is aan:

- 1° 0,008 op 31 maart 2003;
- 2° 0,012 op 31 maart 2004;
- 3° 0,020 op 31 maart 2005;
- 4° 0,025 op 31 maart 2006;
- 5° 0,030 op 31 maart 2007;
- 6° 0,0375 op 31 maart 2008;
- 7° 0,0490 op 31 maart 2009;
- 8° 0,0525 op 31 maart 2010;
- 9° 0,0600 op 31 maart 2011;
- 10° 0,0700 op 31 maart 2012;
- 11° 0,0800 op 31 maart 2013;
- 12° 0,0900 op 31 maart 2014;
- 13° 0,1000 op 31 maart 2015;
- 14° 0,1050 op 31 maart 2016;
- 15° 0,1100 op 31 maart 2017;
- 16° 0,1150 op 31 maart 2018;
- 17° 0,1200 op 31 maart 2019;
- 18° 0,1250 op 31 maart 2020;
- 19° 0,1300 op 31 maart 2021;

Ev gelijk is aan de totale hoeveelheid elektriciteit uitgedrukt in MWh die in het jaar n-1 afgenomen werd op afnamepunten gelegen in het Vlaams Gewest waarop de betrokken persoon geregistreerd stond als toegangshouder in het toegangsregister van de betrokken netbeheerder of beheerder van het transmissienet, waarbij de afname per afname-punt wordt beperkt tot de afname tijdens de periode waarin de betrokken persoon geregistreerd stond als toegangshouder.”

2° §3 en §4 worden geschrapt.

Art. 4. In artikel 24 van hetzelfde decreet wordt tussen het eerste lid en tweede lid een nieuw lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Vanaf 1 januari 2010 komen nieuwe productie-installaties voor zonne-energie die geïnstalleerd worden op woningen of woongebouwen, waarvan het dak of de zoldervloer niet geïsoleerd is, niet langer in aanmerking voor het toekennen van groenestroomcertificaten die kunnen worden gebruikt voor de verplichtingen, vermeld in artikel 23.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vastleggen met betrekking tot de isolatievoorwaarde.“

Art. 5. In artikel 25ter van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in §1, derde lid, worden de woorden “De minimums teun wordt vastgelegd afhankelijk van de gebruikte hernieuwbare energiebron en de gebruikte productietechnologie en bedraagt:” vervangen door de woorden “De minimumsteun wordt vastgelegd afhankelijk van de gebruikte hernieuwbare energiebron en de gebruikte productietechnologie. Voor installaties in gebruik genomen voor 1 januari 2010 bedraagt de minimumsteun:”;

2° in §1 wordt tussen het derde en vierde lid een nieuw lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Voor installaties in gebruik genomen vanaf 1 januari 2010 bedraagt de minimumsteun:

1° voor zonne-energie: 350 euro per overgedragen certificaat, jaarlijks verminderd met 20 euro voor nieuw in dienst genomen installaties tot en met 2013 en met 40 euro vanaf 2014;

2° voor waterkracht, voor getijden- en golfslagenergie, voor aardwarmte, voor windenergie op land, voor vaste of vloeibare biomassa, biomassa-afval en biogas, voor zover deze niet vermeld worden onder 3°: 90 euro per overgedragen certificaat;

3° voor bijstook van vaste of vloeibare biomassa in kolencentrales, voor biogas uit vergisting van stortgas, restafval, afval- of rioolwaterzuivering(sslib), voor verbranding van restafval en voor andere technieken: 60 euro per overgedragen certificaat;”

3° in §1 wordt het vierde lid, voortaan het vijfde lid, vervangen door wat volgt:

“De verplichting begint bij de inwerkingstelling van een nieuwe productie-installatie en loopt over een periode van 10 jaar. Voor het geval van zonne-energie geldt de verplichting voor installaties die in dienst zijn genomen vanaf 1 januari 2006 tot en met 31 december 2012 en loopt over een periode van 20 jaar. Voor zonne-energie-installaties die in dienst worden genomen vanaf 1 januari 2013 loopt de verplichting over een periode van 15 jaar tenzij de Vlaamse Regering eerder anders beslist op basis van een evaluatierapport dat meegedeeld wordt aan de Vlaamse Regering en het Vlaams parlement.”.

4° een §2bis wordt toegevoegd, die luidt als volgt :

“§2bis. Vanaf het jaar 2010 verrekenen de netbeheerders, met uitzondering van de netbeheerder die overeenkomstig de federale elektriciteitswet ook als transmissienetbeheerder is aangeduid, jaarlijks in het jaar n onderling de meerkost van de verplichting, vermeld in §1, in verhouding tot de hoeveelheden verdeelde elektriciteit in het jaar n-1 en beperkt tot 5% van het totaal budget van de distributievergoeding voor laagspanning.”

Art. 6. In artikel 25quater van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° een §2bis wordt ingevoegd, die luidt als volgt:

“§2bis. Vanaf het jaar 2010 verrekenen de netbeheerders, met uitzondering van de netbeheerder die overeenkomstig de federale elektriciteitswet ook als transmissienetbeheerder is aangeduid, jaarlijks in het jaar n onderling de meerkost van de verplichting, vermeld in §1, in verhouding tot de hoeveelheden verdeelde elektriciteit in het jaar n-1 en beperkt tot 5% van het totaal budget van de distributievergoeding voor laagspanning.”

2° een §4 wordt toegevoegd, die luidt als volgt:

“§4. Vanaf 2009 evalueert de Vlaamse Regering om de drie jaar de onrendabele toppen voor investeringen in kwalitatieve warmtekrachtkoppeling. Op basis van deze evaluatie legt de Vlaamse Regering voor nieuwe productie-installaties een ontwerp van decreet voor inzake de minimumsteun, vermeld in §1, dat zowel het steunbedrag als de looptijd betreft.”.

Art. 7. In hetzelfde decreet wordt een artikel 25sexies ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 25sexies. Vanaf 2009 evalueert de Vlaamse Regering om de drie jaar de onrendabele toppen voor investeringen in groene stroom alsook de doelstellingen, vermeld in artikel 23, §2.

Op basis van deze evaluatie legt de Vlaamse Regering voor nieuwe productie-installaties een ontwerp van decreet voor inzake de minimumsteun, vermeld in artikel 25ter, dat zowel het steunbedrag als de looptijd betreft.

Indien uit deze evaluatie blijkt dat een verwachte daling van het bruto binnenlands elektriciteitsverbruik groter zal zijn dan de verplichte stijging van de doelstelling, vermeld in artikel 23, §2, doet de Vlaamse Regering een voorstel om de doelstellingen, vermeld in artikel 23, §2, te verhogen.

Indien Europese verplichtingen aanleiding geven tot een met de in artikel 23, §2, vermelde doelstellingen niet haalbaar aandeel groene stroom, doet de Vlaamse Regering een voorstel om de doelstellingen, vermeld in artikel 23, §2, te verhogen.

Indien de Vlaamse Regering certificaten aanvaardt voor groene stroom die niet is geproduceerd in het Vlaamse Gewest, doet de Vlaamse Regering een voorstel om de doelstellingen, vermeld in artikel 23, §2, te verhogen.”

Art. 8. Aan artikel 37, §2 van hetzelfde decreet wordt de volgende zin toegevoegd:

“Vanaf 31 maart 2015 wordt de boete bepaald op 100 euro.”

Brussel,.....

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur,

Hilde CREVITS

ADVIES VAN DE VLAAMSE REGULERINGSINSTANTIE
VOOR DE ELEKTRICITEITS- EN GASMARKT

Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt
Graaf de Ferrarisgebouw | Koning Albert II-laan 20 bus 19 | B-1000 Brussel
Tel. +32 2 553 13 79 | Fax +32 2 553 13 50
Email: info@vreg.be
Web: www.vreg.be

Advies van de Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt

van

13 februari 2009

met betrekking tot het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 17 juli 2000 houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en het ontwerpbesluit tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 5 maart 2004 inzake de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen, zoals principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering op 6 februari 2009

De Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt;

Gelet op de principiële goedkeuring door de Vlaamse regering op 6 februari 2009 van het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 17 juli 2000 houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (hierna: “het voorontwerp van decreet”) enerzijds en het ontwerpbesluit tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 5 maart 2004 inzake de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen, zoals principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering op 6 februari 2009 (hierna: “het ontwerpbesluit”) anderzijds;

Gelet op het verzoek van het kabinet van de Vlaamse minister, bevoegd voor het Energiebeleid, aan de VREG om binnen een termijn van 5 dagen haar advies te verlenen over het voorontwerp van decreet en het ontwerpbesluit, ontvangen op 6 februari 2009;

Het vastleggen van langetermijndoelstellingen heeft ongetwijfeld een positief effect op toekomstige investeringen in groenestroominstallaties. Niettemin lijkt het zinvol om een grondiger analyse te maken van de certificatenmarkt in het licht van de aanpassingen van de doelstellingen, de veranderde minimumwaarden en de vanaf 31 maart 2015 verlaagde boete. Deze analyse kon echter niet binnen het bestek van dit advies.

De VREG gaat in voorliggend advies enkel in op de bepalingen waar zij een verbetering mogelijk ziet en/of een aanvulling nodig acht.

I. Artikelsgewijze bespreking

Artikel 4

1) Dit artikel heeft tot doel een bepaling in te voegen in het Elektriciteitsdecreet dat stelt: “*Vanaf 1 januari 2010 komen nieuwe productie-installaties voor zonne-energie die geïnstalleerd worden op woningen of woongebouwen, waarvan het dak of de zoldervloer niet geïsoleerd is, niet langer in aanmerking voor het toekennen van groenestroomcertificaten die kunnen worden gebruikt voor de verplichtingen, vermeld in artikel 23. De Vlaamse Regering kan nadere regels vastleggen met betrekking tot de isolatievoorwaarde.*”

De invoering van deze nieuwe regeling zal tot gevolg hebben dat gecontroleerd zal moeten worden of al of niet voldaan is aan de isolatievereiste.

Op basis van voorliggende tekst lijkt het de VREG te zijn die dit zal moeten controleren. De VREG kent immers groenestroomcertificaten toe. Bij de toekenning wordt door haar per certificaat gemeld of het al of niet aanvaardbaar is voor de quotumverplichting, vermeld in artikel 23. Een productie-installatie geeft recht op aanvaardbare groenestroomcertificaten indien voldaan wordt aan de criteria, vermeld in artikel 15 van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 maart 2004 inzake de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen (hierna: “Groenestroombesluit”).

Vraag is of de VREG wel de beste instantie is om deze controletaak aan toe te wijzen. Rationeel energiegebruik is geen “core-business” van de VREG. Er is hierover geen kennis aanwezig binnen de VREG. Het huidige personeelsbestand van de VREG laat ook geenszins toe controles ter plaatse te organiseren. Het toekennen van deze taak aan de VREG is ook niet efficiënt, aangezien er andere organisaties en instanties zijn die deze kennis wel hebben en momenteel reeds bezig zijn met deze materie.

Dat is bijvoorbeeld wel het geval bij de distributienetbeheerders, die decretaal de verplichting hebben gekregen om REG-actieplannen uit te werken, op grond waarvan zij isolatiepremies uitkeren. In dat kader controleren de netbeheerders facturen die de afnemers moeten overmaken aan de

netbeheerder, om te bewijzen dat zij wel degelijk over gingen tot isolatie van vloeren en muren. Een alternatief zou kunnen zijn om deze bepaling dan ook te integreren in artikel 25ter van het Elektriciteitsdecreet. Dit artikel legt de verplichting op aan de netbeheerders om groenestroomcertificaten aan te kopen tegen een bepaalde minimumwaarde. Daarbij worden momenteel als voorwaarde gesteld dat deze groenestroomcertificaten: 1) aanvaardbaar moeten zijn voor de quotumverplichting, 2) niet ouder mogen zijn dan 48 maanden en 3) werden toegekend tijdens de eerste 10 jaar (20 jaar voor zonne-energie) na de inwerkingstelling van de installatie. Een bijkomende voorwaarde zou dan de isolatievoorwaarde kunnen zijn.

De vraag blijft echter op welke wijze kan gecontroleerd worden of al of niet voldaan is aan de isolatievereiste. Het is duidelijk dat de Vlaamse Regering een duidelijk antwoord moet bieden op deze vragen voor 1 januari 2010. De woorden “*De Vlaamse Regering kan nadere regels vastleggen met betrekking tot de isolatievoorwaarde*” kunnen dan ook beter gewijzigd worden in “*De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels met betrekking tot de isolatievoorwaarde*”.

Vragen die tegen dan ook beantwoord moeten worden, zijn immers:

- Wat moet worden verstaan onder isolatie? (Welke soorten isolatie volstaan? Hoeveel centimeter isolatie? ...)
- Moet het volledige dak worden geïsoleerd, of volstaat het enkel het gedeelte waarop de panelen worden geplaatst, te isoleren?
- Hoe moet dit worden gecontroleerd? Op papier of ter plaatse? Of enkel vragen aan de aanvrager om (op erewoord) te melden dat er isolatie is geplaatst? Wat als de isolatie niet zichtbaar is (bij controle ter plaatse? Wat indien men geen facturen (meer) heeft om te staven dat men isolatie heeft geplaatst (bij controle op papier)?
- Wat met PV-installaties die geplaatst worden op gebouwen die niet aanzien kunnen worden als woning of woongebouw, bijvoorbeeld (al of niet alleenstaande) garages, schuren, stallen e.d. die niet geïsoleerd zijn? Volgens de huidige bepaling lijkt het of in deze gevallen niet aan deze isolatievoorwaarde dient te worden voldaan. Is dat wel de bedoeling?
- Welke voorwaarde geeft het meest consistente beleid: Dakisolatie of algemene energie-efficiëntie van het volledige gebouw?

De VREG stelt voor te onderzoeken of er gebruik kan worden gemaakt van de regeling inzake energieprestatiecertificaten. Aan personen die een PV-installatie plaatsen na 1 januari 2010 zou kunnen worden opgelegd dat zij aan de hand van een energieprestatiecertificaat zouden moeten kunnen aantonen dat zij de nodige isolatie hebben voorzien of beter nog, dat hun woning aan een bepaalde norm inzake algemene energie-efficiëntie voldoet. Dit laatste lijkt immers meer in lijn met de bedoeling van deze bepaling. Het is duidelijk dat deze verplichting mogelijk een extra kost zou kunnen betekenen voor deze potentiële PV-eigenaars, doch gezien de steun die aan hen toegekend wordt is deze kost wellicht niet onredelijk. Indien voor deze piste wordt gekozen, lijkt het mogelijk om op een efficiënte en effectieve wijze te controleren of al of niet aan de isolatievoorwaarde (of de minimaal vereiste algemene energie-efficiëntie) is voldaan. De administratieve overlast voor de burger en de kosten van de controle kunnen daarbij worden beperkt door links te leggen tussen de certificatedatabank van de VREG en de databank energieprestatiecertificaten van het VEA.

2) Voor alle duidelijkheid kunnen de termen “*vanaf 1 januari 2010 komen nieuwe productie-installaties*” beter vervangen worden door de woorden “*Productie-installaties die in dienst worden genomen vanaf 1 januari 2010*”. De datum van indiening van een installatie wordt door de VREG geïnterpreteerd als de datum waarop werd vastgesteld door een erkende keurder dat de PV-installatie conform is met het AREI (Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties). Pas vanaf dat moment mag de installatie aangesloten worden op het net.

3) De VREG merkt op dat zij momenteel de plaatsing van extra zonnepanelen naast een bestaande PV-installatie aanziet als een nieuwe installatie indien voor deze uitbreiding een aparte productiemeter wordt geplaatst. In geval geen nieuwe productiemeter wordt geplaatst, wordt de installatie beschouwd als een uitbreiding van de bestaande installatie en begint dus geen nieuwe termijn van 20 jaar te lopen tijdens dewelke de toegekende groenestroomcertificaten kunnen worden verkocht aan de netbeheerder.

Het verdient dan ook aanbeveling om de bepaling uit te breiden tot de “uitbreiding van bestaande installaties”, omdat de maatregel anders zijn doel wellicht voorbij schiet doordat vele eigenaren geneigd zullen zijn om nog in 2009 een fractie van de geplande installatie te installeren, en in de komende jaren uit te breiden om gedurende 20 jaar van de regeling aan 450 euro te kunnen genieten.

Op grond van bovenstaande opmerkingen stelt de VREG volgende formulering voor:

“Voor ~~nieuwe~~ productie-installaties voor zonne-energie die na 1 januari 2010 in dienst worden genomen, en voor bestaande productie-installaties voor zonne-energie die na 1 januari 2010 worden uitgebreid [...]”

De VREG zal voor elke uitbreiding van een PV-installatie vanaf 1 januari 2010 de plaatsing van een extra productiemeter opleggen, op grond van artikel 8 §4 van het Groenestroombesluit.

Artikel 5, 2°

1) Ook hier verdient het aanbeveling te verduidelijken dat de daling van de minimumprijzen eveneens van toepassing is voor uitbreidingen van bestaande installaties na 1 januari 2010. De VREG stelt volgende aangepaste formulering voor: “1° voor zonne-energie: 350 euro per overgedragen certificaat, jaarlijks verminderd met 20 euro voor nieuw in dienst genomen installaties *en voor uitbreidingen vanaf 2010 van bestaande installaties* tot en met 2013 [...]”

2) Met betrekking tot de termen “*bijstook van vaste of vloeibare biomassa in kolencentrales*” wordt verwezen naar de toelichting hieronder bij het ontwerpbesluit, en stelt de VREG voor deze te vervangen door: “*elektriciteitsproductie uit hernieuwbare energiebronnen in een kolencentrale*”.

3) De aanpassing van de minimumprijzen voor biomassa zal een aanpassing vergen van de certificatedatabank zodat de netbeheerders op een efficiënte wijze de correcte waarde voor de certificaten kunnen uitbetalen. Tevens zal de toekenning van groenestroomcertificaten complexer worden voor productie-installaties die elektriciteit produceren uit verschillende hernieuwbare energiebronnen tegelijk, bijvoorbeeld covergisting van organisch-biologische afvalstoffen en afvalwaterzuiveringsslib, omdat deze groenestroomcertificaten zullen krijgen met een verschillende minimumwaarde.

4) De VREG is er ten slotte voorstander van om aan de distributienetbeheerders een uitdrukkelijk mandaat te verlenen voor het uitvoeren van controles van de meterstanden en de technische configuratie van PV-installaties in het kader van fraudebestrijding.

Eigenaars van PV-installaties kleiner dan 10 kW geven immers zelf de meterstand van de productiemeter door aan de VREG, op basis waarvan de VREG - na validering - groenestroomcertificaten aanmaakt. De drempel voor het plegen van fraude is hier relatief laag. De VREG beschikt echter niet over de vereiste middelen of voldoende personeel om controles ter plaatse uit te voeren.

Meterstanden die in bepaalde mate afwijken van de verwachte hoeveelheid geproduceerde elektriciteit worden daarom sinds kort door de VREG doorgegeven aan de distributienetbeheerder van het net waarop de PV-installatie is aangesloten, vermits deze moet overgaan tot de uitbetaling van de minimumsteun voor de betreffende installatie. Op basis van deze informatie voeren de

distributienetbeheerders in overleg met de VREG controles ter plaatse uit waarbij wordt geverifieerd of de aan de VREG doorgegeven meterstand overeenkomt met de werkelijkheid. Daarnaast controleert de netbeheerder ook de technische configuratie van de PV-installatie (vermogen van installatie en omvormers) en gaat hij na of de meter die de opbrengst van de panelen registreert, voldoende nauwkeurig is. Een onvoldoende nauwkeurige meter kan uiteraard de oorzaak zijn van afwijkende meterstanden. Op basis van het Technisch Reglement Distributie Elektriciteit van het Vlaams Gewest moet de opbrengst van zonnepanelen kleiner dan 10 kW geregistreerd worden door een meter met nauwkeurigheidsklasse 2 of beter.

Tot op heden bestaat er echter geen uitdrukkelijke wettelijke basis voor deze controles.

Daarom stelt de VREG voor om aan artikel 25ter van het Elektriciteitsdecreet een zesde lid toe te voegen dat luidt als volgt:

“De netbeheerder is gemachtigd om na te gaan of voldaan is aan de voorwaarden tot toekenning van minimumsteun met inbegrip van een controle ter plaatse van de productie-installatie en de meterstanden en kan bij twijfel de uitbetaling van de minimumsteun tijdelijk opschorten.”

In geval niet gekozen wordt voor een algemene energie-efficiëntiebeoordeling, wordt de controle ter plaatse best uitgebreid tot de isolatie.

4) De regelingen met betrekking tot het startpunt van de minimumsteun voor groenestroomcertificaten uit zonne-energie in het ontwerp van Energiedecreet en voorliggend decreet dienen op elkaar te worden afgestemd. In voorliggend decreet is deze startdatum de datum van indiening van de installatie. In het ontwerp van Energiedecreet start deze periode vanaf de eerste datum van toekenning van groenestroomcertificaten aan de installatie in kwestie.

Reden hiervoor is dat men in het Energiedecreet de startdatum voor de toekenning van groenestroomcertificaten en de startdatum voor de inkoopverplichting voor de netbeheerder op dezelfde datum zou leggen. Volgens het Groenestroombesluit kan de VREG pas groenestroomcertificaten toekennen voor de elektriciteit die werd geproduceerd vanaf de 1^e dag van de maand van goedkeuring van de aanvraag tot toekenning van groenestroomcertificaten (tenzij er een keuringsverslag is). Deze goedkeuring vereist dus dat er een aanvraag werd gedaan. Er werd echter vastgesteld dat veel PV-eigenaars vergeten om tijdig een aanvraag in te dienen bij de VREG. Dit heeft tot gevolg dat de toekenning van groenestroomcertificaten pas maanden later van start gaat dan het beginpunt van de inkoopverplichting van de netbeheerder (= 20 jaar), wat natuurlijk leidt tot financieel verlies bij de betrokken afnemers. Vandaar werd er in het Energiedecreet voor geopteerd om deze periode van 20 jaar voor PV-installaties te laten ingaan vanaf de datum van de eerste toekenning van groenestroomcertificaten door de VREG. Op die manier was de startdatum voor de toekenning van groenestroomcertificaten gelijk aan de startdatum voor de inkoopverplichting voor de netbeheerder.

Gezien in voorliggend ontwerp van decreet echter ervoor geopteerd wordt om eerder de nadruk te leggen op de datum van indiening van de installatie (isolatievereiste, data ingaan minimumsteun) lijkt het nuttiger om als startdatum voor zowel de toekenning van groenestroomcertificaten als de inkoopverplichting van de netbeheerder de datum van indiening van de installatie te kiezen. Dit vergt dan een aanpassing van het ontwerp van Energiedecreet en het Groenestroombesluit (zie verder). De tekst opgenomen in artikel 5, 2° kan blijven staan. Voor de duidelijkheid zou wel kunnen worden toegevoegd: “Voor het geval van zonne-energie geldt de verplichting voor installaties die in dienst zijn genomen vanaf 1 januari 2006 tot en met 31 december 2012 en loopt over een periode van 20 jaar **vanaf de datum van indiening van de installatie**. Voor zonne-energie-installaties die in dienst worden genomen vanaf 1 januari 2013 loopt de verplichting over een periode van 15 jaar **vanaf de datum van indiening van de installatie**, tenzij ...” Hetzelfde geldt voor artikel 5, 3°.

Artikel 5, 3°

Zie opmerking bij artikel 5.2°.

Artikel 5, 4°

In verband met de verrekening verwijst de VREG naar haar adviezen ADV-2008-1 en ADV-2008-5. De VREG begrijpt overigens de laatste zin van de memorie van toelichting bij dit artikel niet.

Artikel 7

1) Naar analogie met de bovenstaande opmerkingen, wordt voorgesteld om het nieuwe tweede lid van artikel 25 sexies als volgt aan te vullen: “Op basis van deze evaluatie legt de Vlaamse Regering voor nieuwe productie-installaties, *en voor uitbreidingen van bestaande installaties*, een ontwerp van decreet [...]”

2) Het is onduidelijk wat de referentie is voor de “*verwachte* daling van het bruto binnenlands elektriciteitsverbruik”.

Ontwerpbesluit

1) De VREG wenst de aandacht te vestigen op een aantal aspecten, aangezien de voorgestelde formulering van dit artikel het doel van de Vlaamse Regering (halveren van de steun voor bijstook van biomassa in steenkoolcentrales) voorbij zou kunnen schieten.

Indien het de bedoeling van de maatregel is om alle (voormalige, huidige en nieuwe) steenkoolcentrales die biomassa verbranden gelijk te behandelen, is een wijzing van de formulering van artikel 1 aangewezen.

Het gebruik van de term “co-verbranding met vaste fossiele brandstoffen” kan immers tot een aantal problemen leiden. Vanaf het moment dat een kolencentrale namelijk alle vaste fossiele inputstromen zou substitueren door biomassa of gasvormige fossiele brandstof (hoogovengas, aardgas, ...), is er niet langer sprake van “co-verbranding met vaste fossiele brandstoffen”. Uit recente rapportering aan de VREG valt af te leiden dat dit een plausibel scenario is voor bepaalde kolencentrales. Dit is wellicht niet de bedoeling.

De niet-organisch-biologische fractie van restafval zou ook kunnen worden beschouwd als een “fossiele brandstof”. Dit is wellicht ook niet de bedoeling.

Vandaar stelt de VREG voor om de formulering van artikel 1 te wijzigen als volgt:

“[...] Voor elektriciteitsproductie uit hernieuwbare energiebronnen in een kolencentrale is slechts één op elke twee groenestroomcertificaten uitgereikt voor de productie vanaf 1 januari 2010, aanvaardbaar voor de certificatenverplichting.”

De definitie van “kolencentrale” kan zou dan moeten worden opgenomen in het besluit van de Vlaamse Regering van 5 maart 2004 inzake de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen (hierna “Groenestroombesluit”:

“16° kolencentrale: elektriciteitsproductie-installatie waar producten met de GN-codes 2701, 2702, 2703 of 2704, zoals bedoeld in de EG-verordening nr. 2031/2001 van de Europese commissie van 6 augustus 2001 tot wijziging van bijlage I van EEG-verordening nr. 2658/87 van de Raad met betrekking tot de tarief- en statistieknomenclatuur en het gemeenschappelijk douanetarief, als brandstof wordt gebruikt of in het verleden werd gebruikt.”

De producten met de genoemde GN-codes zijn steenkool (2701), bruinkool (2702), turf (2703) en cokes (2704).

2) Naar analogie met het hogerstaand voorstel om de startdatum van de toekenning van groenestroomcertificaten en de startdatum voor de inkoopverplichting voor de netbeheerder op dezelfde datum te leggen, zou in artikel 3 van het besluit best de volgende wijziging aangebracht worden:

*“De eerste groenestroomcertificaten worden toegekend op basis van de elektriciteit die is geproduceerd vanaf de datum van het volledige keuringsverslag of vanaf de eerste dag van de maand waarin het aanvraagdossier werd goedgekeurd voor installaties die minder dan 100 000 kWh per jaar produceren. **Aan installaties die minder dan 100.000 kWh per jaar produceren, worden groenestroomcertificaten toegekend voor de elektriciteit die werd geproduceerd vanaf de datum van indiening van de installatie, op voorwaarde dat de aanvraag tot toekenning van groenestroomcertificaten aan deze installaties werd ontvangen door de VREG binnen een jaar na de indiening van de installatie.**”*

II. Impact van deze voorstellen op de werking en budget van de VREG

De VREG wijst erop dat bij de beschrijving van de budgettaire weerslag van het voorstel van decreet en het ontwerpbesluit geen rekening is gehouden met de impact op de VREG. Verschillende onderdelen van het ontwerp van decreet en het ontwerpbesluit hebben immers een belangrijke impact op haar werking. Momenteel zijn hiervoor geen middelen voorzien. De uitvoering van deze opdrachten hebben bijgevolg wel degelijk een effect op de begroting en het personeelsbestand van de Vlaamse overheid.

Ook al gaan de voorstellen over wijzigingen aan het decreet met ingang in de toekomst (vanaf 1 januari 2010), toch zal de impact op de VREG zich reeds vanaf 2009 laten voelen. De reden hiervoor is dat de software-aanpassingen tijdig moeten doorgevoerd worden en dat er een bijkomende piek valt te verwachten in het aantal ingediende dossiers in de loop van 2009. We lichten dit hieronder nader toe. Uiteraard heeft de toename van doelstellingen in de periode 2010-2020 ook gevolgen op de personeelsomvang van de VREG op middellange termijn. We maken bijgevolg een onderscheid tussen de korte termijn (2009-2010) en de middellange termijn (2011-2020).

Periode 2009-2010

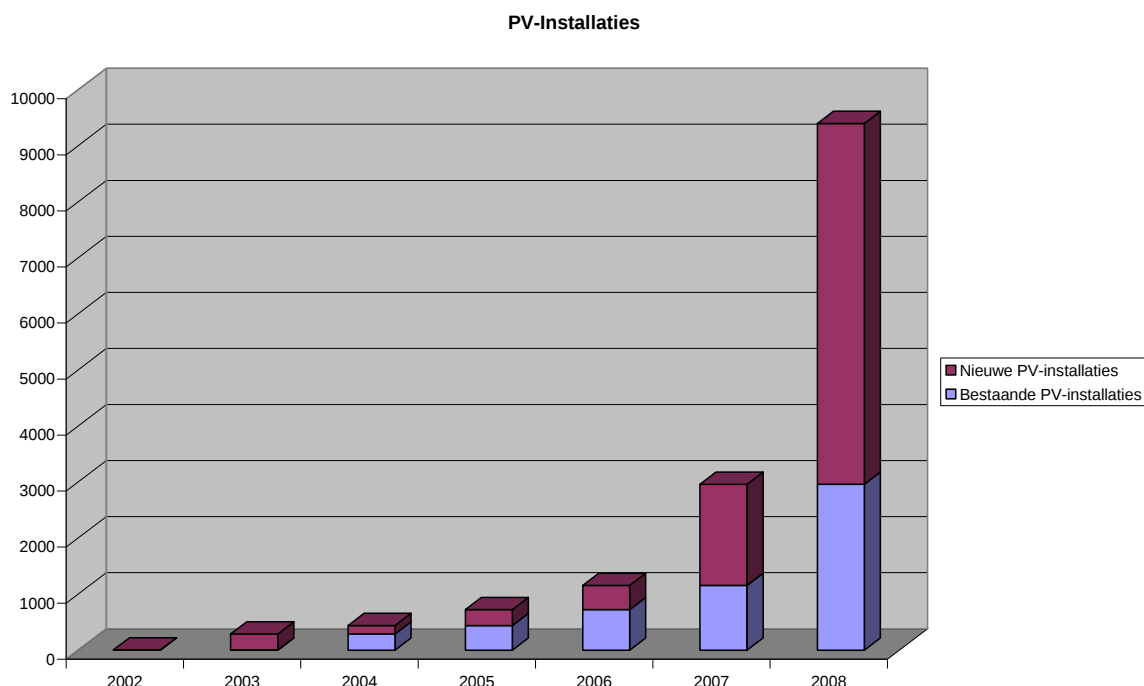
De voorstellen zullen aanzienlijke aanpassingen aan de software van de certificatedatabank vergen. Zo zal de mogelijkheid die in de databank wordt aangeboden aan eigenaars van groenestroomcertificaten om hun certificaten tegen de minimumsteun aan de netbeheerders te verkopen, dienen aangepast te worden naar aanleiding van de nieuwe minimumsteunregeling. Ook de nieuwe regeling voor biomassa-bijstook zal aanzienlijk wijzigingen vergen. **Deze aanpassingen hebben een eenmalige projectkost die voorlopig wordt ingeschat op 50.000€ (afhankelijk van juiste decreetsbepalingen).** Daarboven komen dan de eventuele kostprijs voor de inbouw van een zekere controle op de naleving van de isolatievereiste. Deze kostprijs kan nog niet ingeschat worden en is afhankelijk van de wens van de Vlaamse regering inzake de invulling van deze controle.

De voorstellen zullen ook een grote impact hebben op het personeel van de VREG.

1) Wat de toekenning van groenestroomcertificaten aan PV-installaties betreft, is de impact inzake de controle van de isolatievereiste nog niet duidelijk (zie opmerkingen bij artikel 4 van het ontwerp van decreet).

De VREG heeft in het verleden voor de beoordeling van deze PVdossiers één VTE toegewezen gekregen (op moment van invoering minimumsteun van 450 euro).

Dit is absoluut onvoldoende gebleken, gezien de exponentiële groei van het aantal aanvragen tot toekenning van groenestroomcertificaten voor de productie van elektriciteit uit zonnepanelen ("PV-dossiers"). Deze groei kan in de tabel hieronder worden afgelezen.

Grafiek 1: Toename van het aantal erkende groenestroominstallaties (enkel PV; cijfers tot september 2008)

Het aantal PV-dossiers is momenteel (februari 2009) reeds uitgelopen tot meer dan 15.000 dossiers.

Al deze installaties vergen op jaarbasis gemiddeld een vijftal contacten tussen de betrokken PV-eigenaar en de VREG (algemene informatie, initiële aanvraag, wijziging van de aanvraag, opgave meterstanden, verkoop van certificaten, ondersteuning bij het gebruik van de databank). Een achterstand bij het verwerken van deze dossiers leidt bovendien onvermijdelijk tot een lawine-effect (bijkomende mails, telefoons,...)

Er is reeds sterk geïnvesteerd in automatisatie van de processen inzake de behandeling van PV-dossiers. Zelfs rekening houdend met een ver doorgedreven automatisering van deze PV-dossiers (aanvraagdossier, meterregistratie en certificatenverkoop aan de netbeheerder) zal een gelijkaardige toename van het aantal PV-dossiers niet kunnen worden opgevangen door de ene voltijdse administratieve kracht die momenteel in dienst is.

In 2008 werden **4 personeelsleden met een contract van beperkte duur** aangeworven en werden jobstudenten ingezet om de exponentiële groei van de dossiers (+ achterstand die hierdoor was ontstaan) weg te werken, maar in 2009 zal deze bestaande geleidelijk aan wegvallen, wat opnieuw zal leiden tot een groter wordende achterstand indien geen nieuwe aanwervingen kunnen gebeuren.

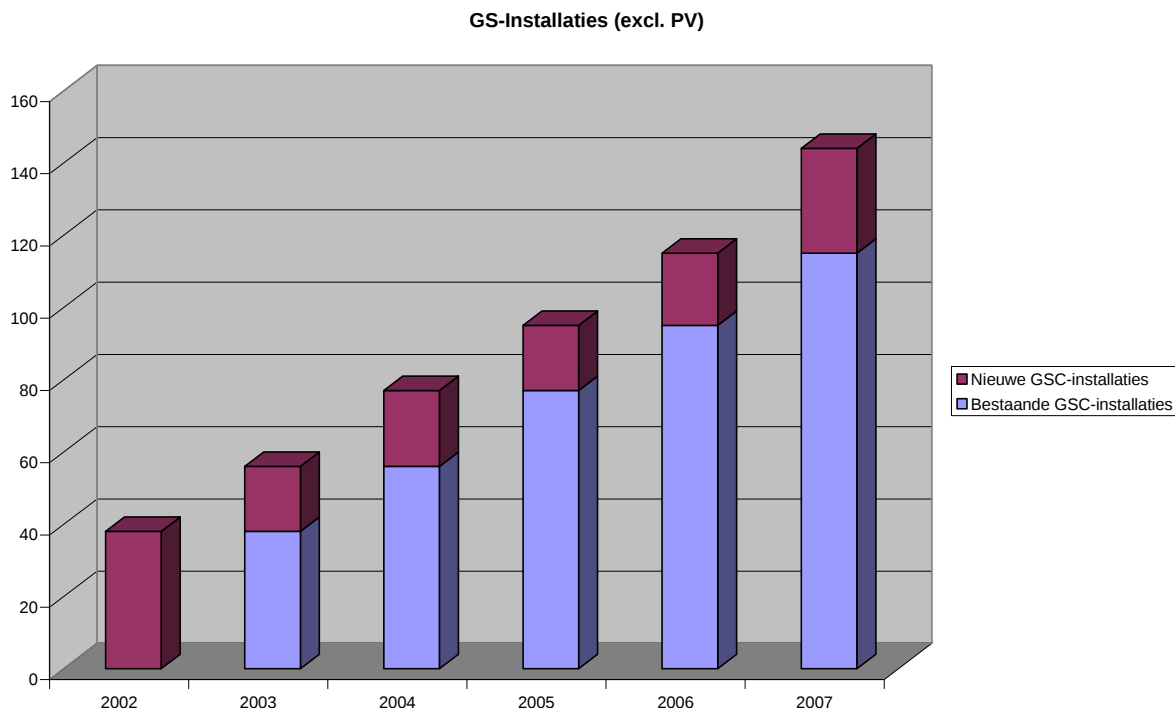
Bovendien valt er in 2009 een bijkomende piek te verwachten in het aantal ingediende dossiers, vermits de steunvoorwaarden abrupt minder gunstig worden vanaf 1 januari 2010.

Op basis van de prognoses en rekening houdend met de verdere automatisering van het proces zijn **twee bijkomende administratieve krachten (C1) vereist**, en dit nog voor begrotingsjaar 2009. Dit zou betekenen dat in totaal drie administratieve medewerkers (C1) zullen instaan voor de behandeling en opvolging van meer dan 15.000 PV-dossiers (= stand februari 2009).

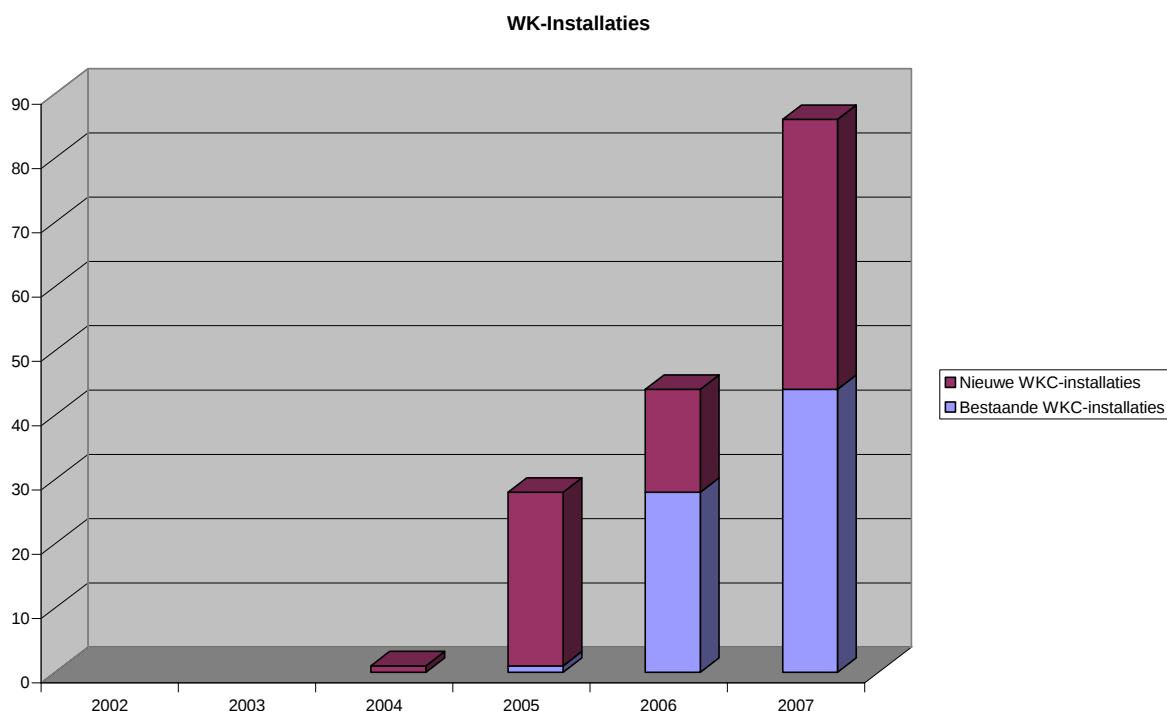
2) Om de doelstelling van 13% in 2020 te halen, zullen vele nieuwe projecten inzake hernieuwbare energiebronnen worden opgestart. Deze dienen allemaal behandeld te worden door de VREG. Deze houdt eraan deze dossiers op kwalitatief hoogstaande wijze te bekijken en te behandelen. Aangezien daarnaast ook de lopende dossiers verder dienen te worden opgevolgd (wijzigingen van bestaande installaties, controle van de maandelijks overgemaakte gegevens, herkeuringen,...), is er bijkomend personeel nodig om deze extra werkdruk op te vangen.

In onderstaande tabellen is de evolutie te zien van het aantal installaties (niet PV) dat door de VREG erkend werd als zijnde een installatie die recht geeft op de toekenning van groenestroomcertificaten of warmtekrachtcertificaten.

De analyse van aanvragen tot erkenning van groenestroom- en warmtekrachtinstallaties (niet-PV) en de opvolging van deze dossiers (tweejaarlijkse herkeuring, aanpassingen en uitbreidingen van de installaties,...) vergt een zeer gespecialiseerde technische kennis en gebeurt door een of meerdere technische toezichthouders (met ondersteuning door een administratieve kracht).

Grafiek 2: Toename van het aantal erkende GSC-installaties (excl.PV)

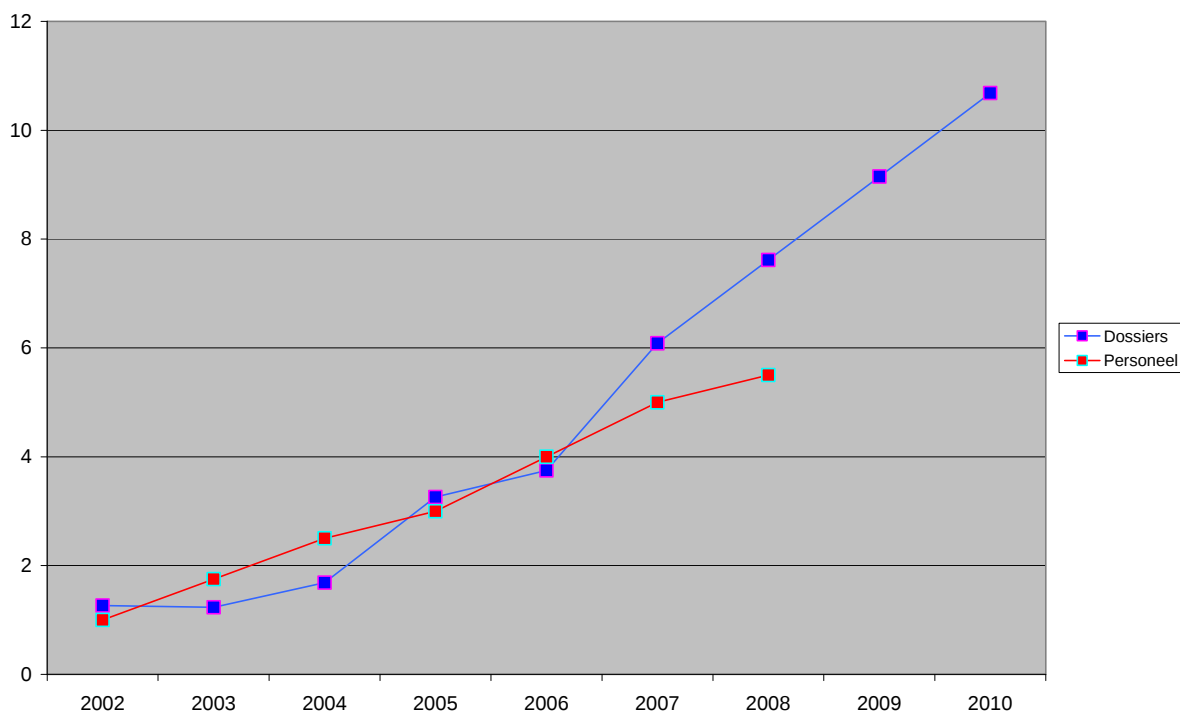

Grafiek 3: Toename van het aantal erkende warmtekrachtinstallaties

Het aantal productie-installaties waaraan GSC/WKC worden toegekend, stijgt, wat de inspanningen voor de opvolgingstaak sterk doet toenemen. De maandelijkse toekenning van certificaten inclusief de kwaliteitscontrole op de meetgegevens geeft een hoeveelheid werk die incrementeel stijgt met het aantal erkende productie-installaties.

Op basis van bovenstaande grafieken kan een berekening worden gemaakt van de werklust van de personeelsleden van de VREG die bezig zijn met deze dossiers:

- We gaan uit van de hypothese dat een WKK-dossier 50% zwaarder weegt dan een groenestroomdossier (excl. PV).
- Nieuwe dossiers betekenen uiteraard een eenmalige extra arbeid. Deze wordt verrekend door een factor 2 te hanteren voor alle nieuwe dossiers.

Grafiek 4: Toename van het aantal dossiers in verhouding tot de personeelstoename

Op basis van bovenstaande cijfers kan worden afgeleid dat de werklust van de 3,5 technische toezichthouders en de administratieve medewerker van de certificatedatabank de laatste jaren sterk is gestegen en onhoudbaar wordt.

Er moet bovendien opgemerkt worden dat de behandeling van groenestroom- en WKK-dossiers door de technisch toezichthouders wordt aangevuld met inhoudelijke activiteiten rond de regelgeving (decreet, besluiten, beslissingen en mededelingen), overleg met andere instanties (binnen en buiten Vlaanderen), onderhoud van en verbeteringen aan de certificatedatabank en ondersteunende taken (onder meer op het vlak van communicatie). Dit is impliciet verwerkt in de werklust van de dossiers (m.a.w. er wordt uitgegaan van een evenredige stijging met het aantal dossiers).

Gevolg is dat er minstens nood is aan **één bijkomende technisch toezichthouder (A2)** belast met de behandeling van de groenestroom- en warmtekrachtdossiers (excl. PV). Ook dit vanaf 2009.

3) Omwille van de exponentiële toename aan PV-dossiers en de toenemende werklust als gevolg van de grotere groenestroom- en warmtekrachtdossiers, lopen momenteel reeds diverse initiatieven op het vlak van automatisering en administratieve vereenvoudiging van de processen inzake de toekenning van groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten. Deze zullen ook de komende jaren worden verder gezet.

Voor de grotere (GS- en WKK-) installaties wordt gewerkt aan een verdere automatisering, onder meer bij het overmaken en valideren van meetgegevens, en het aanbrengen van andere verbeteringen aan de databank, voornamelijk op het vlak van gebruikersgemak en betere marktwerking (bijv. koppeling met het certificatenhandelsplatform Green Certificate Exchange, dat de Belgische energiebeurs BelPex op het ogenblik voorbereidt, wat de handel in groenestroomcertificaten moet faciliteren).

Op vandaag worden deze opdrachten uitbesteed. Zowel op het financiële vlak, het managementvlak als op het vlak van efficiënte personeelsinzet is deze oplossing niet optimaal:

- financieel:
 - o de uitgaven voor IT-projecten met betrekking tot de certificatedatabank hebben in de loop van 2007-2008 de begrote kosten sterk overstegen; bijna permanent werden er twee externe IT-ers aangestuurd voor de uitvoering van deze opdracht. Verdere automatisering is absoluut vereist om de instroom aan PV-dossiers aan te kunnen.
- management:
 - o de controle over de voortgang en de kwaliteit van de projecten verloopt indirect en wordt vaak gehinderd door externe factoren (zoals personeelsswissels bij het opdrachthoudend bedrijf).
- personeelsinzet:
 - o de aansturing en opvolging van externe krachten vereist een aanzienlijke inzet van eigen personeel, in termen van aanbesteding, uitschrijven van functionele specificaties, testen en opleveren van nieuwe versies, controle van geleverde prestaties,...

Het beheer van de certificatedatabank zal ook in de toekomst een belangrijke taak blijven van de VREG. De beheerssoftware zal bovendien op korte termijn nog verdere wijzigingen moeten ondergaan, met name als gevolg van de toekomstige goedkeuring van de nieuwe Europese richtlijn Hernieuwbare energiebronnen. De implementatie van het nieuwe regelgevend kader zal leiden tot grondige aanpassingen en uitbreidingen aan de bestaande databank.

In het kader van een risicobeheersingsanalyse wordt actueel ook de veiligheid van de CMO-software (Central Monitoring Office) rond de databank herbekeken. Na de analyse zullen een aantal stappen worden geëvalueerd en geïmplementeerd om de veiligheid te verhogen. Ook dit zal vanuit de VREG opgevolgd moeten worden.

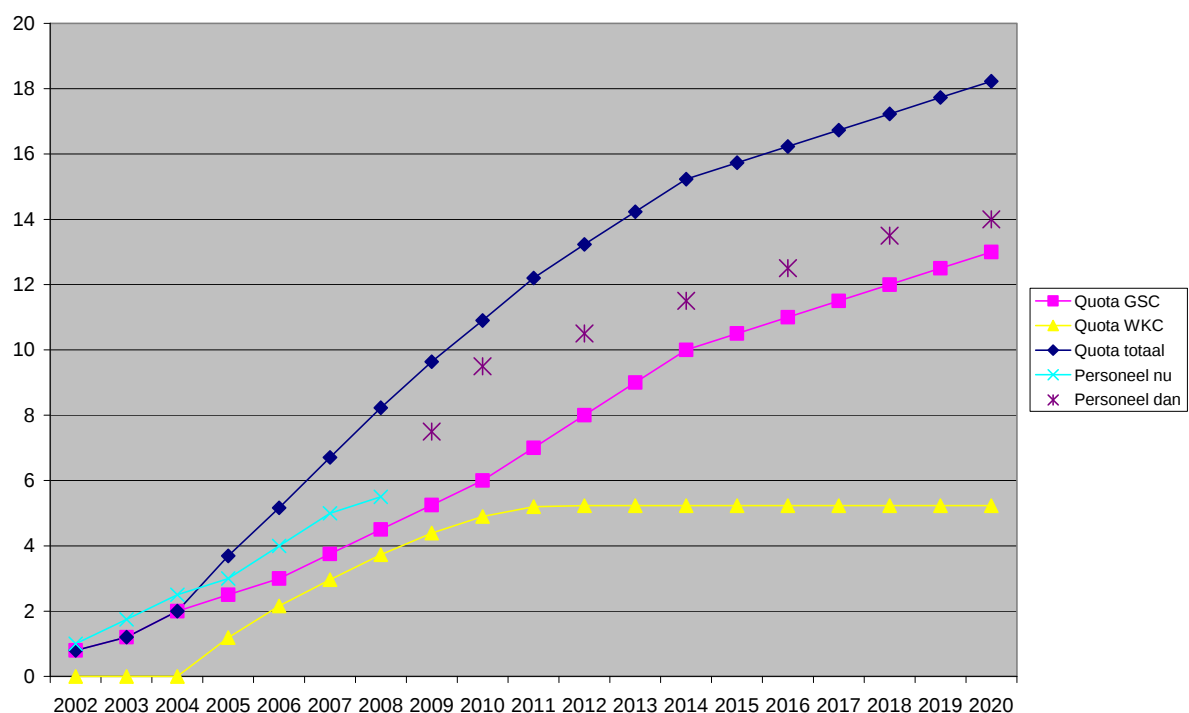
Daarom is het nodig om **een informaticus** aan te werven die, naast een algemeen ondersteunende functie voor het VREG-personeel (0,5 VTE), instaat voor de opvolging van de projecten rond de CMO en de bijhorende databank (0,5 VTE). De technisch toezichthouder die op vandaag voor de algemene ondersteuning binnen de VREG zorgt, kan hiervan dan worden ontlast en zijn reguliere taken voltijds uitoefenen. Hetzelfde geldt voor de technisch toezichthouder die op dit moment de informaticatechnische aspecten van de certificatedatabank opvolgt en initieert.

Als conclusie kan gesteld worden dat de VREG alvast voor 2009 nood heeft aan bijkomende middelen voor de uitvoering van de taken inzake de toekenning van groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten, inclusief de bijkomende taken opgelegd in voorliggende voorstellen, enkel kunnen uitgevoerd worden mits **verhoging van het personeelsbudget 2009 van de VREG met 217.742 euro**.

Vanaf 2011

Op basis van de doelstellingen die nu geformuleerd werden tot 2020, kan het aantal ingediende dossiers worden ingeschat. Rekening houdend met de opgedane ervaringen, kan de extra personeelsinzet beperkt worden gehouden. Niettemin zal de opvolging van deze extra dossiers leiden tot een bijkomende personeelsinzet die voorlopig **op 4,5 VTE** wordt becijferd (zie onderstaande grafiek 5).

Een meer gedetailleerde berekening van de impact op het personeelsbudget van de VREG voor deze periode zal later worden overgemaakt.

Grafiek 5: Personeelsevolutie VREG (certificatendossiers) op middellange termijn in functie van de doelstellingen

Voor de VREG

André Pictoel
 Gedelegeerd Bestuurder

Brussel, 13 februari 2009

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

VRU

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 46.059/3
VAN 17 FEBRUARI 2009

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, derde kamer, op 16 februari 2009 door de Vlaamse minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur verzocht haar, binnen een termijn van vijf werkdagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "tot wijziging van het decreet van 17 juli 2000 houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt", heeft het volgende advies gegeven:

VRU

46.059/3

1. Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, mochten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling als volgt gemotiveerd:

"Vooraf merk ik op dat de ontworpen bepalingen op zich inderdaad geen grond bieden tot spoedbehandeling. Het geldt ook voor de nakende ontbinding van het Vlaams Parlement. Maar het samengaan van beide, namelijk de nakende ontbinding en de door de ontworpen bepalingen gevatte omstandigheden, vormen wel een reden tot hoogdringendheid.

Betreffende de vermelde omstandigheden dient rekening te worden gehouden met volgende gegevens.

De steunmaatregelen voor het opwekken van stroom met hernieuwbare bronnen bevinden zich op verschillende bestuursniveau's en in verschillende beleidsdomeinen. Zonder volledig te zijn noem ik de federale fiscale aftrekken, de gewestelijke groenestroomcertificaten en de premies van lokale besturen. Een behoorlijk werkende overheid houdt rekening met de maatregelen die andere overheden treffen. En de federale overheid heeft het Vlaams gewest op 26 januari 2009 in kennis gesteld van een gedeelte van een voorontwerp van economische herstellwet. De kennisgeving, bij wijze van uitnodiging tot deelname aan een interinstitutionele interkabinettenwerkgroep, alsook de bijhorende gedeeltes van het voorontwerp gaan als bijlage.

In het voorontwerp wordt voorzien dat de federale fiscale steun voor de plaatsing van fotovoltaïsche zonnepanelen in de feiten meer dan verdubbelt. Titel II (Financiën), Hoofdstuk 1 (Energiesparende uitgaven - Interestbonificatie), Artikel 3 regelt namelijk de overdraagbaarheid van de in aanmerking komende uitgaven over drie jaar. Zo wordt toegelaten de in te brengen kosten van met name fotovoltaïsche zonnepanelen, maar ook van andere investeringen of van combinaties van investeringen, over vier jaar te spreiden. Overigens gebruikt de memorie van toelichting bij het betreffende artikel een investering in fotovoltaïsche zonnepanelen als voorbeeld. Op een investering van 20.000 € wordt 8.000 € fiscaal aftrekbaar, niet van het belastbaar inkomen, doch van de te betalen belasting, in tegenstelling tot de vandaag nog geldende regeling, die een aftrekbaarheid tot 3.440 € met zich meebrengt.

Het aan de volgende Vlaamse Regering en aan het volgende Vlaams Parlement overlaten om terzake de gewestelijke ondersteuningsregeling aan te passen zou betekenen dat de aangepaste regeling in werking treedt op het ogenblik dat gezinnen reeds bestellingen geplaatst hebben. Gezinnen die de beslissing tot investeren genomen hebben op grond van de geldende ondersteuningsregeling zouden dan te maken krijgen met een betekenisvolle inperking van de steun. Het bedrag van de steun wordt namelijk bepaald door de datum van indiening van de installatie.

.../...

VRU

46.059/3

Als de decretaal gewaarborgde steun evenwel niet wordt aangepast, blijft de waarde van een groenestroomcertificaat 450 €, geldend gedurende 20 jaar. De steun is berekend op de meerkost van de groenestroomtechniek, bijvoorbeeld fotonvoltaïsche zonnepanelen, in vergelijking met de kost van grijze stroom uit een referentiecentrale. Als de meerkost van een bepaalde groenestroomtechniek stijgt of daalt, ingevolge wijzigingen in brandstofprijzen, technologiekosten, steunmaatregelen van andere overheden enzovoort, dient de gewaarborgde waarde van het overeenkomstige groenestroomcertificaat te worden aangepast.

Voor fotonvoltaïsche zonnepanelen zijn de technologiekosten gedaald en de brandstofprijzen zijn het voorbije jaar gestegen. Een aanpassing dringt zich dus op om overcompensatie te vermijden. Het recente voorstel van de federale overheid, om de fiscaal aftrekbaarheid toe te laten over vier jaar, heeft een aanpassing acuut gemaakt, op een ogenblik dat de ontbinding van het Vlaams Parlement nakende is. En de ondersteuningsregeling is decretaal bepaald, zodat de Vlaamse Regering geen andere hefboom ter beschikking heeft dan een ontwerp van decreet om oversubsidiëring te voorkomen.

Ook dient rekening te worden gehouden met het feit dat de steunmaatregel niet los staat van de gehele ondersteuningsregeling.

De marktwaarde van de groenestroomcertificaten wordt niet alleen bepaald door de gewaarborgde waarde, die de minimumwaarde vertegenwoordigt, maar ook door het boetebedrag, dat de maximumwaarde vertegenwoordigt. Groenestroomcertificaten worden niet op de markt gekocht boven het boetebedrag, want dan geeft men de voorkeur aan het betalen van de boete. En groenestroomcertificaten worden ook niet op de markt verkocht onder de gewaarborgde waarde, want dan geeft men de voorkeur aan de opkoopregeling die de elektriciteitsdistributienetbeheerders verplicht groenestroomcertificaten tegen de gewaarborgde waarde op te kopen, en vervolgens tegen de marktwaarde te verkopen, en het verschil als kost in de distributietarieven op te nemen.

De marktwaarde zelf beweegt tussen de gewaarborgde waarde en het boetebedrag en wordt beïnvloed door de groenestroomdoelstellingen. Hoge groenestroomdoelstellingen verhogen de vraag naar groenestroomcertificaten en lage doelstellingen bewerkstelligen het omgekeerde. Want de leveranciers hebben de verplichting om in verhouding tot de geleverde stroom groenestroomcertificaten in te leveren bij de Vlaamse energieregulator.

Een ontwerp van decreet dat zich zou beperken tot één groenestroomtechniek of tot alleen maar het boetebedrag, de gewaarborgde waarde, de groenestroomdoelstellingen of de solidarisering van de kosten van de elektriciteitsdistributienetbeheerders gaat voorbij aan het gegeven dat de ondersteuningsregeling een delicaat evenwicht vormt tussen de onderscheiden bestanddelen van de steunmaatregel."

*

* *

.../...

VRU

46.059/3

2. Overeenkomstig artikel 84, § 3, eerste lid, van de voornoemde gecoördineerde wetten op de Raad van State, heeft de afdeling wetgeving zich moeten beperken tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*
* *

VORMVEREISTEN

3. Tegelijk met de vraag om advies aan de Raad van State, afdeling wetgeving, werd een vraag om advies gericht aan de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, aan de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en aan het Agentschap Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt. Deze adviezen lijken nog niet te zijn uitgebracht of bevinden zich althans niet in het aan de Raad van State, afdeling wetgeving, voorgelegde dossier. Indien het vervullen van de genoemde vormvereisten aanleiding zou geven tot wijzigingen aan het om advies voorgelegde voorontwerp, dienen deze wijzigingen nog om advies te worden voorgelegd aan de Raad van State, afdeling wetgeving.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 7

4. Op grond van de ontworpen artikelen 25^{quater}, § 4, tweede zin, en 25^{sexies}, tweede tot vijfde lid, dient de Vlaamse Regering op basis van de in de artikelen 25^{quater}, § 4, eerste zin, en 25^{sexies}, eerste lid, bedoelde evaluatie een aantal wetgevende initiatieven te nemen. De eerstgenoemde bepalingen staan op gespannen voet met artikel 18 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, op grond waarvan het recht van initiatief aan de Vlaamse Regering en aan de leden van het Vlaams Parlement toebehoort. Dat artikel staat eraan in de weg dat het initiatiefrecht van de Vlaamse Regering vooraf bij decreet zou worden gemoduleerd of worden ingeperkt. De artikelen 25^{quater}, § 4, tweede zin, en 25^{sexies}, tweede tot vijfde lid, dienen derhalve te vervallen.

VRU

46.059/3

De kamer was samengesteld uit

de Heren	J. SMETS,	staatsraad, voorzitter,
	B. SEUTIN,	
	P. BARRA,	staatsraden,
	H. COUSY,	assessor van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	A.-M. GOOSSENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. P. DEPUYDT, eerste auditeur-afdelingshoofd.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A.-M. GOOSSENS

J. SMETS

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

Sterk door overleg

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Brussel, 17 februari 2009

14022009_Advies_wijziging groenestroomcertificatensysteem

Advies

Wijzigingen decreet en besluit hernieuwbare energie

1. Krachtlijnen van het advies

De SERV heeft in eerdere adviezen gewezen op een reeks knelpunten in het bestaande groene stroom beleid. De raad **waardeert** dan ook dat de Vlaamse regering nu voorstellen heeft uitgewerkt voor enkele van die knelpunten, en met name de aanpassing en differentiatie van de minimumsteun, de verlaging van de boete, de afschaffing van de automatische quotumaanpassing en de vastlegging van quota voor de periode na 2010.

Toch heeft de SERV ook bemerkingen bij het voorgelegde voorontwerp van decreet en ontwerpbesluit. Vooreerst zijn er drie meer **algemene opmerkingen**. De belangrijkste is wellicht dat de voorgestelde wijzigingen voorbij gaan aan de *fundamentele discussie* die moet worden gevoerd over het groenestroomcertificatensysteem. De SERV had nochtans in zijn advies van 7 mei 2008 gevraagd om een dergelijke fundamentele evaluatie door te voeren. Een tweede opmerking is dat de voorstellen zouden moeten kaderen in een visie op de wijze waarop België en Vlaanderen de nieuwe *Europese doelstellingen* inzake hernieuwbare energie zullen realiseren. De derde algemene bemerking betreft het gebrek aan transparante *onderbouwing* van de voorgestelde wijzigingen en aan voorafgaandelijk maatschappelijk overleg en consultatie met alle belanghebbenden.

Verder heeft de raad een reeks **specifieke, gedetailleerde bemerkingen** bij elk van de voorgestelde wijzigingen. Kort samengevat vraagt de SERV dat:

- zo snel mogelijk en mits de nodige onderbouwing en transparantie, de quota worden bepaald voor de groenestroomcertificaten die op 31 maart 2012 en 2013 ingeleverd moeten worden.
- de quota voor de periode tot 2020 worden vastgelegd op basis van een geactualiseerde potentieelstudie en na transparant overleg hierover; de VITO-potentieelstudie uit 2005 is hiervoor in ieder geval bruikbaar mits actualisatie.
- het bepalen van de onrendabele toppen en het vastleggen van de minimumsteun, zorgvuldiger zou gebeuren, na een raadpleging van alle belanghebbenden en op basis van actuele informatie. De SERV stelt tevens maatregelen voor opdat de minimumsteun zoveel mogelijk rekening zou houden met de reële situatie.
- er een oplossing wordt gezocht voor het probleem van de ongelijke spreiding van de kosten van het groenestroomcertificatensysteem over de verschillende distributienetbeheerders en dat een kostensolidarisering tussen deze netbeheerders binnen een ruimer kader wordt bekeken, waarbij o.a. ook de REG-actieverplichtingen en de aansluitkosten voor hernieuwbare energie-installaties in beschouwing worden genomen.
- gelet op de verlaging van de boeteprijs, bestaande installaties eenmalig de kans krijgen om over te stappen op het systeem van minimumsteun.

- een alternatieve regeling voor de toekenning van certificaten voor de bijstook van biomassa in steenkoolcentrales wordt overwogen
- de impact van de verminderde toekenning van in aanmerking komende certificaten voor de bijstook van biomassa in steenkoolcentrales op de haalbaarheid van de quota wordt onderzocht, zodat, indien nodig, bijgestuurd kan worden, bijvoorbeeld door de quota aan te passen of door overgangsmaatregelen te voorzien.

Tot slot wijst de raad in het advies op een aantal **onduidelijkheden en juridisch-technische onvolkomenheden**.

2. Inleiding

De SERV ontving op 9 februari 2009 een adviesvraag van Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur over een wijziging van het groenestroomcertificatensysteem. Het gaat zowel om een voorontwerp van decreet als een ontwerp van besluit.

Concreet betreft het een voorontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 17 juli 2000 houdende organisatie van de elektriciteitsmarkt en een voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 maart 2004 inzake de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen.

De voorgestelde wijzigingen zijn talrijk en situeren zich op meerdere vlakken waaronder:

- De vastlegging en aanpassing van de quota
- De aanpassing en differentiatie van de minimumsteun
- De voorwaardelijke ondersteuning van zonne-energie
- De introductie van een kostenverrekeningsmechanisme tussen netbeheerders
- De aanpassing van de boete
- De omschrijving van de in aanmerking komende certificaten.

De SERV werd gevraagd om zijn advies mee te delen binnen een termijn van 5 dagen. De raad erkent dat men niet veel langer meer kon wachten met aanpassingen aan het groenestroomcertificatensysteem, indien men ze nog deze legislatuur wil laten goedkeuren door het Vlaams parlement. Toch wenst de SERV zijn ongenoegen te uiten over de hoogdringendheid waarmee hij moet adviseren over dit belangrijke en omvangrijke dossier¹. De voorgestelde aanpassingen drongen zich al veel langer op en waren al veel eerder door de Vlaamse regering aangekondigd. Ook zijn de voorgestelde aanpassingen gebaseerd op 2 VITO-studies die al dateren uit 2005 en moeten de resultaten daarvan nog geactualiseerd worden. Bovendien vindt de raad de ingeroepen reden voor de hoogdringendheid niet helemaal gegrond².

¹ Overigens merkt de Raad op dat het nieuwe SERV-decreet op 1 januari 2009 in werking is getreden. Daarin is opgenomen dat de minimumadviestermijn 10 werkdagen bedraagt.

² De hoogdringendheid wordt ingeroepen omdat de Vlaamse regering "pas op 26 januari 2009 door de federale regering in kennis is gesteld van de inhoud van het voorontwerp van de economische herstelwet die, bij goedkeuring, een rechtstreekse invloed uitoefent op de effectiviteit en de efficiëntie van de Vlaamse steunmaatregel voor groene stroom en inzonderheid op de waardebeoordeling van de groenestroomcertificaten en dat, bij gebrek aan wijziging van het elektriciteitsdecreet, de steunmaatregel voor fotovoltaïsche zonnepanelen tot aanzienlijke overcompensatie zou leiden en dat het terzake onontbeerlijke ontwerp van decreet onmogelijk nog tijdig in het Vlaams Parlement kan ingediend worden met de gebruikelijke werkwijze".

De SERV merkt terzake op dat de federale economische herstelwet die een snelle wijziging van het Vlaamse groenestroomcertificatensysteem noodzakelijk zou maken, nog niet definitief is goedgekeurd. Er zou hierover een principe-akkoord zijn, maar nog geen formele beslissing. Door deze herstelwet zou de fiscale aftrek voor PV-systemen gespreid kunnen worden over vier jaar, in plaats van de huidige 2 (of 3) jaar. Deze extra fiscale aftrek zou inderdaad een invloed hebben op de bepaling van de onrendabele top, maar enkel voor grote PV-projecten. Bovendien lijkt er bij de vaststelling van de nieuwe minimumsteuntarieven geen rekening te zijn gehouden met deze extra mogelijkheden inzake fiscale aftrek.

Advies wijzigingen groenestroomcertificatensysteem

Anderzijds waardeert de raad wel dat hij in de gelegenheid wordt gesteld om te adviseren. In het verleden werd in gelijkaardige omstandigheden nogal eens gekozen voor een volledige omzeiling van de normale procedures, met name door de ontwerpregelgeving voorbereid op niveau van de regering niet als voorontwerp maar als voorstel van decreet te laten indienen in het Vlaams parlement door parlementsleden van de meerderheidsfracties.

3. Algemene beoordeling

De raad heeft in eerdere adviezen gewezen op een reeks knelpunten in het bestaande groene stroom beleid³. De raad **waardeert** dat de Vlaamse regering nu voorstellen heeft uitgewerkt voor enkele van die knelpunten, en met name voor de aanpassing en differentiatie van de minimumsteun, de verlaging van de boete, de afschaffing van de automatische quotumaanpassing en de vastlegging van quota voor de periode na 2010.

Toch heeft de SERV ook een reeks **bemerkingen**.

De belangrijkste opmerking is wellicht dat de voorgestelde wijzigingen worden voorgesteld zonder voldoende voorafgaandelijk overleg met alle betrokken sectoren en dat ze voorbij gaan aan de **fundamentele discussie** die moet worden gevoerd over het groenestroomcertificatensysteem. Met name bestaat er bij een aantal actoren twijfel of het huidige groenestroomcertificatensysteem wel het meest efficiënte systeem is om de productie van groene stroom te stimuleren. Daarom heeft de SERV reeds eerder gepleit voor een grondige evaluatie van het groenestroomcertificatensysteem⁴. Deze evaluatie zou alsnog moeten gebeuren, in overleg met de raad en met andere relevante actoren. Ook de andere gewesten zijn daarbij een belangrijke gesprekspartner. O.a. in de werkgroepen van de Lente van het Leefmilieu is de vraag naar uitwisselbaarheid van certificaten en naar gelijkvormigheid van de ondersteuningsmechanismen tussen de gewesten immers duidelijk naar voren gebracht.

De kernvraag die in deze evaluatie expliciet beantwoord moet worden, is welk instrument ter promotie van groene stroom het meest effectief en kostenefficiënt is: is dat het huidige hybride Vlaamse groenestroomcertificatensysteem of is een volledige overstap naar een feed-in systeem aangewezen of is er misschien nog een andere piste mogelijk.

Het huidige Vlaamse groenestroomcertificatensysteem combineert diverse niveaus van minimumsteun naar gelang de gebruikte hernieuwbare energiebron en/of de gebruikte technologie, met een marktelement dat bepaald wordt door één quotum en één marktprijs. Met de nu door

³ Zie vooral het SERV-advies van 7 mei 2008.

⁴ Uittreksel uit het SERV-advies van 7 mei 2008: 'De beleidsdoelstelling is momenteel nog maar vastgelegd tot 2010. De raad dringt er dan ook op aan om zo snel mogelijk de quota voor groenestroomcertificaten die op 31 maart 2012 en 2013 ingeleverd moeten worden te bepalen.

De raad vraagt daarnaast, om in het licht van de Europese doelstellingen inzake hernieuwbare energie tegen 2020 en in het licht van het Europese voorstel voor een richtlijn ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen, de werking van het groenestroomcertificatensysteem grondig te evalueren. Op Europees niveau wordt namelijk gedacht aan een mechanisme waarbij lidstaten een deel van hun hernieuwbare energiedoelstelling kunnen realiseren door het verwerven van garanties van oorsprong afgeleverd voor de productie van hernieuwbare energie in andere lidstaten. Hoe het Vlaamse groenestroomcertificatensysteem zich zal verhouden tot dat nieuwe mechanisme moet nog uitgeklaard worden. Er moet daarom nu grondig onderzocht worden welk Vlaams ondersteuningsmechanisme binnen dit Europees kader maximale zekerheid kan geven aan investeerders in hernieuwbare energie en tegelijkertijd de maatschappelijke kost tot een minimum kan beperken. Vlaanderen zal tevens op basis van een geactualiseerde potentieelstudie nieuwe doelstellingen voor hernieuwbare energie (elektriciteit en warmte) moeten vastleggen tot 2020.'

de regering voorgestelde wijzigingen schuift het Vlaamse groenestroomcertificatensysteem verder op in de richting van een feed-in systeem⁵. Dat heeft het belangrijke voordeel dat het ondersteuningsmechanisme niet plotseling wordt omgegooid, waardoor het wettelijk kader voor nieuwe investeringen in hernieuwbare energie relatief stabiel blijft. Maar aan de andere kant blijven daardoor een aantal fundamentele problemen die verband houden met het hybride karakter van het huidige systeem bestaan, met name de inherente hoge kosten van het systeem en het ontbreken van voldoende marktwerking (zie kader).

Belangrijkste problemen van het huidige hybride groenestroomcertificatensysteem⁶

Hoge kosten

Een marktsysteem is in theorie zinvol wanneer men de marktwerking ervoor wil laten zorgen dat de vooropgestelde doelstellingen op de meest kostenefficiënte wijze worden gehaald en het niet zoveel uitmaakt op welke manier deze doelstellingen gehaald worden. Indien men meer gericht wil sturen en bepaalde, op korte termijn nog onrendabele technologieën wil promoten, is een feed-in systeem vaak meer geschikt. In het huidige Vlaamse hybride systeem dat beide combineert en waar dus één marktprijs tot stand komt naast diverse minimumtarieven, kan er steeds een oversubsidiëring zijn van technologieën waarvoor de minimumsteun (bepaald op basis van de onrendabele top) lager ligt dan de marktprijs die de producenten voor deze certificaten kunnen krijgen. Dat zijn de zogenaamde *windfall profits*. Bovendien zorgen de gegarandeerde minimumtarieven die hoger liggen dan de marktprijs ervoor dat deze dure, op korte termijn minder kostenefficiënte technologieën gekozen worden. Het voordeel inzake kostenefficiëntie van het marktmechanisme kan zich daardoor in het hybride systeem dus niet ten volle manifesteren.

Onvoldoende marktwerking

De raad heeft reeds eerder aangetoond dat de markt van groenestroomcertificaten onvoldoende werkt, o.a. door de aanwezigheid van dominante spelers op de energie- en de groenestroomcertificatenmarkt. Er is een beperkt aantal grote vragers van certificaten met een grote inleverplicht (maar vaak onvoldoende eigen certificaten) en bijgevolg veel marktmacht tegenover een aanbod van certificaten dat verspreid zit over veel kleine producenten zonder of met een eerder beperkte marktmacht. De raad betwijfelt of het recent gecreëerde marktplatform 'Belpex Green Certificates Exchange' terzake veel soelaas kan brengen. Ook is het onduidelijk in welke mate de recente federale initiatieven de marktwerking op de energiemarkt – en bijgevolg op de groenestroomcertificatenmarkt – daadwerkelijk zullen verbeteren. Eveneens is het onduidelijk welk effect het toenemend aantal certificaten dat via de netbeheerders verhandeld zal worden en de daarmee samenhangende marktmacht, zal hebben op de marktwerking. In ieder geval blijft het opvallend dat hoewel er overschot aan certificaten is, bij de begrotingsopmaak 2009 nog werd uitgegaan van een geraamde inkomst uit boetes van circa 1,3 miljoen euro aangezien er blijkbaar nog steeds leveranciers zijn die er niet in slagen voldoende certificaten te verwerven⁷.

⁵ Enerzijds zal door de voorgestelde verlaging van de boete, gecombineerd met de aangepaste minimumsteun, in de toekomst namelijk wellicht een groter aandeel van de nieuwe installaties beroep doen op de minimumsteun gegarandeerd door de netbeheerders. Dat geldt in ieder geval voor zonne-energie en misschien in de toekomst ook voor windenergie op land, waterkracht, getijden- en golfslagenergie en aardwarmte. Voor deze technologieën zal de waarde van deze minimumsteun wellicht hoger liggen dan de marktwaaarde van de certificaten. Deze certificaten worden dus pas in tweede orde door de netbeheerders op de markt gebracht.

Anderzijds wordt het marktmechanisme verder ingeperkt, doordat nog slechts de helft van de certificaten toegerekend voor de bijstook van biomassa in aanmerking zullen komen om te voldoen de certificatenplicht.

⁶ Zie hierover meer in detail: SERV (07.05.2008) Advies over het voorontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu, energie, openbare werken en landbouw, SERV, Brussel.

⁷ Zie Brief Minister van Financiën en Begroting, en Ruimtelijke Ordening van 6/2/2009 inzake de het begrotingsakkoord voor het voorliggend ontwerp van decreet en ontwerp van besluit.

Een tweede belangrijke opmerking is dat de voorstellen uiteindelijk zullen moeten kaderen in een visie op de wijze waarop België en Vlaanderen de nieuwe **Europese doelstellingen** inzake hernieuwbare energie zou kunnen realiseren. Daarbij zijn vragen aan de orde zoals: Zal de Belgische 13% doelstelling verdeeld worden over de gewesten en de federale overheid (en zo ja, wanneer en hoe) of zal er gestreefd worden naar gelijkwaardige maatregelenpakketten? Zullen de diverse certificatensystemen van de gewesten geharmoniseerd worden en op welke wijze zullen off-shore-certificaten geïntegreerd worden (en zo ja, hoe)? Zal er (bilateraal) worden samengewerkt met andere Europese lidstaten en zo ja hoe en met wie? Hoe zal de doelstelling inzake hernieuwbare energie 'verdeeld' worden tussen groene stroom, groene warmte, biobrandstoffen en elektrische voertuigen? Welke rol moet het groenestroomcertificatensysteem hierin spelen? Welke technologieën van hernieuwbare energieproductie en welke hernieuwbare energiebronnen wil men in de toekomst in Vlaanderen daarbij (nog) een rol laten spelen? Op deze vragen is er vandaag geen antwoord.

In dat kader herhaalt de SERV tevens zijn vraag om naast het groene stroom beleid, spoedig werk te maken van een groene warmte beleid. Daartoe moet er een beter zicht komen op het technisch en economisch potentieel van groene warmte en op de meest geschikte ondersteuningsmechanismen. In elk geval blijft een belangrijk CO₂-reductiepotentieel door groene warmte (en koelings-) projecten onaangesproken zonder duidelijke beleidskeuzes.

Verder is ook dringend een meer onderbouwde, overlegde en vastgelegde uitklaring nodig van de vraag welke biomassastromen in de toekomst nog voor welke toepassingen en op welke wijze zullen kunnen worden ingezet in Vlaanderen.

Een derde algemene bemerking betreft de **onderbouwing** van de voorgestelde wijzigingen (quota, onrendabele toppen...). Volgens de RIA en de nota aan de Vlaamse regering zijn ze gebaseerd op twee VITO-studies uit 2005⁸ en op niet officieel gepubliceerde actualiseringen van delen hiervan. Maar de cijfers in de regelgeving verschillen van deze in de voormelde studies. De raad vraagt dan ook dat de onderbouwende informatie en gemaakte afwegingen bekend gemaakt worden. Ook betreurt de raad dat de impact op de elektriciteitsstarieven niet in de RIA becijferd werd⁹ en dat er geen overleg met de betrokkenen heeft plaatsgevonden¹⁰.

⁸ Prognoses groene stroom en WKK tot 2020 en Onrendabele toppen elektriciteitsproductie uit hernieuwbare energiebronnen

⁹ Dit was nochtans afgesproken in het kader van het VESOC-akkoord van 23 oktober 2008, waarin wordt gesteld: "Gezien het belang van de energiekosten voor de koopkracht van de gezinnen en voor de competitiviteit van de bedrijven, houdt de Vlaamse Regering, bijvoorbeeld in de nota aan de Vlaamse Regering bij de eventuele invoering of wijziging van energieregelgeving of in de reguleringssimpactanalyse ervan, terdege rekening met het effect op de energieprijzen. De Vlaamse Regering zal rekening houden met de impact op de energiekosten zowel van energieregelende beleidsmaatregelen in het algemeen, als van sociale en ecologische openbaredienstverplichtingen, ondersteuning van warmtekrachtkoppeling en groene stroom, alsook, desgevallend, van heffingen in het bijzonder."

¹⁰ De RIA verwijst wel naar de overleg rondes die georganiseerd werden met experts, betrokken sectoren en de sectorfederaties ODE en COGEN. Maar die dateren naar verluidt van eind 2005, begin 2006 en hadden be-

Volgens de SERV moet er in dit dossier – naar Nederlands voorbeeld – volledige transparantie en publieke raadpleging zijn (zie ook verder in dit advies).

Tot slot heeft de raad een reeks **specifieke, gedetailleerde bemerkingen** bij de voorgestelde wijzigingen. Ze worden in het volgende deel van het advies overlopen. In het laatste deel van het advies wordt nog gewezen op een aantal **onduidelijkheden en juridisch-technische onvolkomenheden**.

trekking op de twee VITO-studies uit 2005. Over actuelere cijfers inzake prognoses, doelstellingen en onrendabele toppen werd geen consultatie gehouden, en evenmin over de basisprincipes van het groenestroomcertificatensysteem.

4. Inhoudelijke bemerkingen bij de voorgestelde wijzigingen

Onverminderd de positieve beoordeling van sommige wijzigingen (zie deel 3 van dit advies) en de meer fundamentele opmerkingen die de raad heeft gemaakt (zie eveneens deel 3 van dit advies), formuleert de SERV hierna zijn resterende opmerkingen bij de voorgestelde wijzigingen:

- De vastlegging en aanpassing van de quota
- De differentiatie van de minimumsteun
- De voorwaardelijke ondersteuning voor zonne-energie
- De kostenverrekening tussen netbeheerders
- De aanpassing van de boetes
- De in aanmerking komende certificaten.

4.1. Vastlegging en aanpassing van de quota

4.1.1 Situering

Het voorontwerp van decreet legt vast hoe het quotum voor te leggen groenestroomcertificaten jaarlijks berekend zal worden. Het aandeel voor te leggen certificaten zal geleidelijk stijgen van 6% van de leveringen in 2010 naar 13% van de leveringen in 2020 (zie tabel 1).

Tabel 1: Uittreksel uit het voorontwerp van decreet: vastlegging doelstelling

Art. 3. In artikel 23 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° §2, eerste lid, wordt vervangen door wat volgt:

"Het aantal groenestroomcertificaten dat in een bepaald jaar n moet worden voorgelegd, wordt vastgesteld met de formule:

$$C = G \times E_v$$

waarbij:

C gelijk is aan het aantal voor te leggen certificaten, uitgedrukt in MWh (1 000 kWh);

G gelijk is aan:

- 1° 0,008 op 31 maart 2003;
- 2° 0,012 op 31 maart 2004;
- 3° 0,020 op 31 maart 2005;
- 4° 0,025 op 31 maart 2006;
- 5° 0,030 op 31 maart 2007;
- 6° 0,0375 op 31 maart 2008;
- 7° 0,0490 op 31 maart 2009;
- 8° 0,0525 op 31 maart 2010;
- 9° 0,0600 op 31 maart 2011;
- 10° 0,0700 op 31 maart 2012;
- 11° 0,0800 op 31 maart 2013;

12° 0,0900 op 31 maart 2014;
 13° 0,1000 op 31 maart 2015;
 14° 0,1050 op 31 maart 2016;
 15° 0,1100 op 31 maart 2017;
 16° 0,1150 op 31 maart 2018;
 17° 0,1200 op 31 maart 2019;
 18° 0,1250 op 31 maart 2020;
 19° 0,1300 op 31 maart 2021;

Ev gelijk is aan de totale hoeveelheid elektriciteit uitgedrukt in MWh die in het jaar n-1 afgenomen werd op afnamepunten gelegen in het Vlaams Gewest waarop de betrokken persoon geregistreerd stond als toegangshouder in het toegangsregister van de betrokken netbeheerder of beheerder van het transmissienet, waarbij de afname per afname-punt wordt beperkt tot de afname tijdens de periode waarin de betrokken persoon geregistreerd stond als toegangshouder.”

2° §3 en §4 worden geschrapt

Art. 7. In hetzelfde decreet wordt een artikel 25sexies ingevoegd, dat luidt als volgt:

‘Art. 25sexies. Vanaf 2009 evalueert de Vlaamse Regering om de drie jaar de onrendabele toppen voor investeringen in groene stroom alsook de doelstellingen, vermeld in artikel 23, §2.

Op basis van deze evaluatie legt de Vlaamse Regering voor nieuwe productie-installaties een ontwerp van decreet voor inzake de minimumsteun, vermeld in artikel 25ter, dat zowel het steunbedrag als de looptijd betreft.

Indien uit deze evaluatie blijkt dat een verwachte daling van het bruto binnenlands elektriciteitsverbruik groter zal zijn dan de verplichte stijging van de doelstelling, vermeld in artikel 23, §2, doet de Vlaamse Regering een voorstel om de doelstellingen, vermeld in artikel 23, §2, te verhogen.

Indien Europese verplichtingen aanleiding geven tot een met de in artikel 23, §2, vermelde doelstellingen niet haalbaar aandeel groene stroom, doet de Vlaamse Regering een voorstel om de doelstellingen, vermeld in artikel 23, §2, te verhogen.

Indien de Vlaamse Regering certificaten aanvaardt voor groene stroom die niet is geproduceerd in het Vlaamse Gewest, doet de Vlaamse Regering een voorstel om de doelstellingen, vermeld in artikel 23, §2, te verhogen.’

4.1.2 Bemerkingen

Om hernieuwbare energieprojecten aan te moedigen is een investeringskader nodig dat tijdig en voor voldoende lange tijd vast ligt en zekerheid biedt, ondermeer omdat er gemakkelijk enkele jaren verlopen tussen de investeringsbeslissing en de opstart van de installatie en omdat de opbrengsten tijdens de gehele afschrijftermijn van de installatie bepalend zijn voor de rendabiliteit van het project. De raad vindt het daarom in principe een goede zaak dat de Vlaamse regering quota vastlegt voor het aantal in te leveren certificaten tot en met de leveringen voor het jaar 2020. De hoogte van de quota is namelijk bepalend voor de verwachte opbrengst van hernieuwbare energieprojecten samen met o.a. de bedragen van de gegarandeerde minimumsteun en het bedrag van de boete.

De raad wijst er echter op dat de rechtszekerheid voor kandidaat-investeerders die geboden wordt door de voorgestelde wijzigingen niet absoluut is. In het decreet zelf is immers voorzien dat er om de drie jaar een evaluatie zal gebeuren van de doelstellingen en de minimumsteunbedragen op basis van de onrendabele toppenbenadering. En hoewel het decreet in art. 25

sexies bepaalt in welke gevallen de Vlaamse regering de doelstellingen kan verhogen (en de minimumsteun kan bijstellen), belet niets dat de doelstellingen (en de steunbedragen) in het decreet ook los hiervan kunnen wijzigen als het parlement beslist dat te doen (op voorstel van de regering of op eigen initiatief).

Ten tweede herhaalt de SERV dat voor de onderbouwing van de haalbaarheid van de toekomstige quota de potentieelstudie van VITO uit 2005 geactualiseerd moet worden. De onderbouwing van de voorgestelde quota lijkt immers niet op de meest actuele informatie gebaseerd. Zo is er de vraag in welke mate de resultaten voor de berekende potentiële vergelijkbaar zijn met de vast te leggen quota en in welke mate dezelfde energiebronnen en technologieën in aanmerking werden genomen. Ook lijkt het effect van de halvering van de certificaten die in aanmerking komen om te voldoen aan de certificatenverplichting en die toegekend worden voor de bijstook van biomassa in bestaande en nieuwe steenkoolcentrales (cf. infra) op de haalbaarheid van de voorgestelde quota niet onderzocht.

Ten derde merkt de SERV op dat Vlaanderen - in het licht van de Europese doelstellingen inzake hernieuwbare energie tegen 2020 en van de nieuwe Europese richtlijn ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare energiebronnen – sowieso op zeer korte termijn de potentieelstudie uitgevoerd door VITO in 2005 zal moeten actualiseren, zowel voor elektriciteit als voor warmte. Het zou logischer zijn om de doelstellingen tot 2020 vast te leggen op basis van de resultaten van deze geactualiseerde potentieelstudie.

Ten vierde is, gelet op het voorgaande, de kans reëel dat de quota op relatief korte termijn opnieuw in vraag worden gesteld en zullen moeten worden aangepast. Volgens het voorliggend ontwerp zijn enkel de voorwaarden omschreven waarbij de quota eventueel verhoogd dienen te worden (cf. het nieuwe artikel 25 sexies). Volgens de raad moet ook een verlaging van de quota in uitzonderlijke gevallen mogelijk zijn, bijvoorbeeld indien uit onderzoek blijkt dat een halvering van de toegekende in aanmerking komende certificaten aan de bijstook van biomassa in steenkoolcentrales er onmogelijk voldoende certificaten voorhanden kunnen zijn om de quota te halen.

Op grond van de bovenstaande redenen vraagt de SERV dat de Vlaamse regering en het Vlaams parlement de quota tot 2020 snel vastlegt op basis van een actuele versie van de VITO-potentieelstudie en op basis van transparant overleg hierover. De SERV kan ermee akkoord gaan dat reeds op korte termijn – mits volledige transparantie van de onderbouwing¹¹ – de quota voor de groenestroomcertificaten die moeten worden ingeleverd op 31 maart 2012 en 2013 worden vastgelegd, om de huidige kandidaat-investeerders zicht te geven op de quota die zullen gelden op het moment dat hun installaties eventueel over twee of drie jaar effec-

¹¹ Hierbij moet wel rekening gehouden worden met het feit dat het aantal beschikbare certificaten sterk zal dalen als gevolg van de beslissing dat slechts 1 op 2 certificaten uitgereikt voor co-verbranding van biomassa aanvaardbaar zal zijn (cf. supra)

tief opgestart zullen zijn. De raad vraagt om de quota die betrekking hebben op de daaropvolgende inleverrondes vast te leggen op basis van de geactualiseerde potentieelstudie. De raad betreurt dat deze actualisatie nog niet is gebeurd. Want het is niet zozeer de waarde van de quota op het ogenblik van de opstart die de exploitant zekerheid verschaft, maar wel het ontwikkelingspad van de quota vanaf het ogenblik van de opstart.

4.2. Differentiatie van de minimumsteun

4.2.1 Situering

Het voorontwerp van decreet wijzigt de regeling voor minimumsteun aan installaties voor hernieuwbare energie en WKK (zie tabel).

Tabel 2: Uittreksel uit het voorontwerp van decreet: minimumsteun

Art. 2. Aan artikel 2 van het decreet van 17 juli 2000 houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt wordt een punt 41° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“41° onrendabele top: het productieafhankelijk gedeelte van de inkomsten dat nodig is om de netto contante waarde van een investering op nul te doen uitkomen en die berekend wordt aan de hand van een cash flow berekening;”.

Art. 5. In artikel 25ter van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in §1, derde lid, worden de woorden “De minimumsteun wordt vastgelegd afhankelijk van de gebruikte hernieuwbare energiebron en de gebruikte productietechnologie en bedraagt:” vervangen door de woorden “De minimumsteun wordt vastgelegd afhankelijk van de gebruikte hernieuwbare energiebron en de gebruikte productietechnologie.

Voor installaties in gebruik genomen voor 1 januari 2010 bedraagt de minimumsteun:”;

2° in §1 wordt tussen het derde en vierde lid een nieuw lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Voor installaties in gebruik genomen vanaf 1 januari 2010 bedraagt de minimumsteun:

1° voor zonne-energie: 350 euro per overgedragen certificaat, jaarlijks verminderd met 20 euro voor nieuw in dienst genomen installaties tot en met 2013 en met 40 euro vanaf 2014;

2° voor waterkracht, voor getijden- en golfslagenergie, voor aardwarmte, voor windenergie op land, voor vaste of vloeibare biomassa, biomassa-afval en biogas, voor zover deze niet vermeld worden onder 3°: 90 euro per overgedragen certificaat;

3°: voor bijstook van vaste of vloeibare biomassa in kolencentrales, voor biogas uit vergisting van stortgas, restafval, afval- of rioolwaterzuivering(sslib), voor verbranding van restafval en voor andere technieken: 60 euro per overgedragen certificaat;”

3° in §1 wordt het vierde lid, voortaan het vijfde lid, vervangen door wat volgt:

“De verplichting begint bij de inwerkingstelling van een nieuwe productie-installatie en loopt over een periode van 10 jaar. Voor het geval van zonne-energie geldt de verplichting voor installaties die in dienst zijn genomen vanaf 1 januari 2006 tot en met 31 december 2012 en loopt over een periode van 20 jaar. Voor zonne-energie-installaties die in dienst worden genomen vanaf 1 januari 2013 loopt de verplichting over een periode van 15 jaar tenzij de Vlaamse Regering eerder anders beslist op basis van een evaluatierapport dat meegedeeld wordt aan de Vlaamse Regering en het Vlaams parle-

ment.”.

Art. 6 2° een §4 wordt toegevoegd, die luidt als volgt:

“§4. Vanaf 2009 evalueert de Vlaamse Regering om de drie jaar de onrendabele toppen voor investeringen in kwalitatieve warmtekrachtkoppeling. Op basis van deze evaluatie legt de Vlaamse Regering voor nieuwe productie-installaties een ontwerp van decreet voor inzake de minimumsteun, vermeld in §1, dat zowel het steunbedrag als de looptijd betreft.”.

Art. 7. In hetzelfde decreet wordt een artikel 25sexies ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 25sexies. Vanaf 2009 evalueert de Vlaamse Regering om de drie jaar de onrendabele toppen voor investeringen in groene stroom alsook de doelstellingen, vermeld in artikel 23, §2.

Op basis van deze evaluatie legt de Vlaamse Regering voor nieuwe productie-installaties een ontwerp van decreet voor inzake de minimumsteun, vermeld in artikel 25ter, dat zowel het steunbedrag als de looptijd betreft.

4.2.2 Bemerkingen

Het bepalen van de onrendabele toppen en het vastleggen van de minimumsteun moet volgens de SERV zeer zorgvuldig gebeuren. Vooral de vastlegging van minimumsteun die hoger ligt dan de (verwachte) marktprijs voor certificaten moet degelijk worden onderbouwd. Een onderschatting van de onrendabele top voor een bepaalde technologie - en dus een te lage minimumsteun - kan immers leiden tot het uitblijven van investeringen in deze technologie, terwijl een overschatting van de onrendabele top voor een bepaalde technologie - en dus een te hoge minimumsteun - kan leiden tot onnodig hoge tegemoetkomingen voor investeringen in deze technologie en bijgevolg tot onnodige kosten, die vervolgens doorgerekend kunnen worden in de elektriciteitsprijzen.

In dit licht wenst de SERV drie belangrijke opmerkingen te maken bij de voorgestelde wijzigingen, met name over de noodzaak van overleg, over de onderbouwing van de voorgelegde cijfers en over de wenselijkheid om maatregelen te nemen opdat de minimumsteun zoveel mogelijk rekening zou houden met de reële situatie.

Maatschappelijke raadpleging

De raad stelt vast er – alvast recent – geen brede maatschappelijke raadpleging met alle belanghebbenden over de bepaling van de onrendabele toppen werd georganiseerd. Over de VITO-studie over de onrendabele toppen werd eind 2005 weliswaar een consultatieronde gehouden, maar die studie is intussen gedateerd. Volgens de RIA zijn de nu voorgestelde wijzigingen gebaseerd op “meer actuele berekeningen overeenkomstig de VITO-studie ‘Onrendabele toppen’”. Over deze nieuwe berekeningen werd in elk geval geen brede publieke consultatie georganiseerd. De nieuwe berekeningen zijn bovendien niet publiek beschikbaar. Op zijn vraag werden aan de SERV de rekentabellen voor PV ter beschikking gesteld, maar niet voor de andere technologieën.

De raad dringt erop aan dat - naar Nederlands voorbeeld - regelmatig en op transparante wijze een maatschappelijke raadpleging zou worden georganiseerd voor de bepaling van de onrendabele toppen voor de diverse technologieën (zie kader). Het vastleggen van de onrendabele toppen is immers geen exacte wetenschap. Er is discussie mogelijk (en wenselijk) over de gehanteerde berekeningsmethodologie, de gebruikte parameters, de gekozen referentietechnologieën, het gekozen tijdsperspectief, de assumpties inzake energieprijzen, etc.

Tabel 3: Stappen in de raadpleging over onrendabele toppen in Nederland¹²

- de studieopdracht wordt publiek aangekondigd
- het tijdsschema wordt bekend gemaakt
- een tussentijds rapport wordt gepubliceerd
- alle rekentabellen zijn beschikbaar op een website
- daarna volgt een consultatieronde met alle belanghebbenden;
- bijstellingen worden beoordeeld en verwerkt;
- kritische opmerkingen worden expliciet aangegeven in het eindrapport;
- de bevoegde minister neemt op basis van het rapport een beslissing over het Nederlandse steunmechanisme (MEP-regeling, Milieukwaliteit Elektriciteitsproductie), geldig voor twee jaar.
- deze wijzigingen worden een ruime periode (anderhalf jaar voor de inwerkingtreding) op voorhand vastgelegd, voordat de maatregel effectief van kracht wordt.

De raad vraagt dan ook dat er over de voorgestelde wijzigingen aan de minimumsteun alsnog een voldoende brede maatschappelijke raadpleging wordt georganiseerd. De diverse overlegplatformen inzake hernieuwbare energie binnen ODE-Vlaanderen en Biogas-E kunnen daarbij een rol spelen, maar mogen lang niet de enige betrokkenen niet zijn; ook de gebruikers en andere stakeholders moeten daarbij gehoord worden.

Ten tweede vraagt de raad dat in het decreet expliciet zou worden voorzien dat, naar aanleiding van elke verplichte evaluatie van de minimumsteun, ook verplicht een publieke raadpleging wordt georganiseerd, waarover moet worden gerapporteerd.

Onderbouwing

Het is belangrijk dat de minimumsteun wordt vastgelegd op basis van actuele informatie over de onrendabele toppen. Dat vereist recente en publieke informatie over de beschikbare en verwachte technieken, hun (verwachte) kosten, de (verwachte) elektriciteitsprijzen, etc. De raad heeft er geen zicht op of dergelijke informatie voor alle technieken verzameld werd en gebruikt werd voor de voorgelegde minimumsteuncijfers.

¹² Op basis van ODE

In dat perspectief vraagt de SERV om bijzondere aandacht voor de minimumsteun die wordt voorzien voor *zonne-energie* aangezien de minimumsteun van 350 euro vanaf 1 januari 2010 aanzienlijk hoger zal (blijven) liggen dan de certificatenprijs op de markt¹³. Inzake PV is het bovendien nodig dat uitgeklaard wordt welke referentietechnologieën in aanmerking moet worden genomen¹⁴. Ook vraagt de raad nader te motiveren waarom de minimumsteuncijfers volgens het voorziene pad dalen¹⁵.

Inzake *windenergie* op het land, vraagt de raad zich af of de voorziene minimumsteun tot 2020 ongewijzigd gehandhaafd moet blijven. In ieder geval zal dit om de drie jaar geëvalueerd moeten worden.

Tot slot wijst de SERV erop dat er specifieke technieken inzake *bio-energie* zijn waarvoor de huidige marktprijs van de certificaten wellicht onvoldoende is om de rendabiliteit te verzekeren (het betreft bijvoorbeeld vergisting van energieteelten, co-vergisting van mest en energiegewassen, vergisting van organisch-biologische nevenstromen). De raad vraagt om voor deze toepassingen de correcte minimumwaarden te berekenen op basis van actuele marktinformatie en om deze beschikbaar te stellen.

Afstemmen op de reële situatie

Om de hiervoor geschetste risico's van onder- of overschattingen van de onrendabele toppen te vermijden, meent de SERV dat het wenselijk is om maatregelen te nemen opdat de minimumsteun zoveel mogelijk rekening zou houden met de reële situatie.

Zo vraagt de raad om de criteria waarop de minimumsteun is gebaseerd, verder te differentiëren. Dat kan door extra minimumsteuncategorieën te voorzien naast de drie categorieën die het voorliggend voorontwerp onderscheidt¹⁶. Daarbij merkt de raad op dat in het huidige elek-

¹³ Op dit moment is de gemiddelde marktprijs iets lager dan de boeteprijs van 125 euro, namelijk 108 euro. (<http://www.vreg.be/vreg/documenten/Statistieken/54946.pdf>; verhandelde prijs zonder garantie van oorsprong); Deze boeteprijs van 125 euro per ontbrekend certificaat blijft nog tot 2015 gehandhaafd en de verwachting is dat door de ambitieuze quota er schaarste op de certificatenmarkt zal zijn, waardoor de marktprijs dicht bij de boeteprijs zal blijven liggen.

¹⁴ Zo blijkt uit de rekentabellen die aan de SERV ter beschikking werden gesteld dat de onrendabele top voor zonne-energie verschilt naar gelang het gaat over een installatie bij een nieuwbouw dan wel bij een bestaand huis (gezien de verschillende BTW). Ook zijn er bijvoorbeeld verschillen te verwachten naar gelang de veronderstellingen die worden gemaakt over de grootte van de installatie (hoe groter de installatie, hoe lager de kost per Wp).

¹⁵ Tussen 2010 en 2013 daalt de minimumsteun jaarlijks met 20 euro per certificaat; na 2013 bedraagt de jaarlijkse daling 40 euro per certificaat. Nederland rekent met verwachte prijsdalingen van 5% per jaar. (<http://www.senternovem.nl/mmfiles/Statusrapportage%20PV-systeem%20in%20Nederland%202008.doc> tcm24-292089.pdf). Duitsland zou rekening houden met kostendalingen van 7% per jaar.

¹⁶ 1° 350 euro voor zonne-energie vanaf 1/1/2010

2° 90 euro voor waterkracht, voor getijden- en golfslagenergie, voor aardwarmte, voor windenergie op land, voor vaste of vloeibare biomassa, biomassa-afval en biogas, voor zover deze niet vermeld worden onder 3

3°: 60 euro voor biostook van vaste of vloeibare biomassa in kolencentrales, voor biogas uit vergisting van stortgas, restafval, afval- of rioolwaterzuivering(sslib), voor verbranding van restafval en voor andere technieken

triciteitsdecreet opgenomen is dat de minimumsteun wordt vastgelegd afhankelijk van de gebruikte hernieuwbare energiebron en de gebruikte productietechnologie. De minimumsteun kan dus niet gedifferentieerd worden op basis van andere criteria (bv. nieuwbouw of renovatie). Omdat de onrendabele top kan verschillen op basis van andere criteria dan de gebruikte bron en de gebruikte technologie, zou een ruimere differentiatiemogelijkheid kunnen worden voorzien.

Verder stelt de raad voor om te onderzoeken of de berekening van de onrendabele toppen gebaseerd zou kunnen worden op een formule of index waarbij sommige parameters automatisch worden aangepast aan de reële situatie (bv. wijzigende elektriciteitsprijzen). Op deze manier zou, zonder de periodiciteit van de driejaarlijkse evaluaties te verlagen, de gehanteerde minimumsteun ook in de tussentijd meer in overeenstemming kunnen worden gebracht met de onrendabele top. Anderzijds zou dit mechanisme de minimumsteun volatiel maken, wat mogelijks ook ongewenste effecten heeft.

Minimumsteun vanaf inwerkstelling en indienstname

De verplichting voor de netbeheerders om een bepaald minimumsteunbedrag te verlenen voor de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen, begint bij 'de inwerkingstelling van een nieuwe productie-installatie' (art. 25 ter §1, nieuw vijfde lid). De raad vraagt te overwegen dat de datum van de investeringsbeslissing (bijv. bepaald aan de hand van de datum vermeld op de eerste factuur van de installatie) als indicator zou worden gebruikt voor de vaststelling van de hoogte van het toegekende voordeel (cf. de regeling bij de toekenning van de fiscale aftrek). Dat zou het investeringsrisico voor de exploitant aanzienlijk verminderen aangezien hij zeker kan zijn dat het minimumsteunbedrag dat geldt op het moment van zijn investeringsbeslissing ook effectief toegekend zal worden. Het risico dat het minimumsteunbedrag wijzigt tussen het moment van zijn investeringsbeslissing en de indienstname wordt zo weggelaten. Ook zou het vermijden dat leveranciers van hernieuwbare energie-installaties bijv. via schadeclausules onnodig onder druk worden gezet om installaties voor een bepaalde datum in dienst te laten treden. Het spreekt voor zich dat de effectieve overdracht van certificaten aan de netbeheerder wel pas kan starten na de indienstname van de installatie.

4.3. Voorwaardelijke ondersteuning voor zonne-energie

4.3.1 Situering

In het voorontwerp van decreet wordt voorgesteld om aan de toekenning van groenestroomcertificaten voor zonne-energie de voorwaarde te koppelen dat het dak of de zoldervloer geïsoleerd moet zijn (zie kader).

Tabel 4: Uittreksel uit het voorontwerp van decreet: zonne-energie

Art. 4. In artikel 24 van hetzelfde decreet wordt tussen het eerste lid en tweede lid een nieuw lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Vanaf 1 januari 2010 komen nieuwe productie-installaties voor zonne-energie die geïnstalleerd worden op woningen of woongebouwen, waarvan het dak of de zoldervloer niet geïsoleerd is, niet langer in aanmerking voor het toekennen van groenestroomcertificaten die kunnen worden gebruikt voor de verplichtingen, vermeld in artikel 23.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vastleggen met betrekking tot de isolatievoorwaarde.”

4.3.2 Bemerkingen

De raad begrijpt dat men aan de toekenning van groenestroomcertificaten voor zonne-energie de voorwaarde wenst te koppelen dat het dak of de zoldervloer moet zijn, vanuit de overweging dat het plaatsen van dakisolatie kosteneffectiever is. De raad meent evenwel dat de controleerbaarheid van de voorgestelde regeling een probleem vormt¹⁷.

4.4. Kostenverrekening tussen netbeheerders

4.4.1 Situering

Door een ongelijke spreiding van de groenestroomprojecten over Vlaanderen, zijn de kosten voor het toekennen van minimumsteun door de netbeheerders ongelijk verdeeld over de diverse netbeheerders. Bovendien kan dit perverse effecten hebben. Het PV-certificatensysteem heeft immers een grotere impact op de distributienettarieven in gebieden waar rationeel energiegebruik in het algemeen en hernieuwbare energie in het bijzonder meer ingeburgerd zijn, waardoor netbeheerders die zeer actief zijn geweest in het promoten en uitvoeren van acties ter bevordering van PV op hun grondgebied als het ware worden bestraft doordat zij hogere kosten hebben. Daarom wordt nu een zekere kostensolidarisering voorgesteld (zie kader).

Tabel 5: Uittreksel uit het voorontwerp van decreet: kostenverrekening netbeheerders

Art. 5 4° een §2bis [van art. 25 ter] wordt toegevoegd, die luidt als volgt:

“§2bis. Vanaf het jaar 2010 verrekenen de netbeheerders, met uitzondering van de netbeheerder die overeenkomstig de federale elektriciteitswet ook als transmissienetbeheerder is aangeduid, jaarlijks in het jaar n onderling de meerkost van de verplichting, vermeld in §1, in verhouding tot de hoeveelheden verdeelde elektriciteit in het jaar n-1 en beperkt tot 5% van het totaal budget van de distributievergoe-

¹⁷ Hoe wordt de aanwezigheid van isolatie vastgesteld als het dak volledig is afgewerkt en de isolatie niet meer zichtbaar is? Zullen de vertegenwoordigers van de VREG overal of steekproefsgewijs ter plaatse gaan om de aanwezigheid van dak-of zoldervloerisolatie vast te stellen? Hebben de medewerkers van de VREG een dergelijke inspectiebevoegdheid?

ding voor laagspanning.”

Art. 6. In artikel 25quater van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° een §2bis wordt ingevoegd, die luidt als volgt:

“§2bis. Vanaf het jaar 2010 verrekenen de netbeheerders, met uitzondering van de netbeheerder die overeenkomstig de federale elektriciteitswet ook als transmissienetbeheerder is aangeduid, jaarlijks in het jaar n onderling de meerkost van de verplichting, vermeld in §1, in verhouding tot de hoeveelheden verdeelde elektriciteit in het jaar n-1 en beperkt tot 5% van het totaal budget van de distributievergoeding voor laagspanning.”

4.4.2 Bemerkingen

De SERV merkt op dat de geschetste problematiek in een ruimere context bekeken moet worden aangezien een ongelijke spreiding van kosten over de diverse netbeheerders zich ook voordoet bij enkele andere verplichtingen van de netbeheerders zoals de REG-actieverplichtingen en bij de aanpassingen aan de netten die nodig zullen zijn om meer hernieuwbare, decentrale productie-eenheden op het net aan te sluiten. Bovendien hangt de problematiek ook samen met het schaalniveau waarop distributienetten verdeeld zijn.

De voorgestelde kostenverrekening (art. 5 en 6) is bovendien slechts één van de manieren om deze problematiek aan te pakken. Alternatieven lijken nog niet overwogen te zijn.

Ten derde meent de SERV dat de kostensolidarisering onduidelijk geregeld is (zie verder in dit advies).

4.5. Aanpassing van de boetes

4.5.1 Situering

Het voorontwerp van decreet verlaagt de administratieve geldboete voor ontbrekende certificaten van 125 euro naar 100 euro, vanaf de inleverronde in 2015. Art. 8 van het voorontwerp van decreet voegt namelijk een zin toe aan art. 37 §2 van het elektriciteitsdecreet¹⁸.

¹⁸ Het bestaande art. 37 §2 luidt: Onverminderd §1, bedraagt het bedrag van de administratieve geldboete voor een overtreding van artikel 23, §1, 75 euro per ontbrekend certificaat op 31 maart 2003 en 100 euro per ontbrekend certificaat op 31 maart 2004. Vanaf 31 maart 2005 wordt de boete bepaald op 125 euro per ontbrekend certificaat.

Tabel 6: Uittreksel uit het voorontwerp van decreet: aanpassing boete

Art. 8. Aan artikel 37, §2 van hetzelfde decreet wordt de volgende zin toegevoegd:

“Vanaf 31 maart 2015 wordt de boete bepaald op 100 euro.”

4.5.2 Bemerkingen

De boeteprijs blijkt de laatste jaren, samen met de quotumdoelstelling¹⁹, bepalend te zijn geweest voor de waarde van de groenestroomcertificaten op de markt. De boeteprijs fungeert namelijk als een plafond voor de marktprijs van het groenestroomcertificaat.

Een verlaging van de boeteprijs heeft voordelen:

- Door een verlaging van de boete zal de marktwaarde van de groenestroomcertificaten vanaf 2014 (en misschien al vroeger) wellicht dalen tot iets onder 100 euro. Hierdoor zullen ook de kosten van het groenestroomcertificatensysteem en zijn impact op de elektriciteitsstarieven dalen.
- De aanwezigheid van minimumsteun die regelmatig wordt geactualiseerd op basis van de onrendabele toppen, blijft, ondanks de verlaagde boeteprijs, de nodige investeringsgaranties bieden voor de nieuwe installaties die dan nog in gebruik moeten worden genomen.

De verlaging van de boeteprijs houdt echter ook nadelen in. Voor de bestaande installaties die hun certificaten via de markt verkopen en die geen langetermijnverkoopcontracten hebben afgesloten, zal de aangekondigde verlaging van de boeteprijs door een daling van de marktwaarde van certificaten wellicht een daling van de opbrengsten inhouden. Deze installaties kunnen wellicht geen beroep meer doen op de minimumsteunregeling aangezien deze enkel voorbehouden lijkt voor nieuwe installaties (of voor installaties jonger dan 10 jaar?²⁰). In hoeveel gevallen de ondersteuning voor bestaande installaties hierdoor zakt onder de onrendabele top is niet bekend.

De raad ondersteunt de verlaging van de boete - dit zou eventueel vroeger mogen dan 2015 - op voorwaarde dat de potentiële nadelen voor deze bestaande installaties die hun certificaten

¹⁹ Het vastgelegde quotum, gecombineerd met de mechanismen om het quotum bij een overaanbod aan te passen, zorgde voor schaarste op de groenestroomcertificatenmarkt.

²⁰ Tenzij het gaat over zonne-energie-installaties die in dienst zijn genomen na 1 januari 2006. Art. 25 ter §1 vierde (toekomstig vijfde) lid van het elektriciteitsdecreet stelt immers: De verplichting *[bedoeld in het eerste lid]* begint bij de inwerkingstelling van een nieuwe productie-installatie en loopt over een periode van 10 jaar. Voor het geval van zonne-energie begint de verplichting voor installaties die in dienst zijn genomen na 1 januari 2006 en loopt over een periode van twintig jaar.

Het is onduidelijk of installaties die er aanvankelijk niet voor kozen om hun certificaten over te dragen aan de netbeheerder dit alsnog kunnen doen tijdens de periode van 10 (of 20 jaar) na de indiening voor het resterende deel van de periode van 10 (of 20 jaar).

via de markt verkopen worden opgevangen, door hen in ieder geval eenmalig de kans te geven om over te stappen op het systeem van gegarandeerde minimumsteun²¹.

4.6. In aanmerking komende certificaten

4.6.1 Situering

De ondersteuning van de bijstook van biomassa in kolencentrales via het groenestroomcertificatensysteem wordt verminderd. Ten eerste wordt de minimumsteun die distributienetbeheerders voorzien, verminderd voor nieuwe installaties, maar deze wijziging is eerder symbolisch zolang de marktprijs van de certificaten hoger ligt dan de minimumprijs. Overigens is het weinig waarschijnlijk dat nieuwe kolencentrales aangesloten worden op het distributienet. Ten tweede wordt door middel van een besluit bepaald dat slechts één op twee van de vanaf 1/1/2010 toegekende groenestroomcertificaten voor deze installaties aanvaardbaar zullen zijn voor de certificatenverplichting. De groenestroomcertificaten die niet in aanmerking komen voor de certificatenverplichting zouden alleen nog te gelde gemaakt kunnen worden als garantie van oorsprong, waardoor hun marktwaarde zeer sterk zal dalen.

Tabel 7: Uittreksel uit het ontwerpbesluit: halvering in aanmerking komende certificaten bijstook

Artikel 1. In artikel 15 van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 maart 2004 inzake de bevordering van de elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen wordt een §1bis toegevoegd, die luidt als volgt:

“Bij co-verbranding van biomassa met vaste fossiele brandstoffen is slechts een op elke twee groenestroomcertificaten, uitgereikt voor de productie vanaf 1 januari 2010, aanvaardbaar voor de certificatenverplichting.”.

4.6.2 Bemerkingen

De raad vindt het in principe een goede zaak dat door de voorgestelde aanpassingen de opbrengst van het groenestroomcertificatensysteem voor de bijstook van biomassa in steenkoolcentrales beter in de buurt komt van de onrendabele top²².

²¹ Daarbij moet ook nagegaan worden hoe de minimumsteun verder gedifferentieerd kan worden per technologie om sommige technologieën zoals biomassaprojecten te kunnen realiseren binnen Vlaanderen (cf. supra in deel 4.2.2.)

²² Rekening houdend met een marktprijs van ongeveer 110 euro betekent de voorgestelde aanpassing dat de resterende ondersteuning ongeveer 50 euro zal bedragen per 1000 KWh, hetgeen in de buurt komt van de berekende onrendabele top. De VITO-studie van 2005 becijferde de onrendabele top voor de meestook van biomassa in centrales als 68 euro per MWh. Er zijn geen actuelere cijfers publiek beschikbaar. Wellicht moeten deze cijfers herzien worden als gevolg van de ontwikkeling van de prijzen op de internationale biomassamarkt of door de bijkomende voorwaarden die aan de bijstook van biomassa vanuit de milieureglementering worden opgelegd.

De raad wijst er wel op dat het de eerste keer is, dat in het groenestroomcertificatensysteem wordt bepaald dat een aandeel van de toegekende groenestroomcertificaten niet in aanmerking kan komen om te voldoen aan de groenestroomcertificatenverplichting. Een alternatieve en wellicht meer te verkiezen werkwijze bestaat erin dat voor dergelijke technologieën de toekenning van certificaten niet gebeurt per 1000 kWh, maar per 2000 kWh, zodat eenzelfde marktprijs voor alle certificaten behouden blijft. Deze optie lijkt nu niet nader onderzocht.

De raad vraagt tevens dat de Vlaamse regering de impact van de voorgestelde regeling op de haalbaarheid van de quota en op de marktwerking op de groenestroomcertificatenmarkt zou aangeven. Doordat de ondersteuning voor bijstook van biomassa wordt gelimiteerd, zal 1 op 2 van de hiervoor toegekende certificaten niet meer op de markt verschijnen (tenzij als garantie van oorsprong) en zullen er in 2010 en waarschijnlijk ook in 2011 500.000 groenestroomcertificaten minder op de markt van de GSC worden verwacht.

Niettegenstaande de ervaring van de laatste jaren leert dat het aantal beschikbare certificaten de quota overtreft en er dus een reserve wordt opgebouwd, zal de halvering van de in aanmerking komende certificaten voor de bijstook van biomassa een impact hebben op de haalbaarheid van de quota. Om dit te compenseren zou tegen 2010 heel wat extra geïnvesteerd moeten worden. Het gevaar is reëel dat dit niet haalbaar is en zal resulteren in een tekort op de markt, met als gevolg dat de leveranciers hoge boetes zullen moeten betalen en deze waarschijnlijk zullen doorrekenen aan de klanten, waardoor de prijs voor de eindverbruiker zal stijgen. De SERV vraagt daarom om deze kwestie nader te onderzoeken en, indien nodig, overgangsmaatregelen te voorzien om dit te voorkomen.

Het wijzigingsbesluit viseert volgens de Memorie van Toelichting de bijstook van biomassa in steenkoolcentrales. De ingevoerde tekst heeft echter ook impact op WKK's met vaste brandstoffen in de industrie, wat volgens de raad niet de bedoeling kan zijn.

Tot slot herhaalt de raad dat, zoals hierboven aangegeven, een fundamentele discussie nodig is over de vraag of – en zo ja, op welke wijze – de bijstook van biomassa in (oude) steenkoolcentrales nog gewenst is als een hernieuwbare energietechnologie.

5. Onduidelijkheden en juridisch-technische bemerkingen

Volgens de SERV bevatten het voorontwerp van decreet en het ontwerpbesluit nog op een aantal onduidelijkheden en juridisch-technische onvolkomenheden. Ze worden hierna overlopen.

Gevallen waarin quotumaanpassing kunnen gebeuren

(art. 7 voorontwerp, art. 25 sexies decreet)

De raad vindt het een goede zaak dat vooraf bepaald wordt in welke gevallen quotumaanpassingen verwacht kunnen worden. De raad betreurt wel dat de gevallen waarin quotumaanpassingen mogelijk zijn, onduidelijk geformuleerd zijn en voor onzekerheid kunnen zorgen. Het valt niet uit te sluiten dat in uitzonderlijke gevallen ook een quotumaanpassing naar beneden moet gebeuren. Hiervoor zal een decreetswijziging nodig zijn.

De formuleringen in art. 7 van het voorontwerp roepen concreet de volgende vragen op:

- Waarom wordt in de drie laatste leden van dat artikel gesteld 'doet de Vlaamse Regering een voorstel om de doelstellingen vermeld in artikel 23, §2 te verhogen', terwijl in het tweede lid gesteld wordt dat de Vlaamse regering 'een ontwerp van decreet voorlegt'?
- Inzake het derde lid:
 - o Wat wordt in het derde lid bedoeld met 'een verwachte daling van het bruto binnenlands elektriciteitsverbruik groter zal zijn dan de stijging van de doelstelling'? Welke 'verwachtingen' worden daarbij gehanteerd? Wie moet deze verwachtingen opmaken (VEA, VITO, Planbureau, ...)? Op basis van welke gegevens? Wanneer worden deze verwachtingen opgemaakt (één jaar vóór de driejaarlijkse evaluatie)? Op welk jaar heeft deze evaluatie betrekking (het lopende jaar en de twee daarop volgende jaren of het volgende jaar en de twee daarop volgende jaren)? Hoe wordt deze verwachte daling gemeten? In percentages? In MWh? Is het wel realistisch om te verwachten dat het verwachte elektriciteitsverbruik over drie jaren met enige betrouwbaarheid ingeschat kan worden?
 - o Waarom wordt gekeken naar het bruto binnenlands elektriciteitsverbruik, terwijl de quota gerelateerd zijn aan Ev? Hoe wordt het bruto binnenlands elektriciteitsverbruik gedefinieerd (Vlaanderen, België; met of zonder het verbruik van de grote afnemers die gedeeltelijk zijn vrijgesteld van de certificatenverplichting, met of zonder bunkers?)
 - o Hoe wordt de stijging van de doelstelling gemeten? In procentpunten? In percentages? In MWh?

- o Welke cijfers worden met elkaar geconfronteerd (de verwachte daling van het elektriciteitsverbruik tussen n-2 en n-1 met de verplichte stijging tussen 31 maart n-1 en n)?
 - o Op welk moment moet of kan de Vlaamse regering een voorstel doen om de doelstellingen aan te passen? Kan dat nog betrekking hebben op het quotum van 31 maart van het daaropvolgende jaar en dus betrekking hebben op de elektriciteit afgenomen in het lopende jaar?
 - o Kan de quotumaanpassing bijv. door de certificaatplichtigen aangevochten worden als de verwachte daling van het verbruik zich niet manifesteert?
- Inzake het vierde lid:
 - o Geven de Europese verplichtingen wel aanleiding tot een precisering van het aandeel groene stroom? (doelstelling is geformuleerd inzake hernieuwbare energie)
 - o Wat wordt beschouwd als 'niet haalbaar'?
 - o Bij 'Indien de Vlaamse regering certificaten aanvaardt' moet gespecificeerd worden dat het gaat over de aanvaarding in het kader van de certificatenverplichtingen, bedoeld in art. 23.
 - Inzake het vijfde lid:
 - o De raad vraagt waarom het toelaten van niet-Vlaamse certificaten per definitie aanleiding zou moeten zijn tot het verhogen van de doelstelling.
 - o Bij de passage 'indien de Vlaamse regering certificaten aanvaardt', moet gespecificeerd worden dat het gaat over aanvaarding in het kader van de certificaatverplichtingen, bedoeld in art. 23.

Timing van de quotumaanpassingen

(art. 7 voorontwerp; art. 25 *sexies* decreet)

Het voorontwerp laat met het nieuwe art. 25 *sexies* toe dat de Vlaamse regering op elk moment de doelstellingen voor de inlevering van groenestroomcertificaten kan aanpassen. De aanpassing is volgens dat artikel in een aantal gevallen weliswaar gekoppeld aan een voorwaarde (bijv. het uitvoeren van een evaluatie volgens het eerste, tweede en derde lid, het niet haalbaar zijn van Europese doelstellingen inzake groene stroom volgens het vierde lid en het aanvaarden van niet-Vlaamse certificaten volgens het vijfde lid), maar het artikel stelt niet wanneer de Vlaamse regering welke doelstellingen kan aanpassen. In zijn advies van 7 mei 2008 heeft de SERV erop gewezen dat het omwille van de rechtszekerheid en voorspelbaarheid van de regeling niet aangewezen is dat leveranciers pas na afloop van het jaar geconfronteerd worden met een aanpassing van het quotum. Het moet aan het begin van het jaar duidelijk zijn welk aandeel groenestroomcertificaten voor de leveringen in het betreffende jaar moet worden voorgelegd. Leveranciers moeten namelijk voldoende tijd krijgen om certificaten te verzamelen. De raad vraagt dan ook in het decreet te expliciteren welke doelstellingen

wanneer aangepast kunnen worden, waarbij vermeden wordt dat doelstellingen voor de inleverende op 31/03/n+1 aangepast worden na 01/01/n.

Onderscheid tussen diverse steuncategorieën *(art. 2 voorontwerp; art. 25 ter decreet)*

De steuncategorieën die voor minimumsteun in aanmerking komen, werden herschikt. Deze herschikking gebeurde zonder veel motivatie of toelichting en roept daardoor vragen op. Zo had de raad meer differentiatie verwacht van de mogelijke steuncategorieën.

Bovendien lijkt het onderscheid tussen categorie 2° en 3° onnauwkeurig geformuleerd in het nieuwe art. 25 ter §1, nieuw vierde lid:

- 2°: 90 euro per certificaat geldt o.a. voor vaste of vloeibare biomassa, biomassa-afval, biogas voor zover deze niet vermeld worden onder 3°
- 3°: 60 euro per certificaat geldt voor bijstook van vaste of vloeibare biomassa in kolencentrales, voor biogas uit vergisting van stortgas, restafval, afval- of rioolwaterzuivering(sslib), verbranding van restafval en voor andere technieken.

Zo vraagt de raad zich af:

- Wat wordt er bedoeld met 'afval-' in 3°? Afvalwaterzuiveringsslib? Of gaat het over afval? Is het onderscheid tussen biomassa-afval en afval voldoende duidelijk?
- Wat gebeurt er met gemengde vergistingsinstallaties die werken met biomassa-afval, dat ressorteert onder 2° en met restafval dat valt onder 3°?
- Hoe moet in 2° 'voor zover deze niet vermeld worden onder 3°' geïnterpreteerd worden, aangezien in 3° een restcategorie 'andere technieken' wordt vernoemd, die niet nader gespecificeerd is?

Dakisolatie als voorwaarde

(art. 4 voorontwerp; art. 24 decreet)

De raad vraagt of de bijkomende voorwaarde inzake het hebben van dak- of zoldervloerisolatie voor de toekenning van minimumsteun voor zonne-energie niet eerder (of beter ook) thuisheeft in art. 15 §1 van het besluit inzake de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen, omdat daar een lijst opgenomen is van groenestroomcertificaten die in aanmerking komen voor het voldoen aan de certificatenverplichting? Voor zonne-energieinstallaties die geïnstalleerd zijn op woningen of woongebouwen waarvan het dak of de zoldervloer niet geïsoleerd zijn, worden namelijk wel nog groenestroomcertificaten toegekend maar die kunnen enkel fungeren als garantie van oorsprong.

Ook vraagt de raad zich af wat met een 'woongebouw' wordt bedoeld. Moet een garagedak waarop zonnepanelen geplaatst worden, geïsoleerd worden om in aanmerking te komen voor minimumsteun?

Hoe gaat men om met gevallen waar zonne-energie-installatie in gebruik wordt genomen vooraleer het dak geïsoleerd is (bv. omdat de zonnepanelen geïntegreerd worden in het dak en de binnenafwerking van het dak, inclusief de isolatiewerken pas nadien gepland zijn)?

Kostenverrekening

(art. 5 voorontwerp; art. 25 ter decreet)

Volgens de raad is het kostenverrekeningsmechanisme tussen de distributienetbeheerder zeer onduidelijk geregeld.

- De meerkost is niet gedefinieerd.
- Wat wordt bedoeld met 'verrekenen'?
- Wat wordt bedoeld met totaal budget van de distributievergoeding?
- Waarom geldt er een beperking van 5%?
- Wat gebeurt er met kosten voor installaties aangesloten op het net van Elia? Het ontwerp spreekt enkel over laagspanning.

Daardoor kan de tekst op verschillende manieren geïnterpreteerd worden: Worden alleen certificatenkosten tot 5% van het totaal budget van elke (distributienetbeheerder) DNB verrekend? Worden alle certificatenkosten van de DNB's verrekend, maar is de onderlinge compensatie beperkt tot 5%? Worden de certificatenkosten van de DNB's tot 5% boven het gemiddelde aandeel van deze kosten in het totaal budget van alle DNB's verrekend?...

Boetes

(art. 8 voorontwerp; art. 37 decreet)

Bij de aanpassing van het bedrag van de administratieve geldboete in art. 8 van het voorontwerp van decreet werd vergeten om te vermelden dat de boete van 100 euro vanaf 31 maart 2015 zal gelden *'per ontbrekend certificaat'*.

Co-verbranding van biomassa

(art. 1 ontwerpbesluit, art. 15 besluit)

Volgens de raad moet verduidelijkt worden dat bij co-verbranding van biomassa met vaste fossiele brandstoffen slechts één op elke twee groenestroomcertificaten, *uitgereikt voor de productie vanaf 1 januari 2010 in de betreffende installatie*, aanvaardbaar is voor de certificatenverplichting. Het kan immers niet de bedoeling zijn dat de uitschakeling gebeurt op basis van de het moment van uitreiking, ongeacht de installatie.

HE-besluit – in aanmerking komende certificaten

De raad vraagt na te kijken of het besluit inzake de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen ook niet op enkele andere punten moet worden aangepast om de in art. 1 van het ontwerpbesluit beoogde aanpassing te laten werken. Zo verwijst de raad naar art. 13 §3 1° waarin gesteld wordt *"aanvaardbaar", in het geval het groenestroomcertificaat voldoet aan de voorwaarden van artikel 15 §1 en niet is uitgevoerd, zoals bedoeld in artikel 15 §2'*. Het nieuwe art. 15 §1 bis lijkt immers onterecht niet vernoemd.

Inpassing in het gecodificeerde energiedecreet

De raad wijst erop dat het elektriciteitsdecreet, dat door het voorliggend ontwerp wordt gewijzigd, deel uitmaakt van de codificatie van de energieregerelateerde decreten in één decreet dat nu voor advies voorligt bij de Raad van State. De wijzigingen moeten daar nog worden ingepast.

Referentielijst

SERV (07.05.2008) Advies over het voorontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu, energie, openbare werken en landbouw, SERV, Brussel.

Ils Moorkens, Koen Claes, Caroline Polders en Peter Vercaemst, (2005) Onrendabele toppen van duurzame elektriciteitsopties in Vlaanderen, VITO, Studie uitgevoerd in opdracht van ANRE.

http://ode.be/images/stories/Rapporten/heb_vito_anre_onrendabele%20top_eindrapport_nov2005.pdf

ECN, Onrendabele top berekeningen voor nieuw WKK-vermogen 2008, <http://www.ecn.nl/docs/library/report/2008/e08016.pdf>

ADVIES VAN DE MILIEU- EN NATUURRAAD VAN VLAANDEREN

BRIEFADVIES
19 februari '09

**WIJZIGING INZAKE HET ELEKTRICITEITSDECREET EN HET
BESLUIT HERNIEUWBARE ENERGIEBRONNEN**

Mevrouw Hilde Crevits
Vlaams minister van Openbare Werken,
Energie, Leefmilieu en Natuur
Koning Albert II-laan 20, bus 1
1000 Brussel

datum	19 februari 2009
uw referentie	HC/KDK/LDS/2009/0602/26
onze referentie	03.04/L3/08/135
contact	francis.noyen@minaraad.be / 02 558.01.38
betreft	Voorontwerp van decreet houdende wijziging van het Elektriciteitsdecreet met betrekking tot de bevordering van de milieuvriendelijke elektriciteitsopwekking. Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 maart 2004 inzake de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen.

Mevrouw de minister,

Op 6 februari 2009 ontving de Minaraad een adviesvraag over het voorontwerp van decreet houdende wijziging van het Elektriciteitsdecreet met betrekking tot de bevordering van de milieuvriendelijke elektriciteitsopwekking en het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 maart 2004 inzake de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen. De gevraagde adviestertermijn is 5 dagen na ontvangst van de adviesvraag.

Vooreerst betreurt de Minaraad deze uiterst korte adviestertermijn ten zeerste. De opgelegde adviestertermijn is niet conform met artikel 4, §3, van het decreet van 29 april 1991¹ dat minimaal 10 werkdagen oplegt. De Raad gaat dan ook uit van deze adviestertermijn, ook al is zelfs deze termijn te kort.

Het Elektriciteitsdecreet introduceert een systeem van groenestroomcertificaten ter ondersteuning van het aandeel elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen². Richtlijn

¹ Decreet tot instelling van een Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en tot vaststelling van de algemene regelen inzake de erkenning en de subsidiëring van de milieu- en natuurverenigingen

² Groenestroomcertificaten zijn een overdraagbaar immaterieel goed dat aantoonst dat een producent

2001/77/EG legt hiervoor indicatieve streefcijfers vast voor 2010.

De belangrijkste wijzigingen die het voorontwerp van decreet en het voorontwerp van besluit voorzien zijn:

- Het opnemen van de definitie van onrendabele top.
- Het vastleggen van de doelstellingen voor de periode na 2010. De huidige automatische verhoging van de certificatenquota wordt opgeheven vanaf 1 januari 2010. Dit om te vermijden dat een sterkere groei dan voorzien automatisch zou leiden tot hogere doelstellingen en hogere totale kosten van het certificatenstelsel. Daartegenover staat dat voorzien wordt in evaluaties.
- Het opleggen van voorwaarden op het vlak van isolatie (aanwezigheid van dak- of zoldervloerisolatie) vóór steun voor fotovoltaïsche zonne-energie.
- Het aanpassen van de minimumsteun op basis van de berekening van de onrendabele top³ en het voorzien van een regelmatige evaluatie van minimumsteun.
- De verlaging van de groenestroomboete van 125 naar 100 euro vanaf 1 januari 2015 aangezien men in de toekomst een krappe certificatenmarkt en dus een hoge prijs verwacht. Een lagere boeteprijs vermijdt echter een te hoge marktprijs voor de groenestroomcertificaten.
- Een spreiding tussen de netbeheerders van de kosten voor de minimumsteun.
- Halvering van de valorisatie van de groenestroomcertificaten voor de bijsmaak van biomassa in steenkoolcentrales.

De Minaraad verwelkomt dat de Vlaamse Regering haar voornemen uit de regeringsverklaring invult, om een doelstelling voor hernieuwbare energie voor de periode na 2010 vast te leggen. Hij betreurt evenwel dat deze beslissing die er al in 2006 moest zijn pas nu genomen is. Investeerders hebben immers een langetermijnperspectief nodig.

Verder verwelkomt de Raad het principe om te pogen de certificaatwaarde af te stemmen op de reële minimale steun die de verschillende hernieuwbare energietechnologieën nodig hebben om rendabel te worden. De Vlaamse Regering voert hiertoe het principe van de onrendabele top in. Als gevolg hiervan wordt de steun voor verschillende technologieën aangepast.

Niettemin heeft de Minaraad **bedenkingen bij de algemene uitgangspunten** van het voorstel.

De Raad waardeert dat de Vlaamse Regering de mogelijkheid activeert om de kosten

in een daarin aangegeven jaar een daarin aangegeven hoeveelheid groene stroom heeft opgewekt.

³ Een uitgebreid onderzoek werd door VITO gevoerd naar de minimumsteun die noodzakelijk is om nieuwe investeringen te laten beantwoorden aan gangbare rentabiliteitscriteria. Daarbij werden de investeringskosten, exploitatiekosten en andere steunmechanismen verrekend. Wat overblijft is dan de zogenaamde onrendabele top die overbrugd moet worden om de investering rendabel te maken.

voor de minimumsteun te spreiden over de verschillende netbeheerders. Dit verkleint de drempel om belangrijke investeringen te financieren als er lokaal een bijzonder groot potentieel is. De regering onderbouwt echter niet waarom die mogelijkheid tot verdeling beperkt wordt tot 3% van het totale budget van de distributievergoeding voor laagspanning.

Als doelstelling voor 2020 legt de Vlaamse Regering een aandeel van 13% vast, als aandeel van in te leveren groenestroomcertificaten t.o.v. het in aanmerking komende verbruik. Ook de tussenliggende doelstellingen worden bepaald in het nieuwe decreet. Tot en met 2010 stijgt de doelstelling met 1% per jaar (10% in 2014), daarna met 0,5% per jaar tot 13% in 2020. Dit zorgt voor meer duidelijkheid bij investeerders in groene-energieprojecten. Bovendien voorziet het wijzigingsdecreet dat in geval van een sterkere daling van het Vlaamse elektriciteitsverbruik de Vlaamse Regering de doelstellingen procentueel kan verhogen om toch in absolute cijfers evenveel groene stroom te realiseren.

Dit is een belangrijk mechanisme om een voldoende ambitieus beleid te voeren met toenemende volumes groenestroomproductie. Maar dan wel indien de onzekerheid van 'kan' in de decreettekst wordt vervangen door de zekerheid van 'zal'.

Desalniettemin betreurt de Raad het opheffen van de automatische verhoging, zoals die opgenomen was in artikel 23, §3. Deze bepaling had immers als bedoeling om een beter dan gepland resultaat automatisch te stimuleren.

Het is de bedoeling van de Vlaamse Regering om regelmatig de herevaluatie van de onrendabele toppen uit te voeren. De Raad vraagt duidelijk vast te leggen wanneer er een evaluatie op basis van de onrendabele toppen zal gebeuren, op welke manier men de noodzakelijke parameters en objectieve referenties zal verzamelen en wanneer de eventuele aanpassingen zullen ingevoerd worden. Dit is nodig om de markt de kans te geven om tijdig en passend te reageren. Hierbij moet bovendien duidelijk rekening gehouden worden met actuele energieprijzen. De Vito-studies waarop de huidige aanpassingen van de steun gebaseerd zijn, houden immers geen rekening met de zeer relevante recente prijsstijgingen voor fossiele brandstoffen.

De Raad ziet verder niet in waarom de groenestroomboete verlaagd moet worden vanaf 2016. Het is juist een sterke incentive om deze boete hoog genoeg in te stellen. Deze valt nu weg. Bovendien daalt de marktwaarde van de groenestroomcertificaten hierdoor sterk. Als het de bedoeling is om die marktwaarde onder controle te houden, dan is het behoud van het automatisme in artikel 23, §3, effectiever.

De Raad heeft de volgende bedenkingen bij de **specifieke technologieën**.

- De Raad ziet in het bijzonder de verlaging van de steun voor **fotovoltaïsche cellen** als een signaal dat deze technologie geleidelijk meer marktconform wordt. De installatiekost voor deze cellen vermindert significant. De regering rekent in haar berekening van de onrendabele top onder meer op een nog niet-ingevoerde vermeerdering van het aantal jaren waarover een investering fiscaal kan worden ingebracht. Dit gaat nu naar 4 jaar. De federale regering moet deze aanpassing nog verankeren. De Raad wijst erop dat hierin een risico schuilt. De steun via groenestroomcertificaten wordt immers verlaagd, terwijl anderzijds de verhoogde fiscale steun nog niet in voege is. Anderzijds vraagt de Raad zich af in hoeverre deze verhoogde fiscale steun effectief een verschil zal maken. De investeringsbedragen waarboven die verhoogde aftrek interessant worden, liggen immers dikwijls buiten het bereik van de gemiddelde particuliere investeerder.

- De aanpassing voorziet dat vanaf 1 januari 2010 enkel geldige certificaten worden toegekend voor zonne-energie als de betreffende woning of het woongebouw voorzien is van dak- of zoldervloerisolatie. De Raad gaat akkoord met het principe maar vindt de bepaling wel zeer vaag en onvolledig. Vanaf wanneer is een dak- of zoldervloer – voldoende - geïsoleerd? Volstaat 2cm EPS? De Raad is van mening dat uit een energieprestatiecertificaat zou moeten blijken dat het hellende dak of de zoldervloer voldoende geïsoleerd is. In het kader van een energieprestatiecertificaat betekent dit een U-waarde die kleiner is dan 0,4 W/m²K. De Raad vraagt bovendien dat, volgens dezelfde logica, de beschermde ruimte van de woning niet meer uitgerust mag zijn met enkel glas. Ook deze voorwaarde kan gecontroleerd worden via het energieprestatiecertificaat.
- De Raad vindt een halvering van de valorisatie van de groenestroomcertificaten voor de **bijstook van biomassa** in bestaande, verouderde steenkoolcentrales onvoldoende. De bijstook van biomassa is een suboptimaal gebruik van schaarse biomassa. Deze biomassa zou meer energie opwekken en meer CO₂ besparen als ze zou worden ingezet in nieuwe 100% biomassa-energiecentrales. De steenkoolcentrales waarin biomassa wordt bijgestookt, blijven bovendien veel meer NO_x, stof en SO₂ uitstoten dan milieuvriendelijker alternatieven zoals aardgascentrales.
- De halvering van de valorisatie van de groenestroomcertificaten neemt het competitief voordeel van steenkoolcentrales niet weg. De nota aan de Vlaamse Regering stelt in dit verband: “Op die manier wordt de windfall profit die met deze groenestroomproductie gepaard gaat, grotendeels weggewerkt.” De Raad vindt dat de windfall profits volledig weggewerkt moeten worden en dat milieuvriendelijke alternatieven sterker aangemoedigd moeten worden. De vermindering van de valorisatie van de groenestroomcertificaten zou dus zeker nog verder moeten worden verlaagd. Meer fundamenteel zou de regering zich vragen moeten stellen bij de opportuniteit van het erkennen van bijstook van biomassa in steenkoolcentrales als bron van groene stroom. Deze vorm van energieopwekking zou niet meer in aanmerking mogen komen voor groenestroomcertificaten.
De Raad is van mening dat het verlenen van groenestroomcertificaten geen afbreuk mag doen aan het respect voor het afvalbeheer volgens de ladder van Lansink. Producten en materialen die volgens de bestaande afvalwetgeving selectief ingezameld en gerecycleerd dienen te worden, kunnen niet in aanmerking komen voor het berekenen van groenestroomcertificaten.
Het meeverbranden van dergelijke fracties resulteert eveneens in een verlaging van de efficiëntie van de energieproductie van een afvalverbrandingsinstallatie. De Raad is van mening dat een dergelijke verlaging van energie-efficiëntie niet financieel ondersteund kan worden.
- Belangrijke bedenkingen kunnen ook worden gemaakt bij de groenestroomproductie met **afvalverbrandingsovens**. In het bijzonder is het nodig om de onduidelijkheid over de groenfactor in het restafval uit te klaren.
- Anderzijds signaleert de sector van de hernieuwbare energie dat voor bepaalde specifieke technieken van **bio-energie** (met name bepaalde vergistingstechnieken), de berekening van de onrendabele top niet gebaseerd is op actuele marktinformatie. De Raad vraagt de regering om dit

te herbekijken.

- Verschillende **watermoleneigenaars** zetten stappen om groene stroom te gaan opwekken. Ze moeten daarbij rekening houden met de vereiste voorzieningen voor vismigratie. Er zou ook rekening moeten worden gehouden met deze bijkomende nood om de waarde voor de GSC voor kleine waterkracht correct te gaan berekenen.
- Alhoewel waterkracht een kleine niche is in de sector van hernieuwbare energie, is dit naar verluidt essentieel voor het behoud van de 320 historische watermolens in Vlaanderen.
- Tenslotte wijst de Raad op een **aantal lacunes en gemiste kansen**.
- Om de doelstelling voor 2020 te behalen, zijn belangrijke stimulansen nodig om de vereiste langetermijninvesteringen op te starten.
- Om het substantieel potentieel van bio-WKK's aan te snijden is een gelijkschakeling met de Europese referentierendementen nodig. Deze liggen in Vlaanderen zo hoog dat het technisch onrealistisch is. Het is dan ook niet verwonderlijk dat er vandaag geen WKK in die zin gebouwd is terwijl het potentieel tientallen megawatts bedraagt. We verwijzen in die zin ook naar de studie die door COGEN Vlaanderen werd opgesteld en waaraan ODE een substantiële bijdrage leverde.
- De Raad vraagt verder om zo snel als mogelijk werk te maken van de ondersteuning voor groene warmte en koude. Dit is perfect mogelijk in synergie met de bestaande mechanismen en het is nodig om de doelstellingen van 2020 in beeld te krijgen.

Het ABVV, het ACV, de ACLVB, de Boerenbond, de UNIZO en het VOKA-Vlaams Economisch Verbond onthouden zich bij dit briefadvies. Zij brengen advies uit via de SERV.

Met de meeste hoogachting,

Hubert David
Voorzitter Minaraad

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

Aan artikel 2 van het decreet van 17 juli 2000 houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt wordt een punt 41° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“41° onrendabele top: het productieafhankelijk gedeelte van de inkomsten dat nodig is om de netto contante waarde van een investering op nul te doen uitkomen en die berekend wordt aan de hand van een cashflowberekening.”.

Artikel 3

In artikel 23 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° §2, eerste lid, wordt vervangen door wat volgt:

“Het aantal groenestroomcertificaten dat in een bepaald jaar n moet worden voorgelegd, wordt vastgesteld met de formule:

$$C = G \times E_v$$

waarbij:

C gelijk is aan het aantal voor te leggen certificaten, uitgedrukt in MWh (1000 kWh);

G gelijk is aan:

- 1° 0,008 op 31 maart 2003;
- 2° 0,012 op 31 maart 2004;
- 3° 0,020 op 31 maart 2005;
- 4° 0,025 op 31 maart 2006;
- 5° 0,030 op 31 maart 2007;
- 6° 0,0375 op 31 maart 2008;
- 7° 0,0490 op 31 maart 2009;
- 8° 0,0525 op 31 maart 2010;
- 9° 0,0600 op 31 maart 2011;
- 10° 0,0700 op 31 maart 2012;
- 11° 0,0800 op 31 maart 2013;
- 12° 0,0900 op 31 maart 2014;
- 13° 0,1000 op 31 maart 2015;
- 14° 0,1050 op 31 maart 2016;
- 15° 0,1100 op 31 maart 2017;
- 16° 0,1150 op 31 maart 2018;
- 17° 0,1200 op 31 maart 2019;
- 18° 0,1250 op 31 maart 2020;
- 19° 0,1300 op 31 maart 2021;

E_v gelijk is aan de totale hoeveelheid elektriciteit uitgedrukt in MWh die in het jaar n-1 afgenomen werd op afnamepunten gelegen in het Vlaamse Gewest waarop de betrokken persoon geregistreerd stond als toegangshouder in het toegangsregister van de betrokken netbeheer-

der of beheerder van het transmissienet, waarbij de afname per afnamepunt wordt beperkt tot de afname tijdens de periode waarin de betrokken persoon geregistreerd stond als toegangshouder.”;

2° §3 en §4 worden geschrapt.

Artikel 4

In artikel 24 van hetzelfde decreet worden tussen het eerste lid en het tweede lid twee nieuwe leden ingevoegd, die luiden als volgt:

“Productie-installaties voor zonne-energie die na 1 januari 2010 in dienst worden genomen en die geïnstalleerd worden op woningen of woongebouwen, waarvan het dak of de zoldervloer niet geïsoleerd is, komen niet langer in aanmerking voor het toekennen van groenestroomcertificaten die kunnen worden gebruikt voor de verplichtingen, vermeld in artikel 23.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels met betrekking tot de isolatievoorwaarde.”.

Artikel 5

In artikel 25ter van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in §1, derde lid, worden de woorden “De minimumsteun wordt vastgelegd afhankelijk van de gebruikte hernieuwbare energiebron en de gebruikte productietechnologie en bedraagt:” vervangen door de woorden “De minimumsteun wordt vastgelegd afhankelijk van de gebruikte hernieuwbare energiebron en de gebruikte productietechnologie. Voor installaties in gebruik genomen voor 1 januari 2010 bedraagt de minimumsteun:”;

2° in §1 wordt het vierde lid vervangen door wat volgt:

“Voor installaties in gebruik genomen vanaf 1 januari 2010 bedraagt de minimumsteun:

1° voor zonne-energie: 350 euro per overgedragen certificaat, jaarlijks verminderd met 20 euro

voor nieuw in dienst genomen installaties tot en met 2013 en met 40 euro vanaf 2014;

2° voor waterkracht, voor getijden- en golfslag-energie, voor aardwarmte, voor windenergie op land, voor vaste of vloeibare biomassa, biomassa-afval en biogas, voor zover deze niet vermeld worden onder 3°: 90 euro per overgedragen certificaat;

3° voor stortgas, voor biogas uit vergisting van afvalwater(zuiveringsslib) of rioolwaterzuivering(sslib) en voor verbranding van restafval: 60 euro per overgedragen certificaat;

4° voor andere technieken: 60 euro per overgedragen certificaat.

De verplichting, bedoeld in het eerste lid, begint bij de inwerkingstelling van een nieuwe productie-installatie en loopt over een periode van 10 jaar. Voor het geval van zonne-energie geldt de verplichting voor installaties die in dienst zijn genomen vanaf 1 januari 2006 tot en met 31 december 2012 en loopt over een periode van 20 jaar. Voor zonne-energie-installaties die in dienst worden genomen vanaf 1 januari 2013 loopt de verplichting over een periode van 15 jaar tenzij de Vlaamse Regering eerder anders beslist op basis van een evaluatierapport dat meegedeeld wordt aan de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement.

In afwijking van het vierde lid, kunnen nieuwe productie-installaties die over een stedenbouwkundige vergunning en een milieuvergunning dienen te beschikken, genieten van de minimumsteun die geldt op het moment dat de laatste van deze vergunningen werd bekomen en mits binnen de drie jaar volgend op het verlenen van deze vergunning de installatie in gebruik werd genomen.”;

3° een §2bis wordt toegevoegd, die luidt als volgt:

“§2bis. Vanaf het jaar 2010 verrekenen de netbeheerders, met uitzondering van de netbeheerder die overeenkomstig de federale Elektriciteitswet ook als transmissienetbeheerder is aangeduid, jaarlijks in het jaar n onderling de kost van de verplichting, vermeld in §1, in verhouding tot de

hoeveelheden verdeelde elektriciteit in het jaar n-1. De te verdelen kost wordt per netbeheerder beperkt tot een percentage van het distributiebudget, dat overeenstemt met het aandeel dat de kost van de verplichting voor alle betrokken netbeheerders samen vertegenwoordigt in het totale distributiebudget, plus 5%.”.

Artikel 6

In artikel 25quater van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° een §2bis wordt ingevoegd, die luidt als volgt:

“§2bis. Vanaf het jaar 2010 verrekenen de netbeheerders, met uitzondering van de netbeheerder die overeenkomstig de federale elektriciteitswet ook als transmissienetbeheerder is aangeduid, jaarlijks in het jaar n onderling de meerkost van de verplichting, vermeld in §1, in verhouding tot de hoeveelheden verdeelde elektriciteit in het jaar n-1. De te verdelen kost wordt per netbeheerder beperkt tot een percentage van het distributiebudget, dat overeenstemt met het aandeel dat de kost van de verplichting voor alle betrokken netbeheerders samen vertegenwoordigt in het totale distributiebudget, plus 5%.”;

2° een §4 wordt toegevoegd, die luidt als volgt:

“§4. Vanaf 2009 evalueert de Vlaamse Regering om de drie jaar de onrendabele toppen voor investeringen in kwalitatieve warmtekrachtkoppeling. Op basis van deze evaluatie legt de Vlaamse Regering voor nieuwe productie-installaties een ontwerp van decreet voor inzake de minimumsteun, vermeld in §1, dat zowel het steunbedrag als de looptijd betreft.”.

Artikel 7

In hetzelfde decreet wordt een artikel 25sexies ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Artikel 25sexies

Vanaf 2009 evalueert de Vlaamse Regering om de drie jaar de onrendabele toppen voor investeringen in groene stroom alsook de doelstellingen, vermeld in artikel 23, §2.

Op basis van deze evaluatie legt de Vlaamse Regering voor nieuwe productie-installaties een ontwerp van decreet voor inzake de minimumsteun, vermeld in artikel 25ter, dat zowel het steunbedrag als de looptijd betreft.

Indien uit deze evaluatie blijkt dat een verwachte daling van het bruto binnenlands elektriciteitsverbruik groter zal zijn dan de verplichte stijging van de doelstelling, vermeld in artikel 23, §2, doet de Vlaamse Regering een voorstel om de doelstellingen, vermeld in artikel 23, §2, te verhogen.

Indien Europese verplichtingen aanleiding geven tot een met de in artikel 23, §2, vermelde doelstellingen niet haalbaar aandeel groene stroom, doet de Vlaamse Regering een voorstel om de doelstellingen, vermeld in artikel 23, §2, te verhogen.

Indien de Vlaamse Regering certificaten aanvaardt voor groene stroom die niet is geproduceerd in het Vlaamse Gewest, doet de Vlaamse Regering een voorstel om de doelstellingen, vermeld in artikel 23, §2, te verhogen.”.

Artikel 8

Aan artikel 37, §2, van hetzelfde decreet wordt de volgende zin toegevoegd:

“Vanaf 31 maart 2015 wordt de boete bepaald op 100 euro per ontbrekend certificaat.”.

Brussel, 6 maart 2009.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

*De Vlaamse minister van Openbare Werken,
Energie, Leefmilieu en Natuur,*

Hilde CREVITS

BIJLAGE

bij de memorie van toelichting:

REGULERINGSIMPACTANALYSE

10 december 2008

Reguleringsimpactanalyse voor :

- het ontwerp van decreet houdende wijziging van het Elektriciteitsdecreet met betrekking tot de bevordering van de milieuvriendelijke elektriciteitsopwekking;
- het ontwerp van besluit tot wijziging van het besluit van 5 maart 2004 ter bevordering van de elektriciteitsproductie uit hernieuwbare energiebronnen.

1 Titel

Ontwerp van decreet houdende wijziging van het Elektriciteitsdecreet met betrekking tot de bevordering van de milieuvriendelijke elektriciteitsopwekking.

Ontwerp van besluit tot wijziging van het besluit van 5 maart 2004 ter bevordering van de elektriciteitsproductie uit hernieuwbare energiebronnen

2 Aanleiding en doel

In het Vlaamse Gewest wordt de organisatie van de elektriciteitsmarkt geregeld door het decreet van 17 juli 2000 houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, aangehaald als het Elektriciteitsdecreet. Dit decreet stelt betreffende de bevordering van hernieuwbare energie een systeem van groenestroomcertificaten in als middel om tot de door de richtlijn 2001/77/EG¹ bepaalde indicatieve streefcijfers voor het aandeel van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen in het bruto-elektriciteitsverbruik te komen. Deze richtlijn legt indicatieve streefcijfers vast voor 2010. Groenestroomcertificaten zijn een overdraagbaar immaterieel goed dat aantoonst dat een producent in een daarin aangegeven jaar een daarin aangegeven hoeveelheid groene stroom heeft opgewekt.² Er wordt één groenestroomcertificaat per 1000 kilowattuur opgewekte elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen door de Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt

¹ Richtlijn 2001/77/EG van 27 september 2001 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen op de interne elektriciteitsmarkt, PB L283 van 27 oktober 2001.

² Artikel 2, 17° Elektriciteitsdecreet.

(VREG) aan de producent van voornoemde elektriciteit afgeleverd. De opgewekte elektriciteit dient evenwel geproduceerd te zijn in het Vlaamse Gewest.³ Groenestroomcertificaten worden door de VREG toegekend voor de elektriciteit opgewekt in installaties die uitsluitend gebruik maken van zonne-energie, windenergie, waterkracht, getijdenenergie en golfslagenergie, aardwarmte, biogas, stortgas en rioolwaterzuiveringsgas, biomassa, alsmede elektriciteit die is opgewekt met deze hernieuwbare energiebronnen in hybride installaties die ook met conventionele energiebronnen werken, met inbegrip van hernieuwbare elektriciteit voor accumulatiesystemen en met uitzondering van elektriciteit die afkomstig is van dergelijke systemen.⁴

Aan het eind van elke inleveringsronde (31 maart)⁵ dienen de op de Vlaamse markt actieve elektriciteitsleveranciers verplicht een aantal groenestroomcertificaten voor te leggen aan de VREG. Om aan deze certificatenverplichting te voldoen, heeft een certificaatplichtige drie mogelijkheden. Ofwel produceert hij zelf hernieuwbare energie (en krijgt daarvoor groenestroomcertificaten), ofwel koopt hij de nodige groenestroomcertificaten van producenten van hernieuwbare energie om deze in te dienen, ofwel betaalt hij de decretaal vastgelegde administratieve geldboete voor het ontbreken van het vereiste aantal certificaten.⁶ Het bedrag van de administratieve geldboete bedroeg 75 EUR per ontbrekend certificaat op 31 maart 2003, en werd vervolgens verhoogd tot 100 EUR per ontbrekend certificaat op 31 maart 2004 en thans 125 EUR per ontbrekend certificaat vanaf 31 maart 2005.⁷ Het minimumaantal in te leveren groenestroomcertificaten komt overeen met een percentage van de totale door de leveranciers aan de elektriciteitsverbruikers geleverde elektriciteit.⁸ Het percentage is decretaal vastgelegd in een groeipad en groeit jaarlijks van 0,96 procent in 2001 tot 6 procent in 2010.

Artikel 23, §4 van het Elektriciteitsdecreet bepaalt dat de Vlaamse Regering gemachtigd is om nieuwe doelstellingen op te stellen voor de periode na 2010. Dit houdt een expliciete bevoegdheidsdelegatie van het Vlaams Parlement aan de Vlaamse Regering in.

Het Vlaams Regeerakkoord 2004-2009 vermeldt: “De Vlaamse Regering legt de groenestroomdoelstellingen vast voor de periode tot 2018.”

Investerings- en hernieuwbare energieproductie vragen een lange voorbereidings-, vergunnings- en bouwperiode. Investeerders moeten daarom lang op voorhand een duidelijk beeld hebben van de ondersteuningsmaatregelen, en aangezien het groenestroomcertificatensysteem een exploitatiesteun is, niet alleen op het ogenblik van de investering, maar tijdens de hele levensduur van de installatie. Het is derhalve noodzakelijk dat deze doelstellingen worden vastgelegd zodat naar de toekomst toe de verdere werking van het groenestroomcertificatensysteem als ondersteuningsmechanisme voor hernieuwbare energieproductie kan worden gegarandeerd.

Daarnaast werd begin 2008 een Europese ontwerprichtlijn ter bevordering van energieproductie uit hernieuwbare energiebronnen voorgesteld. Deze ontwerprichtlijn

³ Artikel 22 Elektriciteitsdecreet.

⁴ Artikel 5 besluit van de Vlaamse Regering van 5 maart 2004 inzake de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen, B.S. 23 maart 2004.

⁵ Artikel 23, §1, vierde lid Elektriciteitsdecreet.

⁶ Artikel 23 en 37 Elektriciteitsdecreet.

⁷ Artikel 37, §2 Elektriciteitsdecreet.

⁸ Artikel 23 Elektriciteitsdecreet.

voorziet bindende doelstellingen inzake hernieuwbare energie tegen 2020. Voor België werd een doelstelling van 13% opgenomen in het ontwerp. Aangezien de federale overheid bevoegd is voor de off-shore gebieden (off-shore windenergie) en de gewesten bevoegd zijn voor het overige beleid inzake hernieuwbare energiebronnen, zal deze taakstelling nog verder verdeeld moeten worden over het federale niveau en de verschillende gewesten. Om deze doelstellingen te realiseren, zal in elk geval een sterke verdere groei van elektriciteitsproductie uit hernieuwbare energiebronnen nodig zijn. Duidelijke doelstellingen op langere termijn zijn daarom vereist.

Het is evenwel van cruciaal belang dat de doelstellingen met kennis van zaken worden vastgelegd. Een te hoge of te lage doelstelling zal ongewenste effecten ressorteren met betrekking tot de administratieve geldboetes en investeringen. Indien de doelstelling te hoog wordt gelegd, zullen de leveranciers nooit aan hun quota kunnen voldoen en zullen zij het functioneren van het ondersteuningssysteem tegenwerken. De juridische onzekerheid die aldus ontstaat kan investeringen in nieuwe opwekkingsinstallaties belemmeren. Indien de doelstelling te laag wordt gelegd, dan zal wegens een overaanbod op de markt, de vraag naar certificaten verdwijnen en zullen de investeringen in hernieuwbare energietechnologieën ook verminderen. Een goede inschatting van de mogelijkheden en prognoses betreffende de opwekking van groene stroom is daarom onontbeerlijk bij het vaststellen van de doelstelling. Daarom finaliseerde de VITO eind 2005 in opdracht van de afdeling Natuurlijke Rijkdommen en Energie (thans het Vlaams Energieagentschap) de beleidsondersteunende studie ***“Prognoses voor hernieuwbare energie en warmtekrachtkoppeling tot 2020”***. De studie onderzocht de verwachte elektriciteitsproductie uit hernieuwbare energiebronnen bij twee scenario's: een scenario op basis van een ongewijzigd beleid en een scenario met pro-actief beleid. Deze prognose is een aaneenschakeling (reeks) van economische potentiëlen die van toepassing zijn voor een bepaald jaar (van jaartal 2005 tot 2020).

Het decreet van 7 mei 2004 wijzigt het Elektriciteitsdecreet door de invoering van een artikel 25ter dat zorgt voor een vangnet voor de producenten van hernieuwbare energie indien de prijs van de groenestroomcertificaten zou imploderen. Artikel 25ter bepaalt dat de netbeheerders een minimumsteun toekennen voor de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen die is opgewekt in installaties aangesloten op hun net, voor zover de producent zelf daarom verzoekt. Als bewijs van zijn productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen, draagt de producent het overeenstemmende aantal groenestroomcertificaten over aan de betrokken netbeheerder. Er kan geen steun worden verleend voor elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen die langer dan 2 jaar voor de overdracht van de overeenstemmende groenestroomcertificaten is geproduceerd of waarvoor het betreffende groenestroomcertificaat niet kan worden voorgelegd in het kader van artikel 23 van het Elektriciteitsdecreet. De netbeheerders brengen op regelmatige tijdstippen de certificaten die hen werden overgedragen op de markt om de kosten die zij ondervinden ten gevolge van deze verplichting enigszins te dekken. Het eventuele saldo tussen de kosten en de opbrengst uit de verkoop van certificaten wordt verrekend in de distributienettarieven. Steun op grond van dit “vangnet” kan alleen worden gegeven voor een periode van tien jaar die begint bij de inwerkingstelling van een nieuwe productie-installatie. De uitzondering is echter zonne-energie waar de verplichting begint voor installaties die in dienst zijn genomen na 1 januari 2006 en loopt over een periode van

twintig jaar in plaats van tien jaar. De minimumsteun is evenwel afhankelijk gesteld van de gebruikte hernieuwbare energiebron en de gebruikte productietechnologie.

Om een investeringsbeslissing te kunnen nemen en financiering voor investeringen in hernieuwbare energiebronnen te kunnen bekomen, is een duidelijk zicht op de inkomsten van het project nodig.

Daarom werd een uitgebreid onderzoek gevoerd door de VITO naar de minimumsteun die noodzakelijk is om nieuwe investeringen te laten beantwoorden aan gangbare rendabiliteitscriteria. Daarbij werden de investeringskosten, exploitatiekosten, en andere steunmechanismen verrekend. Wat overblijft, is dan de zogenaamde onrendabele top, die overbrugd moet worden om de investering rendabel te maken.

3 Opties

VOORSTEL 1: vastleggen van doelstellingen na 2010

▪ Optie 1: Nuloptie

→ Deze optie houdt in dat er geen doelstellingen worden vastgelegd voor de periode na 2010.

▪ Optie 2: “BAU-scenario”

→ In het BAU-scenario (*Business As Usual*) wordt uitgegaan van de huidig vastgelegde maatregelen om de doelstellingen voor na 2010 vast te leggen.

▪ Optie 3: “PRO-scenario”

→ Het PRO (*pro actief*) scenario houdt bij de vaststelling van de doelstellingen rekening met een realistische beleidsmix van bijkomende maatregelen.

VOORSTEL 2: wijziging minimumsteun

▪ Optie 1: Nuloptie

→ deze optie houdt in dat alles bij het oude gelaten wordt: geen aanpassing aan de minimumsteunregeling.

▪ Optie 2: Afschaffen van de minimumsteun

→ deze optie houdt het afschaffen van de decretaal bepaalde minimumsteun in

▪ Optie 3: Aanpassen van de minimumsteun zonder overgangsmaatregel voor bestaande installaties

→ deze optie houdt het aanpassen van de decretaal bepaalde minimumsteun in op basis van de berekening van de onrendabele toppen. Er wordt niet voorzien in een overgangsmaatregel voor bestaande installaties.

▪ Optie 4: Aanpassen van de minimumsteun met overgangsmaatregelen

→ deze optie houdt het aanpassen van de decretaal bepaalde minimumsteun in op basis van de berekening van de onrendabele toppen. Er wordt voorzien in een overgangsmaatregel voor bestaande installaties.

VOORSTEL 3: wijziging groenestroomboete**▪ Optie 1: Nuloptie**

→ *deze optie houdt in dat alles bij het oude gelaten wordt: geen aanpassing aan groenestroomboete.*

▪ Optie 2: Verlagen van de groenestroomboete zonder overgangperiode

→ *deze optie houdt het onmiddellijk verlagen van de groenestroomboete in*

▪ Optie 3: Verlagen van de groenestroomboete met overgangperiode

→ *deze optie houdt een verlaging van de groenestroomboete in die ruim op voorhand wordt aangekondigd*

VOORSTEL 4: spreiding van kosten verbonden aan de toekenning van minimumsteun over de netbeheerders**▪ Optie 1: Nuloptie**

→ *deze optie houdt in dat alles bij het oude gelaten wordt: geen spreiding van kosten.*

▪ Optie 2: Spreiding van kosten over netbeheerders

→ *deze optie houdt in dat de kosten verdeeld worden tussen de netbeheerders vanaf 2010.*

VOORSTEL 5: certificaten voor bijstook van biomassa in kolencentrales slechts voor de helft aanvaarden**▪ Optie 1: Nuloptie**

→ *deze optie houdt in dat alles bij het oude gelaten wordt: volledige aanvaarding van certificaten voor bijstook van biomassa in kolencentrales.*

▪ Optie 2: Aanvaarding voor de helft

→ *deze optie houdt in dat certificaten voor bijstook van biomassa in kolencentrales slechts voor de helft aanvaard worden voor het voldoen aan de certificatenverplichting.*

4 Effecten

A. VOORSTEL 1**Optie 1: Nuloptie****Baten en kosten.**

Indien geen doelstellingen voor na het jaar 2010 worden vastgelegd, dienen er na die datum geen groenestroomcertificaten meer worden ingeleverd in het kader van de quotumverplichting groene stroom. Dit betekent op zijn beurt dat de producenten hun groenestroomcertificaten niet meer kwijt kunnen op de certificatenmarkt daar er geen vraag meer zal zijn van de leveranciers naar certificaten voor het voldoen aan de decretaal vastgelegde quotumverplichting. Doordat er geen doelstellingen worden vastgelegd, zal de markt van groenestroomcertificaten ineensorten. Dit betekent enerzijds dat de “incentive” – het groenestroomcertificatensysteem als steunmechanisme voor hernieuwbare energieproductie - om te investeren in hernieuwbare energiebronnen verkleint en anderzijds dat de producenten zich genoodzaakt zullen zien om

gebruik te maken van de decretaal bepaalde minimumsteun, wat tot een stijging van de nettarieven zal leiden.

De investeerder zal op het moment dat zijn installatie aan vervanging toe is, de afweging maken al of niet over te schakelen naar een andere brandstof. Indien door het ontbreken van een werkend ondersteuningsmechanisme “groene technologieën” duurder zijn dan de conventionele energiebronnen, zal de investeerder verkiezen om te investeren in de meest financieel rendabele/goedkope energiebron, waardoor de conventionele energiebronnen langer een groter aandeel in de brandstofmix blijven innemen, met alle gevolgen vandaan voor het leefmilieu.

	Baten		Kosten	
	omschrijving	schatting	omschrijving	schatting
Milieu			- Kleinere groei van het aandeel hernieuwbare energie, waardoor meer vervuilende conventionele energiebronnen langer een groter aandeel in de brandstofmix blijven innemen.	
Groenestroomproducenten			- Het potentieel van CO ₂ -besparing in Vlaanderen wordt onvoldoende benut	
distributienetbeheerder			Financiële ondersteuning daalt	
eindgebruiker			Dient meer minimumsteun uit te betalen → meer administratief opvolgingswerk	
			Duurdere elektriciteitsprijzen wegens stijging nettariaf	

Totaal

Juridisch-technische effecten

Doordat er geen doelstellingen meer zijn vastgelegd, zal de “incentive” om te investeren in groene stroom opwekkingsinstallaties dalen, waardoor de door het Vlaamse Gewest aangegane internationaalrechtelijke verplichtingen (Europese richtlijn ter bevordering van energieproductie uit hernieuwbare energiebronnen, Protocol van Kyoto,...) in het gedrang kunnen komen.

Andere effecten

Bij de nuloptie wordt geen gevolg gegeven aan de beleidsdoelstellingen vastgelegd in het Vlaams Regeerakkoord.

Optie 2: “BAU-scenario”

Baten en kosten

De huidige beleidsmaatregelen die in het **BAU-scenario** gebruikt worden en die doorgetrokken worden tot 2020 zijn de volgende:

- Ecologiepremie voor investeringen in hernieuwbare energieproductie-installaties;
- Groenestroomcertificaten met een doelstelling van 6 procent tegen 2010 en een boeteprijs van 125 euro/megawattuur, de waarde van een groenestroomcertificaat veronderstellen we constant op 110 euro/megawattuur, ervan uitgaande dat de quota's in verhouding zullen opgetrokken worden indien deze prijs in gevaar komt zonder deze quota's te specificeren.
- De minimumprijzen voor een certificaat die tien jaar geldig zijn, liggen voor de meeste technologieën onder de 110 euro/megawattuur en hebben dus geen invloed op de berekeningen. Wel wordt er voor wind offshore gerekend met een minimum van 107 euro/megawattuur en voor fotovoltäische systemen met een (op termijn dalend) minimum van 450 euro/megawattuur.
- Voor groene WKK's gelden referentierendementen tot een elektrisch rendement van 35 procent voor alle biomassa stromen. Deze referentierendementen zijn dus lager dan die voor andere WKK's (50 of 55 procent naargelang verbonden met het laag- of hoogspanningsnet).
- Investeringsaftrek waarbij ervan uitgegaan wordt dat dit volledig kan in rekening gebracht worden bij elke investering.

In het BAU-scenario blijkt dat tegen 2020 **8,7 tot 10,3 procent** van de elektriciteitsvraag ingevuld kan worden door groenestroomproductie respectievelijk bij een aanname van hoge en lage groei van de elektriciteitsvraag. Off-shore windenergie is hierbij niet meegeteld, aangezien dit niet in aanmerking komt binnen het certificatensysteem.

Concreet betekent het BAU-scenario dat:

- het potentieel van CO₂-besparing in Vlaanderen onvoldoende wordt benut;
- het potentieel van groenestroomproductie niet volledig wordt benut waardoor de afhankelijkheid van aardgas en aardolie in de elektriciteitsopwekking niet voldoende wordt afgebouwd, waardoor de voorzieningszekerheid en energie-onafhankelijkheid niet beduidend wordt verhoogd;
- een nieuwe toekomstgerichte sector onvoldoende ontwikkeld en gestimuleerd wordt;
- er een geringere “incentive” bestaat om nieuwe hernieuwbare energietechnologieën te ontwikkelen voor de Vlaamse markt waardoor innovaties worden belemmerd;
- een beperkter positief effect op de tewerkstelling in de gehele hernieuwbare energiesector;
- de doelstellingen tegen 2020 vooropgesteld in de ontwerp EU-richtlijn niet kunnen gehaald worden.

Andere effecten

Indien bij een keuze voor het BAU-scenario na verloop van tijd zou blijken dat de doelstellingen te laag werden gelegd, kan dit leiden tot een overaanbod op de certificatenmarkt, waardoor enerzijds de marktprijs zal ineenstorten en men dient gebruik te maken van de minimumvergoeding (met alle gevolgen voor de nettarieven) en anderzijds zal dit negatieve effecten ressorteren voor toekomstige investeringen in hernieuwbare energie.

Optie 3: “PRO-scenario”

Baten en kosten

Bij het **pro actief scenario (PRO)** blijven ecologiepremie en groenestroomcertificaten hetzelfde als in het BAU-scenario. Een aantal elementen verschillen evenwel met het BAU-scenario:

- De waarde van een WKK-certificaat ligt hoger, nl. 90% van de boeteprijs ipv 60%, waardoor er meer groene WKK-installaties worden geïnstalleerd. Dit stemt overeen met de werkelijk geobserveerde marktwaarde voor de warmtekrachtcertificaten gedurende de afgelopen jaren.
- Meer inplantingsplaatsen en grotere windturbines voor windenergie op land.
- Er heerst een stabiel investeringsklimaat waarin er transparantie voor de investeerder is in verband met steunmechanismen op lange termijn.

In het PRO-scenario blijkt dat tegen 2020 **12,3 tot 14,6 procent** van de elektriciteitsvraag ingevuld kan worden door groenestroomproductie respectievelijk bij een aanname van hoge en lage groei van de elektriciteitsvraag. Off-shore windenergie is hierbij niet meegeteld, aangezien dit niet in aanmerking komt binnen het certificatensysteem.

Het PRO scenario heeft als voordeel dat door de verschillende ondersteuningssystemen het aandeel van hernieuwbare energie het hoogst is, wat positieve gevolgen voor het leefmilieu met zich meebrengt en leidt tot een verminderde uitstoot van broeikasgassen.

Concreet betekent het PRO-scenario t.o.v. het BAU-scenario dat:

- het potentieel van CO₂-besparing in Vlaanderen wordt beter benut;
- een verhoogde voorzieningszekerheid wordt gecreëerd doordat hernieuwbare energie sneller een groter aandeel in de elektriciteitsproductie verkrijgt waardoor Vlaanderen minder afhankelijk wordt van aardgas en aardolie;
- de nieuwe markt voor groenestroomproductieinstallaties krijgt meer impulsen betreffende ontwikkeling en stimulering;
- door een grotere vraag is de stimulans om nieuwe hernieuwbare energietechnologieën te ontwikkelen voor de Vlaamse markt groter;
- een groter effect op de tewerkstelling in de gehele hernieuwbare energiesector;
- de bindende doelstellingen tegen 2020, voorgesteld in de ontwerp Europese richtlijn ter bevordering van energieproductie uit hernieuwbare energiebronnen, kunnen gerespecteerd worden.

Juridisch-technische effecten

Een “nadeel” van het PRO-scenario is dat om de nodige bijkomende effecten te genereren er bijkomende ondersteunende maatregelen en eventueel wetgevend optreden nodig kan blijken om deze beoogde effecten te garanderen/implementeren (bijvoorbeeld sensibilisering, bijkomende RUP's,...).

Andere effecten

Indien bij een keuze voor het PRO-scenario na verloop van tijd zou blijken dat de doelstellingen te hoog werden gelegd, kan dit leiden tot een tekort aan certificaten op de certificatenmarkt, waardoor de leveranciers verplicht zullen worden de administratieve geldboetes te betalen. Een tekort betekent evenwel dat de marktprijs van de certificaten voor de bestaande opwekkingsinstallaties zal gemaximaliseerd worden. Wat op zijn beurt een “incentive” voor bijkomende investeringen kan vormen. De beleidsdoelstellingen worden dan evenwel pas later verwezenlijkt.

Om het PRO-actieve scenario te vertalen naar de voorgestelde wijziging van het Elektriciteitsdecreet is het PRO-scenario toegepast op het certificaatplichtig verbruik bij hoge groei van het elektriciteitsverbruik. Dit is de groei die in de periode 2000-2007 in werkelijkheid is vastgesteld. Het vastgelegde doelstellingspercentage werd uiteindelijk vastgelegd op 13%. Daarbij wordt ook voorzien dat de Vlaamse Regering in 2015 de doelstellingen evalueert, onder meer op basis van de groei van het elektriciteitsverbruik.

Om te vermijden dat de groenestroomverplichting sterker groeit dan voorzien in dit scenario, wordt de automatische verhoging opgenomen in art.23, §3 opgeheven. Deze automatische verhoging moest vermijden dat bij een overaanbod aan certificaten de prijs van certificaten in mekaar zou storten. De minimumsteun voor de certificaten (zie voorstel 2) geeft echter de nodige investeringszekerheid.

B. VOORSTEL 2**Optie 1: Nuloptie**Baten en kosten.

Indien aan het huidige artikel 25ter van het Elektriciteitsdecreet geen wijzigingen worden aangebracht, blijven de huidige decretaal bepaalde minimumsteunbedragen van toepassing. Deze steunbedragen worden momenteel niet toegepast aangezien de marktwaaarde van de groenestroomcertificaten hoger is dan de minimumsteun. Enkel voor fofovoltaïsche zonnepanelen ligt de minimumsteun (450 euro/MWh) hoger dan de marktwaaarde (110 euro/MWh). Gezien de enorme groei van het aantal zonne-energie-installaties worden meer en meer groenestroomcertificaten opgekocht door de netbeheerders. De minimale steunbedragen die de netbeheerders daarvoor dienen te betalen zijn voor wat fofovoltaïsche zonne-energie betreft achterhaald door de sterke daling van de prijs van de zonnepanelen. Met een lagere minimumsteun kunnen zowel de kosten voor de netbeheerders als de verdere groei aan zonnepanelen gegarandeerd worden.

Voor andere technologieën vormt de minimumsteun een belangrijke inkomstengarantie die noodzakelijk is om de investeringszekerheid te waarborgen voor het geval de marktwaaarde van de groenestroomcertificaten zou dalen. Door een aanpassing van de minimumsteunwaarden aan meer actuele berekeningen overeenkomstig de VITO-studie “Onrendabele toppen”, wordt een maximale investeringszekerheid met een minimum aan kosten beoogd.

In de nuloptie worden de minimumsteunbedragen niet aangepast, waardoor de kosten voor de netbeheerders hoger dan noodzakelijk blijven en/of de investeringszekerheid onder druk komt.

Andere effecten

Deze optie is strijdig met de door de Vlaamse Regering genomen beslissing betreffende het Vlaams Actieplan Groene Stroom die stelt dat de minimumwaarde van de groenestroomcertificaten beter dienen te worden afgestemd op de onrendabele top en vastgelegd voor een periode van 10 jaar (20 jaar voor fofovoltaïsche zonne-energie).

Optie 2: Afschaffen van de minimumsteunBaten en kosten

Een minimumwaarde voor certificaten kan investeerders de noodzakelijke zekerheid bieden om te investeren in bepaalde hernieuwbare energietechnologieën. Indien de minimumsteun wordt afgeschaft, zullen zonne-energieprojecten economisch niet langer haalbaar zijn, en zal de investeringszekerheid voor andere technologieën sterk verlagen.

Juridisch-technische effecten

Artikel 25ter, §3 van het Elektriciteitsdecreet bepaalt dat indien deze steun door een beslissing van de Vlaamse overheid niet langer wordt toegekend aan bestaande installaties, de Vlaamse Regering de hierdoor aan bestaande installaties toegebrachte schade dient te vergoeden.

Andere effecten

Deze optie is strijdig met de door de Vlaamse Regering genomen beslissing betreffende het Vlaams Actieplan Groene Stroom die stelt dat de minimumwaarden van de

groenestroomcertificaten beter dienen te worden afgestemd op de onrendabele top en vastgelegd voor een periode van 10 jaar (20 jaar voor fotovoltaïsche zonne-energie).

Optie 3: Aanpassen van de minimumsteun zonder overgangsmaatregel voor bestaande installaties

Baten en kosten

Voor bestaande installaties en ook voor installaties die momenteel al in aanbouw doch nog niet bruikbaar zijn en die derhalve in hun business plan,... rekening gehouden hebben met de thans decretaal vastgelegde minimumvergoedingen, zou een abrupte verlaging van de minimumwaarde zonder overgangsmaatregel negatieve gevolgen voor de rendabiliteit van het project hebben.

Juridisch-technische effecten

Artikel 25ter, §3 van het Elektriciteitsdecreet bepaalt dat indien deze steun door een beslissing van de Vlaamse overheid niet langer wordt toegekend, de Vlaamse Regering de hierdoor aan bestaande installaties toegebrachte schade dient te vergoeden. Indien de steun voor bestaande installaties abrupt wordt aangepast, zullen de uitbaters van installaties die gebruik maken van een technologie voor wie de minimumsteun naar beneden wordt aangepast, gebruik kunnen maken van deze clausule.

Andere effecten

Er wordt uitvoering gegeven aan de door de Vlaamse Regering genomen principebeslissing betreffende het Vlaams Actieplan Groene Stroom die stelt dat de minimumwaarde van de groenestroomcertificaten beter dienen te worden afgestemd op de onrendabele top en wordt vastgelegd voor een periode van 10 jaar (20 jaar voor fotovoltaïsche zonne-energie).

Optie 4: Aanpassen van de minimumsteun met overgangsmaatregelen

Baten en kosten

Door de minimumsteun te differentiëren op basis van de gebruikte technologie en de methode van de onrendabele toppen, wordt een duidelijker en correcter zicht geboden op de potentiële inkomsten van een investeringsproject waardoor er meer zekerheid wordt geboden aan de potentiële investeerders.

Door rekening te houden met investeringskosten, exploitatiekosten en steunmechanismen wordt de onrendabele top van een investering berekend. Door het afstemmen op deze onrendabele top wordt vermeden dat de minimumsteun of te laag of te hoog wordt gelegd.

Op basis van een herberekening van de onrendabele top voorziet het wijzigingsdecreet een aangepaste minimumsteun voor installaties die in dienst worden genomen vanaf 1 januari 2010.

Daarnaast wordt ook voorzien dat de minimumsteun om de drie jaar geëvalueerd wordt.

De minimumsteun voor fotovoltaïsche zonne-energie zal niet langer toegekend worden voor installaties op woningen waarvan het dak of de zoldervloer niet geïsoleerd is. Het is immers noodzakelijk dat eerst goedkopere, sterk energiebesparende maatregelen genomen zijn voordat men kiest voor duurdere technieken als zonnepanelen.

Andere effecten

Doordat bij deze optie voorzien wordt in een overgangsmaatregel voor bestaande of in aanbouw zijnde installaties, wordt aan de uitbaters van deze installaties geen schade toegebracht zodat de in artikel 25ter, §3 bepaalde schadeloosstelling niet van toepassing is.

Er wordt uitvoering gegeven aan de door de Vlaamse Regering genomen principebeslissing betreffende het Vlaams Actieplan Groene Stroom die stelt dat de minimumwaarde van de groenestroomcertificaten beter dienen te worden afgestemd op de onrendabele top en wordt vastgelegd voor een periode van 10 jaar (20 jaar voor fotovoltaïsche zonne-energie).

C. VOORSTEL 3**Optie 1: Nuloptie**Baten en kosten.

Aangezien voor het vastleggen van de doelstellingen gekozen is voor het meest ambitieuze scenario, kan men verwachten dat er geen overaanbod aan groenestroomcertificaten bestaat op lange termijn, en de waarde van de groenestroomcertificaten dicht aanleunt bij de boete.

Een hogere boete zal daardoor een hogere certificaatwaarde en een sterkere stimulans voor de verdere ontwikkeling van de groenestroomproductie betekenen.

Anderzijds verwacht men op langere termijn voor de meeste hernieuwbare energietechnologieën een technologische vooruitgang en prijsdalingen. Voor fossiele energiebronnen verwacht men op langere termijn verdere prijsstijgingen. Hernieuwbare energiebronnen worden daarom concurrentiëler en daardoor kan het steunniveau dalen. Het behouden van het steunniveau op lange termijn zou kunnen leiden tot overmatige steun.

Juridisch-technische effecten

Het investeringsvertrouwen blijft hoog, de certificatendoelstellingen worden behaald en er moeten geen groenestroomboetes betaald worden.

Andere effecten

Het behalen van de hernieuwbare energiedoelstellingen vastgelegd in het regeerakkoord en de Europese richtlijn 2001/77/EG tegen 2010 en de doelstellingen in de ontwerp-EU-richtlijn tegen 2020 wordt sterk ondersteund.

Optie 2: Verlagen van de groenestroomboete zonder overgangsperiodeKosten en baten

Een plotse verlaging van de boete zou kunnen leiden tot een onverwachte daling van de certificaatprijzen, waardoor zowel bestaande als nieuwe projecten in ernstige moeilijkheden kunnen komen.

Juridisch-technische effecten

Door deze plotse wijziging wordt het investeringsvertrouwen ernstig geschaad en kunnen zowel nieuwe als bestaande projecten worden stilgelegd. Daardoor worden de certificatendoelstellingen niet gehaald en moeten belangrijke boetes betaald worden.

Andere effecten

Het behalen van de hernieuwbare energiedoelstellingen vastgelegd in het regeerakkoord en de Europese richtlijn 2001/77/EG tegen 2010 en de doelstellingen in de ontwerp-EU-richtlijn tegen 2020 komt in het gedrang.

Optie 3: Verlagen van de groenestroomboete met overgangsperiodeKosten en baten

Door het verlagen van de groenestroomboete met een voldoende lange overgangsperiode (vanaf 2015) kan men gebruik maken van de technologische vooruitgang van de hernieuwbare-energie-technologieën en de duurder wordende fossiele energiebronnen. Daardoor is een lagere steun voldoende om de vereiste groei van de inzet van de hernieuwbare energiebronnen te realiseren, en worden daardoor de elektriciteitsleveranciers en de elektriciteitsstarieven minder belast door de certificatenverplichting. Anderzijds kunnen investeerders door de lange overgangsperiode nu reeds rekening houden met de lagere steun en krijgen zij een duidelijk investeringskader.

Juridisch-technische effecten

Het investeringsvertrouwen blijft voldoende, de certificatendoelstellingen kunnen behaald worden en er zijn daardoor geen belangrijke groenestroomboetes te verwachten.

Andere effecten

Het behalen van de hernieuwbare energiedoelstellingen vastgelegd in het regeerakkoord en de Europese richtlijn 2001/77/EG tegen 2010 en de doelstellingen in de ontwerp-EU-richtlijn tegen 2020 wordt op lange termijn ondersteund.

D. VOORSTEL 4**Optie 1: Nuloptie**Kosten en baten

Zonder de voorgestelde spreiding van de kosten tussen de netbeheerders blijft de huidige situatie bestaan. Dit betekent dat elke netbeheerder individueel dient in te staan voor de betaling van de minimumsteun. Dit geeft momenteel reeds een groeiend onevenwicht, waarbij de zwaarste lasten liggen bij die netbeheerders die relatief veel minimumsteun moeten toekennen in verhouding tot de leveringen waarop het nettatarief wordt verhaald. Dit zou in netgebieden met bvb. een groot potentieel aan fotovoltaïsche zonne-energie een zodanige kost betekenen dat de nettarieven aanzienlijk moeten verhoogd worden.

Optie 2: Spreiding van de kosten tussen netbeheerdersKosten en baten

Door de spreiding tussen de netbeheerders kunnen de kosten voor de minimumsteun evenredig met de geleverde elektriciteit verdeeld worden. Daardoor is de invloed op de nettarieven voor alle netbeheerders gelijk. Doordat alle tarieven in gelijke mate belast worden, hebben netbeheerders ook minder problemen met de minimumsteun die zij moeten betalen, en kan dit bvb. ook geen nadelige impact hebben op de houding van de netbeheerders ten aanzien van projecten die in hun gebied gepland worden.

Een gelijk effect op de nettarieven vermijdt toenemende verschillen in nettarieven.

E. VOORSTEL 5**Optie 1: Nuloptie**Kosten en baten

Momenteel wordt een veel hogere meerkost voor de groenestroomproductie doorgerekend aan de verbruikers dan de werkelijke meerkost voor bijstook in kolencentrales. Dit levert de leveranciers die kunnen gebruik maken van bijstook in kolencentrales een belangrijk windfall profit op.

Optie 2: Aanvaarding voor de helftKosten en baten

Vanaf 2010 zal de groenestroomproductie via bijstook van biomassa in steenkoolcentrales in het kader van de certificatenverplichting nog maar voor de helft kunnen gevaloriseerd worden. Op die manier wordt de windfall profit die met deze groenestroomproductie gepaard gaat, grotendeels weggewerkt. De waarde van de groenestroomcertificaten sluit daardoor aan bij de zogenaamde onrendabele top voor bijstook in kolencentrales.

De minimumsteunregeling (artikel 25ter, §1) is niet van toepassing op de certificaten die de exploitant van steenkoolcentrales ontvangt voor de bijstook van biomassa omdat deze installaties niet zijn aangesloten op het distributienet.

5 Uitwerking, uitvoering en monitoring

Wat Voorstel 1 betreft wordt voor Optie 3 gekozen. In het kader van het vastleggen van de doelstellingen vormt Optie 3 de beste garantie op een zo hoog mogelijk aandeel van groene stroom in het bruto-elektriciteitsverbruik. De doelstellingen worden vastgelegd aan de hand van dit pro actief scenario.

Wat Voorstel 2 betreft wordt voor Optie 4 gekozen daar enkel deze optie én conform de principebeslissing van de Vlaamse Regering in het kader van het Actieplan Groene Stroom is én vermijdt dat de Vlaamse Regering schadevergoeding dient te betalen aan eventueel benadeelde uitbaters van bestaande installaties.

Wat Voorstel 3 betreft wordt voor Optie 3 gekozen daar enkel deze optie zowel vermijdt dat op langere termijn overmatige steun wordt gegeven als garandeert dat het investeringsvertrouwen behouden blijft door voldoende lang de noodzakelijke steun toe te kennen en voldoende lang op voorhand de verlaging van de groenestroomboete aan te kondigen.

Wat voorstel 4 betreft wordt voor optie 2 gekozen omdat enkel deze optie vermijdt dat de kosten voor de toekenning van de minimumsteun voor bepaalde netbeheerders te hoog oplopen, of dat er te grote verschillen in nettarieven tussen de netbeheerders zouden ontstaan.

Wat voorstel 5 betreft wordt ervoor geopteerd de groenestroomcertificaten voor bijstook van biomassa in kolencentrales slechts voor de helft te aanvaarden vanaf 2010 om op die manier windfall profits weg te werken.

5.1 Uitwerking

5.1.1. De huidige groenestroomdoelstellingen worden bepaald in artikel 23, §2 van het Elektriciteitsdecreet. Ofschoon artikel 23, §4 van het Elektriciteitsdecreet de Vlaamse Regering machtigt om na advies van de reguleringsinstantie nieuwe doelstellingen op te stellen voor de periode na 2010, wordt er verkozen dit niet via een besluit van de Vlaamse Regering te implementeren doch via een decreetswijziging. Op deze manier wordt er eenheid behouden betreffende de doelstellingen en wordt er voorkomen dat men betreffende de doelstellingen voor en na 2010 verschillende regelgevingen moet raadplegen.

De beleidsdoelstelling die voor 2020 wordt vastgesteld, stemt overeen met een pro-actief scenario. De doelstellingen opgenomen in de voorgestelde aanvulling van artikel 23 vormen, wat de elektriciteitsproductie uit hernieuwbare energiebronnen betreft, een groeipad van 6 naar 13 procent van het certificaatplichtige deel van het bruto-elektriciteitsverbruik.

5.1.2. De minimumsteun van groenestroomcertificaten wordt bepaald in artikel 25ter van het Elektriciteitsdecreet.

Voor installaties waarvoor de certificatenaanvraag wordt ingediend voor 1 januari 2010, wordt de minimumsteun onveranderd gelaten, zodat deze installaties geen schade wordt toegebracht die aanleiding zou kunnen geven tot een klacht betreffende onbehoorlijk bestuur en een eis tot schadevergoeding.

Het voorliggende ontwerpdecreet werd opgesteld conform alle taalkundige, vormelijke en wetgevingstechnische voorschriften zoals bepaald in Omzendbrief VR 2005/4.

5.2 Uitvoering en handhaving

Het Elektriciteitsdecreet voorziet in een handhavingssysteem betreffende de groenestroomquota. De VREG staat enerzijds in voor de praktische werking van de certificatenmarkt en de inleveringsronden, anderzijds is het de VREG die de in gebreke gebleven leveranciers de

administratieve geldboetes oplegt voor het niet behalen van de decretaal vastgelegde quota (art. 37, §2 Elektriciteitsdecreet). Deze bepalingen blijven onverkort van toepassing.

Wat de minimumsteun betreft, voorziet het huidige decreet dat de VREG voor de transparantie en de regulariteit van de verkoop van de certificaten door de netbeheerders dient te zorgen. Deze bepaling wordt onverkort overgenomen in het voorliggende ontwerp.

5.3 Toepassing van de Compensatieregel

De voorgestelde maatregelen houden geen enkele administratieve last voor de rechtsonderhorige of de overheid in. Het betreft immers louter aanvullingen of technische wijzigingen van een reeds bestaande situatie die op zich geen enkele bijkomende last met zich meebrengen.

5.4 Monitoring en evaluatie

De thans voorgestelde wijzigingen zijn op zichzelf het gevolg van een evaluatie. Het behoort evenwel tot de basistaak van het Vlaams Energieagentschap om de verdere uitbouw van de milieuvriendelijke energieproductie te ondersteunen. Een doorlopende evaluatie van het systeem wordt daardoor doorgevoerd. Het Vlaams Actieplan Groene Stroom bepaalt trouwens dat de minister, bevoegd voor het energiebeleid, jaarlijks over de vooruitgang aan de Vlaamse Regering dient te rapporteren.

Het ontwerp bepaalt tevens dat de Vlaamse Regering in 2015 een evaluatieverslag omtrent de certificatendoelstellingen voorlegt.

Tot slot voorziet, wat de minimumsteun betreft, het ontwerp expliciet in een driejaarlijkse evaluatie van het systeem (te beginnen in 2011). Deze evaluatie wordt zowel voorzien voor de groenestroomcertificaten als voor de warmtekrachtcertificaten.

6 Consultatie

De voorgestelde wijzigingen zijn gebaseerd op twee VITO-studies: Prognoses groene stroom en WKK tot 2020, en Onrendabele toppen elektriciteitsproductie uit hernieuwbare energiebronnen. In het kader van beide studies werden telkens ruime overleggrondes georganiseerd met experts, de betrokken sectoren en sectorfederaties ODE en COGEN-Vlaanderen.

7 Overige informatie voor de Inspectie van Financiën

Dit ontwerpdecreet heeft geen weerslag op het personeelsbestand, het personeelsbudget of de begroting van de Vlaamse overheid.

8 Samenvatting

Er wordt, wat het vastleggen van de groenestroomdoelstellingen betreft, gekozen voor het proactief scenario omdat dit de beste garantie biedt op een zo hoog mogelijk aandeel van groene stroom in het bruto-elektriciteitsverbruik met positieve effecten op gebied van realiseren van Europese doelstellingen, CO₂-besparing, voorzieningszekerheid, nieuwe economische activiteiten, innovatie en tewerkstelling.

Wat de minimumvergoeding betreft, wordt ervoor gekozen de minimumsteun af te stemmen op de berekende onrendabele toppen. Enkel deze optie zorgt er voor dat de in het kader van het Actieplan Groene Stroom door de Vlaamse Regering genomen principebeslissing wordt geïmplementeerd om de minimumsteun af te stemmen op de onrendabele top. De voorziene aanpassing enkel voor nieuwe installaties betekent tevens dat er geen aanleiding wordt gegeven tot een klacht betreffende onbehoorlijk bestuur en een eis tot schadevergoeding door eventueel benadeelde uitbaters van bestaande installaties.

Voor de aanpassing van de hoogte van de groenestroomboete wordt gekozen voor een verlaging vanaf 2015. Enkel deze optie vermijdt zowel dat op langere termijn overmatige steun wordt gegeven als dat het investeringsvertrouwen behouden blijft door voldoende lang de noodzakelijke steun toe te kennen en voldoende lang op voorhand de verlaging aan te kondigen.

De verdeling van de kosten voor de toekenning van de minimumsteun tussen de netbeheerders vermijdt dat de kosten voor bepaalde netbeheerders te hoog oplopen, of dat er te grote verschillen in nettarieven tussen de netbeheerders zouden ontstaan.

Door de certificaten voor bijstook van biomassa in kolencentrales voor de helft te aanvaarden, worden windfall profits weggewerkt.

9 Contactinformatie

Voor nadere toelichting over dit ontwerp kan u contact opnemen met:

ir. Wim BUELENS

Vlaams Energieagentschap

Koning Albert II-laan 20 bus 17

1000 BRUSSEL

T: 02-553.46.09

F: 02-553.46.01